

รายงานการวิจัย
เรื่อง

การศึกษาสถานการณ์การอ่านและดัชนีการอ่านของไทย ปี 2553:
การพัฒนาดัชนีการอ่านและการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อดัชนีการอ่าน

อุทยานการเรียนรู้

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้
สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

คำนำ

รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาสถานการณ์การอ่านและดัชนีการอ่านของไทย ปี 2553: การพัฒนาดัชนีการอ่านและการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อดัชนีการอ่าน ริเริ่มโดยสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญเพื่อพัฒนากรอบดัชนีการอ่านและสร้างดัชนีการอ่านของไทย รวมทั้งเพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และปัจจัยที่ส่งผลต่อดัชนีการอ่านของคนไทย

สำหรับรายงานการวิจัยฉบับนี้ มุ่งนำเสนอข้อค้นพบจากผลการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ใน 6 ประการคือ ประการแรก เป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นและสถานการณ์การอ่านของคนไทย ประการที่สอง ผลการพัฒนากรอบดัชนีการอ่าน ประการที่สาม ผลการพัฒนาดัชนีการอ่าน และข้อมูลพื้นฐานของดัชนีการอ่านของคนไทย ประการที่สี่ เกณฑ์ปกติวิสัย และการแปลความหมายดัชนีการอ่าน ประการที่ห้า ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อดัชนีการอ่านของคนไทย และประการสุดท้าย ปัจจัยหรือเงื่อนไขที่หล่อหลอมสู่การสร้างนิสัยการอ่านของคนไทย พร้อมทั้งได้จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากข้อค้นพบของการวิจัย เพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) ซึ่งนอกจากจะเป็นผู้ริเริ่มโครงการวิจัยนี้แล้ว ยังเป็นผู้สนับสนุนงบประมาณการวิจัยอีกด้วย ขอขอบพระคุณที่ปรึกษาโครงการวิจัย ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย และ รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ ซึ่งให้ความช่วยเหลือทั้งข้อคิด ความเห็น ตลอดจนข้อเสนอแนะที่มีคุณค่ายิ่งต่อการทำวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่มีส่วนช่วยให้การดำเนินงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิในการวิพากษ์กรอบแนวคิดในการวิจัย ผู้ประสานงานโครงการวิจัยในพื้นที่จังหวัดต่างๆ กลุ่มตัวอย่างคนไทยที่ให้ข้อมูลทั้งในส่วนของการสนทนากลุ่มและการสำรวจภาคสนาม และทีมงานเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ตลอดจนทีมงานจัดเตรียมข้อมูลและบรรณาธิกรณข้อมูลทุกท่าน และท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน ผู้เกี่ยวข้อง และผู้สนใจทั่วไปในการศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์การอ่านของคนไทย และนำสารสนเทศที่ได้จากผลการวิจัยไปใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาการอ่านของคนไทย เพื่อให้คนไทยเป็นคนที่มีความสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมไทยและสังคมโลกได้อย่างมีความสุข ซึ่งจะเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาสังคม และประเทศชาติต่อไป

ผู้วิจัย

พฤศจิกายน 2553

คำชี้แจง

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนารอบดัชนีการอ่าน และสร้างดัชนีการอ่านของไทย รวมทั้งเพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และปัจจัยที่ส่งผลต่อดัชนีการอ่านของคนไทย โดยมีวัตถุประสงค์ย่อย 6 ประการ ดังนี้ 1) เพื่อสำรวจสถานการณ์การอ่านของคนไทยทั้งในด้านสภาพการอ่าน ประกอบด้วย จุดมุ่งหมายในการอ่าน ประเภทหนังสือที่อ่าน ประเภทหนังสือที่ต้องการอ่าน แหล่งที่มาของหนังสือ/วัสดุการอ่าน ความสามารถในการเข้าถึงหนังสือ/วัสดุการอ่าน และคุณลักษณะหนังสือนำอ่าน และดัชนีการอ่าน ประกอบด้วย พฤติกรรมการอ่าน ความสามารถในการอ่าน และผลลัพธ์จากการอ่าน 2) เพื่อพัฒนารอบดัชนีการอ่าน และดัชนีการอ่านสำหรับการรายงานสถานการณ์การอ่านของคนไทย 3) เพื่อตรวจสอบความตรงหรือความสอดคล้องของโมเดลการวัดดัชนีการอ่านของไทยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 4) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของดัชนีการอ่านของคนไทยโดยภาพรวม และจำแนกตามช่วงวัย ระดับการศึกษา อาชีพ และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย 5) เพื่อศึกษาความแตกต่างของสภาพการอ่าน และดัชนีการอ่านของคนไทย ระหว่างคนไทยที่มีภูมิหลังต่างกันในด้านช่วงวัย ระดับการศึกษา อาชีพ และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย และเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อดัชนีการอ่านของคนไทย และ 6) เพื่อศึกษาปัจจัยหรือเงื่อนไขที่หล่อหลอมสู่การสร้างนิสัยการอ่านของคนไทยทั้งในส่วนที่เป็นปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยที่เป็นอุปสรรค

เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพรวมของการนำเสนอรายงานการวิจัยฉบับนี้ และสามารถเลือกอ่านในเนื้อหาสาระที่ตรงกับความสนใจได้ง่ายขึ้น ผู้วิจัยจึงขอชี้แจงการนำเสนอเนื้อหาในรายงานการวิจัยฉบับนี้ทั้ง 8 บท พอสังเขปดังนี้คือ บทที่ 1 เป็นการเสนอเนื้อหาสาระเกี่ยวกับความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา คำถามวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย และประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย บทที่ 2 เป็นการเสนอเนื้อหาสาระเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอ่านและการพัฒนาตัวบ่งชี้หรือการพัฒนาดัชนี รวมถึงกรอบแนวคิดในการวิจัย ทั้งในส่วนของกรอบแนวคิดดัชนีการอ่านของไทย และกรอบแนวคิดโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่าน บทที่ 3 เป็นการเสนอเนื้อหาสาระเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัยโดยสรุป และนำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย

สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 4 บท ตั้งแต่บทที่ 4 ถึงบทที่ 7 กล่าวคือ บทที่ 4 เป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นและสถานการณ์การอ่านของคนไทย ประกอบด้วยผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการอ่านของ

คนไทยในด้านจุดมุ่งหมายในการอ่าน ประเภทหนังสือที่อ่าน ประเภทหนังสือที่ต้องการอ่าน แหล่งที่มาของหนังสือ/วัสดุการอ่าน ความสามารถในการเข้าถึงหนังสือ/วัสดุการอ่าน และคุณลักษณะหนังสือที่อ่าน รวมทั้งผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเกี่ยวกับตัวแปรในกรอบดัชนีการอ่าน ในด้านพฤติกรรมการอ่าน ความสามารถในการอ่าน และผลลัพธ์จากการอ่าน ซึ่งเป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างคนไทย และจำแนกตามภูมิภาคหลังของคนไทยในด้านช่วงวัย ระดับการศึกษา อาชีพ และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อ 1) และข้อ 5) ในส่วนของการศึกษาความแตกต่างของสภาพการอ่านระหว่างคนไทยที่มีภูมิภาคหลังต่างกัน บทที่ 5 เป็นผลการพัฒนาดัชนีการอ่าน ประกอบด้วยผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดดัชนีการอ่าน ผลการพัฒนาดัชนีการอ่าน และข้อมูลพื้นฐานของดัชนีการอ่านของคนไทย รวมทั้งคะแนนปกติวิสัย และเกณฑ์การแปลความหมายดัชนีการอ่านของคนไทย เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อ 2) ข้อ 3) และข้อ 4) บทที่ 6 เป็นผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อดัชนีการอ่านของคนไทย ประกอบด้วย ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของดัชนีการอ่านของคนไทย ระหว่างคนไทยที่มีภูมิภาคหลังต่างกันในด้านช่วงวัย ระดับการศึกษา อาชีพ และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย และผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อดัชนีการอ่านของคนไทย เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อ 5) บทที่ 7 เป็นผลการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยหรือเงื่อนไขที่หล่อหลอมสู่การสร้างนิสัยการอ่านของคนไทย เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อ 6) และ บทที่ 8 เป็นการสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการนำเสนอข้อค้นพบจากผลการวิจัยดังกล่าวคงจะทำให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้สนใจทั่วไปได้ทราบถึงสถานการณ์การอ่านของคนไทย กรอบดัชนีการอ่าน และดัชนีการอ่านที่พัฒนาขึ้นจากการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งข้อมูลพื้นฐานของดัชนีการอ่านของคนไทย ตลอดจนปัจจัยที่ส่งผลและหล่อหลอมนิสัยการอ่านของคนไทย ซึ่งเป็นสารสนเทศที่มีประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายในการติดตามสถานการณ์การอ่านและพัฒนาการอ่านของคนไทยต่อไป

ผู้วิจัย

พฤศจิกายน 2553

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนากรอบดัชนีการอ่าน และสร้างดัชนีการอ่านของไทย รวมทั้งเพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และปัจจัยที่ส่งผลต่อดัชนีการอ่านของคนไทย โดยมีวัตถุประสงค์ย่อย 6 ประการ ดังนี้ 1) เพื่อสำรวจสถานการณ์การอ่านของคนไทยทั้งในด้านสภาพการอ่าน ประกอบด้วย จุดมุ่งหมายในการอ่าน ประเภทหนังสือที่อ่าน ประเภทหนังสือที่ต้องการอ่าน แหล่งที่มาของหนังสือ/วัสดุการอ่าน ความสามารถในการเข้าถึงหนังสือ/วัสดุการอ่าน และคุณลักษณะหนังสือน่าอ่าน และดัชนีการอ่าน ประกอบด้วย พฤติกรรมการอ่าน ความสามารถในการอ่าน และผลลัพธ์จากการอ่าน 2) เพื่อพัฒนากรอบดัชนีการอ่าน และดัชนีการอ่านสำหรับการรายงานสถานการณ์การอ่านของคนไทย 3) เพื่อตรวจสอบความตรงหรือความสอดคล้องของโมเดลการวัดดัชนีการอ่านของไทยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 4) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของดัชนีการอ่านของคนไทยโดยภาพรวม และจำแนกตามช่วงวัย ระดับการศึกษา อาชีพ และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย 5) เพื่อศึกษาความแตกต่างของสภาพการอ่าน และดัชนีการอ่านของคนไทยระหว่างคนไทยที่มีภูมิหลังต่างกันในด้านช่วงวัย ระดับการศึกษา อาชีพ และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย และเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อดัชนีการอ่านของคนไทย และ 6) เพื่อศึกษาปัจจัยหรือเงื่อนไขที่หล่อหลอมสู่การสร้างนิสัยการอ่านของคนไทย ทั้งในส่วนที่เป็นปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยที่เป็นอุปสรรค โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัยประกอบด้วยกรอบแนวคิดดัชนีการอ่านของไทย และกรอบแนวคิดโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่าน ในส่วนของกรอบแนวคิดดัชนีการอ่านของไทยประกอบด้วย 3 องค์ประกอบคือ องค์ประกอบด้านพฤติกรรมการอ่าน ด้านความสามารถในการอ่าน และด้านผลลัพธ์จากการอ่าน โดยมีตัวบ่งชี้ย่อยรวมทั้งหมด 16 ตัวบ่งชี้สำหรับกรอบแนวคิดโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านประกอบด้วย ปัจจัยเชิงสาเหตุ 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่าน ความพร้อมในการอ่าน ทัศนคติต่อการอ่าน และแรงจูงใจในการอ่าน

วิธีดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย โดยใช้วิธีการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (quantitative and qualitative research method) ทั้งนี้เพื่อให้การตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยมีความครอบคลุมและได้สารสนเทศที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้นทั้งภาพกว้างและภาพลึก โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยที่สำคัญหลังจากที่ได้กำหนดคำถามและวัตถุประสงค์ของการวิจัยแล้วดังนี้ คือ 1) ขั้นศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสำรวจแนวคิดทฤษฎีและสถานการณ์การอ่านของคนไทยจากผลงานวิจัยและข่าวสารการอ่านจากสื่อในช่องทางต่างๆ สำหรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากรอบแนวคิดในการวิจัย 2) ขั้นการพัฒนากรอบแนวคิดในการวิจัย ดำเนินการดังนี้ (2.1) กำหนดกรอบแนวคิดในเบื้องต้นจากผลของการศึกษาเอกสารและ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (2.2) ตรวจสอบความเหมาะสมของกรอบแนวคิดในเบื้องต้นโดยการจัดสนทนากลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จังหวัดต่างๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างรวม 13 จังหวัดครอบคลุมทั้ง 4 ภูมิภาคของประเทศไทย (2.3) ปรับปรุงกรอบแนวคิดจากการสังเคราะห์ผลการสนทนากลุ่มประกอบกับผลการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง (2.4) ตรวจสอบความเหมาะสมของกรอบแนวคิดครั้งที่ 2 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญทางด้าน การอ่านและด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 10 คน ด้วยวิธีการจัดเวทีประชุมกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อวิพากษ์กรอบแนวคิด (2.5) ปรับปรุงกรอบแนวคิดครั้งที่ 2 จากผลการวิพากษ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ และนำเสนอเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ 3) ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดำเนินการโดย (3.1) กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรต่างๆ ในกรอบแนวคิด (3.2) สร้างเครื่องมือฉบับร่าง (3.3) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามในเครื่องมือโดยที่ปรึกษาโครงการและคณะผู้วิจัย (3.4) ปรับปรุงเครื่องมือและนำไปทดลองใช้ (3.5) นำผลจากการทดลองใช้มาวิเคราะห์คุณภาพด้านความเที่ยง (reliability) และปรับปรุงข้อคำถามอีกครั้งหนึ่งเพื่อจัดทำเป็นเครื่องมือวิจัยฉบับสมบูรณ์ที่จะนำไปใช้จริง 4) ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการในสองส่วนคือ การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้การสำรวจด้วยแบบสอบถาม และการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การสนทนากลุ่ม 5) ขั้นตอนวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการแยกเป็นสองส่วนเช่นกัน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงบรรยาย สถิติเชิงสรุปอ้างอิง และการวิเคราะห์โมเดลลิสเรล สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และ 6) ขั้นตอนสรุปข้อค้นพบ ข้อเสนอแนะและเขียนรายงานการวิจัย การดำเนินการในขั้นตอนดังกล่าวข้างต้น มีรายละเอียดเกี่ยวกับประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล พอสั่งเขปดังนี้

ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ คนไทยที่อาศัยอยู่ในเขตภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และภาคกลาง โดยประกอบด้วยคนไทยที่มีความหลากหลายครอบคลุมทั้งช่วงวัย ระดับการศึกษา อาชีพ และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่หนึ่ง เป็นกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลเพื่อสำรวจและตรวจสอบความเหมาะสมของกรอบแนวคิดในการวิจัยในเบื้องต้น ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูล 2 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ตัวอย่างครอบคลุมทั้ง 3 ช่วงวัย คือ วัยเยาวชน วัยทำงาน และวัยผู้สูงอายุที่ประกอบอาชีพหลากหลาย จำนวนรวมทั้งหมด 146 คน 2) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญทางด้าน การอ่านและด้านการวัดและประเมินผล ครอบคลุมนักวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรอิสระ จำนวนรวม 10 คน

กลุ่มที่สอง เป็นกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อศึกษาสถานการณ์การอ่าน ทั้งในส่วนของสภาพการอ่านและดัชนีการอ่าน ประกอบด้วยคนไทยที่อาศัยอยู่ในเขตภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และภาคกลาง ซึ่งครอบคลุมคนไทยที่มีความหลากหลายทั้งช่วงวัย ระดับการศึกษา อาชีพ สภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย จำนวน 5,865 คน จาก 54 ตำบล/แขวง 27 อำเภอ/เขต ใน 13 จังหวัด ทั้ง 4 ภูมิภาคของประเทศไทย ในแต่ละภูมิภาคประกอบด้วยจังหวัดขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ดังนี้ ภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ พิจิตร และพะเยา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี มหาสารคาม และอำนาจเจริญ ภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดสงขลา พัทลุง และชุมพร ภาคกลาง ได้แก่ จังหวัดชลบุรี สระบุรี เพชรบุรี และกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage random sampling) เริ่มจากการสุ่มเลือกจังหวัดในเขตภูมิภาคต่างๆ ทั้ง 4 ภูมิภาคมาเป็นจังหวัดตัวอย่าง ภูมิภาคละ 3 จังหวัด ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น ให้ครอบคลุมทั้งจังหวัดขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก ขนาดละ 1 จังหวัด และกรุงเทพมหานครอีก 1 จังหวัด รวมเป็นจังหวัดตัวอย่างทั้งหมด 13 จังหวัด ในแต่ละจังหวัดที่สุ่มได้ ผู้วิจัยสุ่มเลือกอำเภอมาจังหวัดละ 2 อำเภอ โดยการเลือกอำเภอที่อยู่ในเขตเมือง และนอกเขตเมืองมาอย่างละ 1 อำเภอ สำหรับกรุงเทพมหานคร สุ่มเขตเมืองชั้นใน ชั้นกลาง และชั้นนอก มาจำนวน 3 เขต ดังนั้นรวมอำเภอ/เขตที่เป็นตัวอย่างทั้งหมด 27 อำเภอ/เขต ในแต่ละอำเภอ/เขตที่สุ่มได้ ผู้วิจัยสุ่มเลือกตำบล/แขวงมาอำเภอ/เขตละ 2 ตำบล/แขวง ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยการสุ่มตำบลที่อยู่ในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล มาอย่างละ 1 ตำบล รวมเป็นตำบลตัวอย่างทั้งหมด 54 ตำบล/แขวง ในแต่ละตำบล/แขวงที่สุ่มได้ ผู้วิจัยสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยมาตำบล/แขวงละประมาณ 100 คน กระจายตามช่วงวัย ระดับการศึกษา และอาชีพ รวมตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดประมาณ 5,400 คน แต่เก็บรวบรวมข้อมูลได้มากกว่าเป้าหมายที่กำหนด โดยได้ตัวอย่างทั้งหมด 5,865 คน

กลุ่มที่สาม เป็นกลุ่มตัวอย่างกรณีศึกษาที่ใช้ในการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยหรือเงื่อนไขที่หล่อหลอมสู่การสร้างนิสัยการอ่าน ประกอบด้วยกรณีศึกษาที่มีลักษณะนิสัยการอ่านสุดโต่งทั้งกลุ่มที่ชอบอ่านและไม่ชอบอ่าน จำนวน 191 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) จากพื้นที่จังหวัดตัวอย่าง 13 จังหวัด ครอบคลุมทั้ง 4 ภูมิภาคของประเทศไทย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบสอบถาม ประเด็นการสนทนากลุ่ม เครื่องบันทึกเสียง และกล้องบันทึกภาพ โดยเครื่องมือในส่วนที่เป็นแบบสอบถามใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง สภาพการอ่าน และตัวแปรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดตามกรอบแนวคิดดัชนีการอ่าน รวมทั้งตัวแปรอื่นๆ ที่เป็นปัจจัยส่งผลต่อดัชนีการอ่านตามกรอบแนวคิดของการวิจัย ซึ่งแบบสอบถามดังกล่าวมีคุณภาพในด้านความตรงเชิงเนื้อหา

(content validity) ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ และความตรงเชิงโครงสร้าง (construct validity) โดยการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดตัวแปรต่างๆ กับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) รวมทั้งมีความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (cronbach's alpha coefficient) จากผลการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง .797 ถึง .968 สำหรับเครื่องมือในส่วนที่เป็นประเด็นการสนทนากลุ่ม เครื่องบันทึกเสียง และกล้องบันทึกภาพ ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสนทนากลุ่มกับผู้ให้ข้อมูล 3 กลุ่มคือ กลุ่มแรก เป็นบุคคลในพื้นที่จังหวัดตัวอย่าง เพื่อสำรวจและตรวจสอบกรอบดัชนีการอ่านในเบื้องต้น กลุ่มที่สอง เป็นกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญทางการอ่าน และด้านการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกรอบดัชนีการอ่านในเบื้องต้นและพัฒนารอบแนวคิดของการวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และ กลุ่มที่สาม เป็นกลุ่มตัวอย่างกรณีศึกษาที่มีลักษณะนิสัยการอ่านสุดโต่ง ทั้งในกลุ่มที่ชอบอ่าน และกลุ่มที่ไม่ชอบอ่าน เพื่อศึกษาปัจจัยหรือเงื่อนไขที่หล่อหลอมสู่การสร้างนิสัยการอ่านในเชิงลึก

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้วิธีการสอบถามหรือการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structure interview) และการสนทนากลุ่ม (focus group) โดยแบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 4 ระยะเวลาคือ ระยะที่ 1 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง 3 ช่วงวัย คือ วัยเยาวชน วัยทำงาน และวัยผู้สูงอายุ ในพื้นที่จังหวัดตัวอย่าง โดยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม เพื่อสำรวจและตรวจสอบความเหมาะสมของกรอบดัชนีการอ่านในเบื้องต้น ระยะที่ 2 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่าน และด้านการวัดและประเมินผลโดยการจัดเวทีประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกรอบดัชนีการอ่านในเบื้องต้น และพัฒนารอบแนวคิดในการวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ระยะที่ 3 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งครอบคลุมตัวแปรเกี่ยวกับภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง บริบทของครอบครัวและชุมชนที่อยู่อาศัย ตัวแปรเกี่ยวกับสถานการณ์การอ่านในด้านต่างๆ และตัวแปรที่เป็นปัจจัยเชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านของคนไทย รวมทั้งตัวแปรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดตามกรอบแนวคิดของการวิจัย ซึ่งดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลใน 2 วิธี คือ 1) ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่จังหวัดตัวอย่างด้วยตนเอง พร้อมทีมงานเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างโดยใช้แบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นในการวิจัยครั้งนี้ และ 2) ผู้วิจัยนำส่งแบบสอบถามให้ผู้ประสานงานโครงการวิจัยในพื้นที่เพื่อแจกให้กับกลุ่มตัวอย่างที่ทำงานอยู่ในหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในพื้นที่จังหวัดตัวอย่างและให้ผู้ประสานงานโครงการวิจัยรวบรวมแบบสอบถามส่งคืนให้กับผู้วิจัย โดยได้รับแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 2 วิธี รวมทั้งหมดจำนวน 5,865 ชุด ระยะที่ 4 เป็นการ

เก็บรวบรวมข้อมูลจากกรณีศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยหรือเงื่อนไขที่หล่อหลอมสู่การสร้างนิสัยการอ่าน ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัย เงื่อนไข ลักษณะของกิจกรรม ประสบการณ์ที่ได้รับ และบทบาทของผู้เกี่ยวข้องในการสนับสนุน ส่งเสริม หรือเป็นอุปสรรคต่อการอ่าน จากกลุ่มตัวอย่างกรณีศึกษาที่มีลักษณะนิสัยการอ่านสุดโต่งทั้งกลุ่มที่ชอบอ่านและกลุ่มที่ไม่ชอบอ่าน โดยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างในพื้นที่จังหวัดตัวอย่างทั้ง 13 จังหวัด ครอบคลุมทั้ง 4 ภูมิภาคของประเทศไทย จำนวน 27 กลุ่ม โดยมีกรณีศึกษาผู้ให้ข้อมูลรวมทั้งหมด 191 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติเชิงบรรยายและสถิติวิเคราะห์ประเภทต่างๆ และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น สถิติที่ใช้ ได้แก่ สถิติเชิงบรรยาย ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจาย ความเบ้ และความโด่ง เพื่อศึกษาลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง และการแจกแจงของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย การวิเคราะห์ประมาณค่าตัวแปรที่ขาดหาย โดยใช้วิธีการประมาณค่าเฉลี่ยของตัวแปรนั้นๆ จากกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบ สำหรับสถิติที่ใช้วิเคราะห์เพื่อตอบปัญหาวิจัย ประกอบด้วย การวิเคราะห์การแจกแจงความถี่แบบสองทาง หรือการวิเคราะห์ตารางไขว้ การทดสอบไค-สแควร์ เพื่อศึกษาสภาพการอ่านของคนไทยในด้านต่างๆ และศึกษาความแตกต่างของสภาพการอ่านระหว่างคนไทยที่มีภูมิหลังต่างกันในด้านช่วงวัย ระดับการศึกษา อาชีพ และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์และการคัดเลือกตัวแปรที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์โมเดลลิสเรล การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง (second order confirmatory factor analysis) เพื่อตรวจสอบความตรงหรือความสอดคล้องของโมเดลการวัดดัชนีการอ่านของไทยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ การวิเคราะห์เพื่อสร้างดัชนีการอ่านและการสร้างเกณฑ์ปกติวิสัย (norm) ในรูปคะแนนที่ (T-score) และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (percentile rank) การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยดัชนีการอ่านของคนไทยที่มีภูมิหลังต่างกันทั้งในด้านช่วงวัย ระดับการศึกษา อาชีพ และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย โดยใช้การทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (analysis of variance: ANOVA) และการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านของคนไทย โดยใช้การวิเคราะห์อิทธิพล (path analysis) ตามหลักการวิเคราะห์โมเดลลิสเรล ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวใช้ทั้งโปรแกรม SPSS for windows และโปรแกรม LISREL for window

สรุปผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ แบ่งการนำเสนอออกเป็น 6 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นและสถานการณ์การอ่านของคนไทย ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารอบดัชนีการอ่าน ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาดัชนีการอ่านและข้อมูลพื้นฐานของดัชนีการอ่านของคนไทย ตอนที่ 4 เกณฑ์ปกติวิสัยและการแปลความหมายดัชนีการอ่าน ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อดัชนีการอ่านของคนไทย และตอนที่ 6 ปัจจัยหรือเงื่อนไขที่หล่อหลอมสู่การสร้างนิสัยการอ่านของคนไทย สารระโนแต่ละตอนสรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นและสถานการณ์การอ่านของคนไทย

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานภาพโดยทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานภาพโดยทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ที่ได้มาจากการสัมภาษณ์และการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 5,865 คน ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และภาคกลาง ในจำนวนใกล้เคียงกัน (22.3%, 22.1%, 23.1% และ 23.7%, ตามลำดับ) และอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร (8.7%) กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองมีจำนวนใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอรอบนอก (49.8% และ 50.2% ตามลำดับ) กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลซึ่งรวมกรุงเทพมหานครด้วยมีจำนวนมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล (55.2% และ 44.8% ตามลำดับ) สำหรับลักษณะโดยทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (62.2%) มีอายุอยู่ในช่วงน้อยกว่า 25 ปี จำนวนมากที่สุด (35.7%) รองลงมาคือ มีอายุระหว่าง 25-30 ปี (12.4%) ส่วนผู้ที่มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป มีค่อนข้างน้อย (4.0%) กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามากที่สุด (32.5%) รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (16.1%) ส่วนผู้ที่จบการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาโทมีจำนวนน้อยที่สุด (0.6%) ในด้านการประกอบอาชีพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (65.2%) เป็นผู้ประกอบอาชีพ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ระบุว่าไม่ได้ประกอบอาชีพมีจำนวนน้อยกว่า (32.0%) และในจำนวนผู้ที่ระบุว่าไม่ได้ประกอบอาชีพนี้ เมื่อนำมาจำแนกตามสถานภาพการศึกษา พบว่า เป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ ได้แก่ นักเรียน นิสิต นักศึกษา ร้อยละ 28.4 และสำเร็จการศึกษาแล้ว แต่เป็นผู้ที่ว่างงาน หรือไม่ได้ประกอบอาชีพ ร้อยละ 3.5 ส่วนผู้ที่ประกอบอาชีพ อาชีพที่พบมากที่สุดคือ อาชีพรับราชการ (23.6%) รองลงมาคืออาชีพลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ/บริษัทเอกชน (12.2%) รับจ้าง (11.6 %) ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (8.6 %) และอาชีพเกษตรกร (7.2 %) ตามลำดับ ส่วนกลุ่มอื่นๆ (เช่น แม่บ้าน

ทหารเกณฑ์ พระภิกษุ เป็นต้น) มีจำนวนน้อยที่สุด (2.0%) ในด้านรายได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างระบุว่าไม่มีรายได้มีจำนวนมากที่สุด (32.8%) รองลงมาคือมีรายได้ 5,000 –10,000 บาทต่อเดือน (21.4%) ส่วนผู้ที่มีรายได้อยู่ในช่วง 35,000 – 40, 000 บาทต่อเดือนมีจำนวนน้อยที่สุด (2.2%)

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการอ่านของคนไทย

การศึกษาสภาพการอ่านของคนไทยที่เป็นอยู่ในปัจจุบันครอบคลุมถึง จุดมุ่งหมายในการอ่าน ประเภทหนังสือที่อ่าน ประเภทหนังสือที่ต้องการอ่าน แหล่งที่มาของหนังสือ/วัสดุการอ่าน ความสามารถในการเข้าถึงหนังสือ/วัสดุการอ่าน และคุณลักษณะหนังสือนำอ่าน โดยใช้การวิเคราะห์ความถี่ ร้อยละ การวิเคราะห์การแจกแจงความถี่แบบสองทางหรือการวิเคราะห์ตารางไขว้ (crosstabs) และการทดสอบไค-สแควร์ ($\chi^2 - test$) เพื่อศึกษาความแตกต่างของสภาพการอ่านระหว่างคนไทยที่มีภูมิหลังต่างกันในด้านช่วงวัย ระดับการศึกษา อาชีพ และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย โดยมีรายละเอียดของตัวแปรภูมิหลังดังนี้ ตัวแปรช่วงวัย ประกอบด้วย 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) วัยเยาวชน (อายุน้อยกว่า 25 ปี) 2) วัยทำงาน (อายุ 25 – 59 ปี) และวัยผู้สูงอายุ (อายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป) ตัวแปรระดับการศึกษา ประกอบด้วย 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) ประถมศึกษา 2) มัธยมศึกษา 3) อนุปริญญา/ปริญญาตรี และ 4) สูงกว่าปริญญาตรี ตัวแปรอาชีพ ประกอบด้วย 7 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ 1) ไม่ได้ประกอบอาชีพ (เช่น นักเรียน นิสิต นักศึกษา ผู้ว่างงาน) 2) อาชีพรับจ้าง 3) อาชีพเกษตรกร 4) อาชีพค้าขายและธุรกิจส่วนตัว 5) อาชีพลูกจ้างรัฐวิสาหกิจและบริษัทเอกชน 6) อาชีพรับราชการ/พนักงานราชการและลูกจ้างของรัฐ และ 7) กลุ่มอื่นๆ (เช่น แม่บ้าน ทหารเกณฑ์ พระภิกษุ เป็นต้น) ตัวแปรสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย ประกอบด้วย 1) เขตอำเภอเมือง/ในเขตเมือง และ 2) เขตอำเภอรอบนอก ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการอ่านของคนไทย สรุปได้ดังนี้

1.2.1 จุดมุ่งหมายในการอ่าน

เมื่อให้กลุ่มตัวอย่างระบุจุดมุ่งหมายในการอ่านในด้านต่างๆ โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีจุดมุ่งหมายในการอ่านมากไปหาน้อย ตั้งแต่ลำดับที่ 1 ถึงลำดับที่ 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีจุดมุ่งหมายในการอ่าน เพื่อให้ได้รับความรู้ในการศึกษาเรียนรู้มากที่สุดเป็นลำดับ 1 รองลงมาคืออ่านเพื่อให้ได้รับความรู้ในการดำเนินชีวิต เพื่อให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ เพื่อให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมรอบตัว ตามลำดับ และเพื่อให้ได้รับความเพลิดเพลินน้อยที่สุดเป็นลำดับ 5 โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังนี้

1) จุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน กลุ่มตัวอย่างมีจุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อความเพลิดเพลินเป็นลำดับ 5 มากที่สุด (33.7%) รองลงมาคือ ลำดับ 1 (21.4 %) ลำดับ 2 (13.1%) ลำดับ 3 (11.2%) และน้อยที่สุดคือ ลำดับ 4 (11.1%)

2) จุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อให้ได้รับความรู้ในการประกอบอาชีพ กลุ่มตัวอย่างมีจุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อให้ได้รับความรู้ในการประกอบอาชีพเป็นลำดับ 4 มากที่สุด (23.1%) รองลงมาคือ ลำดับ 3 (20.3%) ลำดับ 2 (17.9%) ลำดับ 5 (16.1%) และน้อยที่สุดคือ ลำดับ 1 (13.0%)

3) จุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อให้ได้รับความรู้ในการศึกษาเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างมีจุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อให้ได้รับความรู้ในการศึกษาเรียนรู้เป็นลำดับ 1 มากที่สุด (28.8%) รองลงมาคือ ลำดับ 2 (22.3%) ลำดับ 3 (16.3%) ลำดับ 4 (12.7%) และน้อยที่สุดคือ ลำดับ 5 (10.4%)

4) จุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อให้ได้รับความรู้ในการดำเนินชีวิต กลุ่มตัวอย่างมีจุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อให้ได้รับความรู้ในการดำเนินชีวิตเป็นลำดับ 3 มากที่สุด (26.3%) รองลงมาคือ ลำดับ 2 (23.4%) ลำดับ 4 (21.0%) ลำดับ 1 (11.1%) และน้อยที่สุดคือ ลำดับ 5 (8.5%)

5) จุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมรอบตัว กลุ่มตัวอย่างมีจุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมรอบตัว เป็นลำดับ 4 มากที่สุด (22.3%) รองลงมาคือ ลำดับ 5 (21.4%) ลำดับ 1 (16.6%) ลำดับ 3 (16.3%) และน้อยที่สุดคือ ลำดับ 2 (13.7%)

ผลการวิเคราะห์จุดมุ่งหมายในการอ่านจำแนกตามภูมิหลัง พบว่า ภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ช่วงวัย ระดับการศึกษา อาชีพ และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย มีความสัมพันธ์กับการให้ลำดับความสำคัญของจุดมุ่งหมายในการอ่านแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) หรือกล่าวได้ว่าผู้ที่มีภูมิหลังดังกล่าวต่างก็มีจุดมุ่งหมายในการอ่านแตกต่างกัน ยกเว้น ตัวแปร ระดับการศึกษาที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการให้ความสำคัญของจุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมรอบตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัยไม่มีความสัมพันธ์กับการให้ความสำคัญของจุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมรอบตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยวัยเยาวชนให้ความสำคัญกับจุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อให้ได้รับความรู้ในการศึกษาเรียนรู้ และการอ่านเพื่อความเพลิดเพลินมากกว่าด้านอื่น วัยทำงานจะให้ความสำคัญกับจุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อให้ได้รับความรู้ในการศึกษาเรียนรู้มากกว่าด้านอื่น ส่วนวัยผู้สูงอายุให้ความสำคัญกับจุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมรอบตัว และความรู้ในการดำเนินชีวิตมากกว่าด้านอื่น เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา อาชีพ และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกือบทุก ระดับการศึกษา อาชีพ และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย มีการให้ลำดับความสำคัญกับจุดมุ่งหมาย

ในการอ่านด้านต่างๆ สอดคล้องกับผลการวิจัยในภาพรวม ยกเว้น ผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ ซึ่งประกอบด้วยผู้ที่กำลังศึกษาอยู่เป็นส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับจุดมุ่งหมายในการอ่าน เพื่อให้ได้รับความรู้ในการศึกษาเรียนรู้ และการอ่านเพื่อความเพลิดเพลินมากกว่าจุดมุ่งหมายในการอ่านด้านอื่นๆ อาชีพเกษตรกรให้ความสำคัญกับจุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อความรู้ในการประกอบอาชีพมากกว่าจุดมุ่งหมายในการอ่านด้านอื่นๆ และผู้ประกอบอาชีพรับจ้าง ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ให้ความสำคัญกับจุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมรอบตัวมากกว่าด้านอื่นๆ

1.2.2 ประเภทหนังสือที่อ่าน

โดยภาพรวมพบว่า กลุ่มตัวอย่างระบุว่าอ่านหนังสือ/วัสดุการอ่านประเภทความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมรอบตัว เช่น หนังสือพิมพ์รายวัน/รายสัปดาห์ หนังสือพิมพ์หมู่บ้าน ข่าวสารบ้านเมือง กระดานข่าว เป็นต้น มากที่สุด (84.3%) รองลงมาคือ อ่านหนังสือ/วัสดุการอ่านประเภทความเพลิดเพลิน เช่น การ์ตูน นวนิยาย เรื่องสั้น เกม นิทาน นิตยสาร เป็นต้น (73.18%) หนังสือ/วัสดุการอ่านประเภทความรู้ในการศึกษาเรียนรู้ เช่น ตำราเรียน เอกสารประกอบการเรียน เอกสารความรู้ต่างๆ และบทความวิชาการ เป็นต้น (70.8%) และหนังสือ/วัสดุการอ่านประเภทความรู้ในการดำเนินชีวิต เช่น การดูแลสุขภาพทางกาย สุขภาพทางใจ ระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ เป็นต้น (68.8%) ส่วนหนังสือ/วัสดุการอ่านประเภทความรู้ในการประกอบอาชีพ เช่น การทำการเกษตร การค้าขาย วารสารวิชาชีพ คู่มือประกอบอาชีพ เป็นต้น มีผู้ระบุว่าอ่านน้อยที่สุด (48.8%) และพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิหลังต่างกันในด้านช่วงวัย ระดับการศึกษา อาชีพ และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับประเภทของหนังสือที่อ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) หรืออาจกล่าวได้ว่า ผู้ที่มีภูมิหลังดังกล่าวต่างกัน อ่านหนังสือประเภทต่างๆ แตกต่างกัน กล่าวคือ เมื่อจำแนกตามช่วงวัย พบว่า วัยเยาวชนระบุว่าอ่านหนังสือ/วัสดุการอ่านประเภทความเพลิดเพลิน และประเภทความรู้ในการศึกษาเรียนรู้มากกว่ากลุ่มอื่น วัยทำงานระบุว่าอ่านหนังสือ/วัสดุการอ่านประเภทความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมรอบตัว ความรู้ในการประกอบอาชีพ และความรู้ในการดำเนินชีวิตมากกว่ากลุ่มอื่น เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีระบุว่าอ่านหนังสือ/วัสดุการอ่านประเภทต่างๆ มากกว่ากลุ่มอื่นในทุกประเภทของหนังสือ ส่วนผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาระบุว่าอ่านหนังสือ/วัสดุการอ่านประเภทต่างๆ น้อยกว่ากลุ่มอื่นในทุกประเภทของหนังสือ เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า ผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ (เช่น นักเรียน นิสิต นักศึกษา เป็นต้น) ระบุว่าอ่านหนังสือ/วัสดุการอ่านประเภทความเพลิดเพลิน และประเภทความรู้ในการศึกษาเรียนรู้มากกว่ากลุ่มอื่น ผู้ที่ประกอบอาชีพรับราชการระบุว่าอ่านหนังสือ/วัสดุการอ่านประเภทความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมรอบตัว ความรู้ในการประกอบอาชีพ และความรู้ในการดำเนินชีวิตมากกว่ากลุ่มอื่น ส่วนผู้ที่มีอาชีพเกษตรกรระบุว่าอ่านหนังสือ/วัสดุ

การอ่านประเภทต่างๆ น้อยกว่ากลุ่มอื่น ในเกือบทุกประเภทของหนังสือ ยกเว้นหนังสือ/วัสดุการอ่านประเภทความรู้ในการประกอบอาชีพซึ่งผู้ที่มีอาชีพเกษตรกรรมระบุว่าอ่านมากกว่าผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ ผู้ที่มีอาชีพรับจ้าง และกลุ่มอื่นๆ (เช่น แม่บ้าน ทหารเกณฑ์ พระภิกษุ เป็นต้น) เมื่อจำแนกตามสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย พบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง ระบุว่าอ่านหนังสือ/วัสดุการอ่านประเภทต่างๆ มากกว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอรอบนอกในเกือบทุกประเภทของหนังสือ ยกเว้นหนังสือ/วัสดุการอ่านประเภทความรู้ในการประกอบอาชีพ ซึ่งผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอรอบนอกระบุว่าอ่านมากกว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง

เมื่อให้กลุ่มตัวอย่างระบุปริมาณการอ่านเนื้อหาสาระในแต่ละด้าน ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาสาระด้านความเพลิดเพลิน ด้านความรู้ในการประกอบอาชีพ ด้านความรู้ในการศึกษาเรียนรู้ ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิต และด้านความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมรอบตัว โดยให้เรียงลำดับปริมาณการอ่านในเนื้อหาสาระแต่ละด้านจากด้านที่อ่านมากที่สุดเป็นลำดับ 1 ไปหาด้านที่อ่านน้อยที่สุดเป็นลำดับ 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการอ่านเนื้อหาสาระด้านความเพลิดเพลิน และเนื้อหาสาระด้านความรู้ในการศึกษาเรียนรู้ในปริมาณมากกว่าเนื้อหาสาระด้านอื่นๆ ส่วนปริมาณเนื้อหาสาระที่อ่านมารองลงมา คือ ด้านความรู้ในการประกอบอาชีพ และด้านความรู้ในการดำเนินชีวิต ตามลำดับ และมีการอ่านเนื้อหาสาระด้านสภาพแวดล้อมรอบตัวในปริมาณน้อยกว่าเนื้อหาสาระด้านอื่น โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) เนื้อหาสาระด้านความเพลิดเพลิน กลุ่มตัวอย่างที่ระบุว่าอ่านเนื้อหาสาระด้านนี้เป็นลำดับ 1 มีจำนวนมากที่สุด (31.7%) รองลงมาคือผู้ที่ระบุว่าอ่านเป็นลำดับ 5 (27.1%) ลำดับ 2 (13.1%) ลำดับ 3 (11.0%) ส่วนผู้ที่ระบุว่าอ่านเป็นลำดับ 4 มีจำนวนน้อยที่สุด (9.2%)

2) เนื้อหาสาระด้านความรู้ในการประกอบอาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่ระบุว่าอ่านเนื้อหาสาระด้านนี้เป็นลำดับ 2 มีจำนวนมากที่สุด (66.2%) รองลงมาคือผู้ที่ระบุว่าอ่านเป็นลำดับ 1, 3, 4 และลำดับ 5 มีจำนวนใกล้เคียงกัน (6.6%-8.2%)

3) เนื้อหาสาระด้านความรู้ในการศึกษาเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างที่ระบุว่าอ่านเนื้อหาสาระด้านนี้เป็นลำดับ 1 มีจำนวนมากที่สุด (26.1%) รองลงมาคือผู้ที่ระบุว่าอ่านเป็นลำดับ 2 (24.6%) ลำดับ 3 (16.2%) ลำดับ 4 (13.0%) ส่วนผู้ที่ระบุว่าอ่านเป็นลำดับ 5 มีจำนวนน้อยที่สุด (11.0%)

4) เนื้อหาสาระด้านความรู้ในการดำเนินชีวิต กลุ่มตัวอย่างที่ระบุว่าอ่านเนื้อหาสาระด้านนี้เป็นลำดับ 3 มีจำนวนมากที่สุด (27.3%) รองลงมาคือผู้ที่ระบุว่าอ่านเป็นลำดับ 2 (23.3%) ลำดับ 4 (20.5%) ลำดับ 1 (11.7%) ส่วนผู้ที่ระบุว่าอ่านเป็นลำดับ 5 มีจำนวนน้อยที่สุด (8.2%)

5) เนื้อหาสาระด้านความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมรอบตัว กลุ่มตัวอย่างที่ระบุว่าอ่านเนื้อหาสาระด้านนี้เป็นลำดับ 4 มีจำนวนมากที่สุด (23.6%) รองลงมาคือผู้ที่ระบุว่าอ่านเป็น

ลำดับ 5 (22.8%) ลำดับ 3 (17.9%) ลำดับ 2 (14.0%) ส่วนผู้ที่ระบุว่าอ่านเป็นลำดับ 1 มีจำนวนน้อยที่สุด (11.8%)

ผลการวิเคราะห์ปริมาณการอ่านเนื้อหาสาระแต่ละด้านจำแนกตามภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ช่วงวัย อาชีพ และระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับปริมาณการอ่านเนื้อหาสาระด้านต่างๆ ทุกด้าน ส่วนสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับปริมาณการอ่านเนื้อหาสาระเฉพาะในด้านความเพลิดเพลิน ด้านความรู้ในการประกอบอาชีพ และด้านความรู้ในการศึกษาเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการอ่านเนื้อหาสาระด้านความรู้ในการดำเนินชีวิต และด้านความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมรอบตัว โดยพบว่า วัยเยาวชนระบุว่าอ่านเนื้อหาสาระด้านความรู้ในการศึกษาเรียนรู้ และด้านความเพลิดเพลินเป็นลำดับ 1 มากที่สุด วัยทำงานระบุว่าอ่านเนื้อหาสาระด้านความรู้ในการศึกษาเรียนรู้เป็นลำดับ 1 และลำดับ 2 ในสัดส่วนใกล้เคียงกันและมากกว่าลำดับอื่นๆ นอกจากนี้วัยทำงานระบุว่าอ่านเนื้อหาสาระด้านความเพลิดเพลินเป็นลำดับ 5 มากที่สุด ส่วนวัยผู้สูงอายุระบุว่าอ่านเนื้อหาสาระด้านการดำเนินชีวิตและด้านความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมรอบตัวเป็นลำดับ 1 มากที่สุด อ่านเนื้อหาสาระด้านความรู้ในการศึกษาเรียนรู้ และด้านความเพลิดเพลินเป็นลำดับ 5 มากที่สุด เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกือบทุกระดับการศึกษาให้ลำดับปริมาณการอ่านเนื้อหาสาระด้านต่างๆ สอดคล้องกับผลการวิจัยในภาพรวม ยกเว้น การอ่านในเนื้อหาสาระด้านความเพลิดเพลิน ที่พบว่า ผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาอ่านเป็นลำดับ 1 มากที่สุด ส่วนผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับอนุปริญญา/ปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรีอ่านเป็นลำดับ 5 มากที่สุด เมื่อพิจารณาตามการประกอบอาชีพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกือบทุกกลุ่มอาชีพให้ลำดับปริมาณการอ่านเนื้อหาสาระด้านต่างๆ สอดคล้องกับผลการวิจัยในภาพรวม ยกเว้น ผู้ที่มีอาชีพเกษตรกร คำขาย/ธุรกิจส่วนตัว ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ/เอกชน และอาชีพรับราชการที่อ่านเนื้อหาสาระด้านความเพลิดเพลินเป็นลำดับ 5 มากที่สุด และอาชีพเกษตรกรอ่านเนื้อหาสาระด้านความรู้ในการศึกษาเรียนรู้เป็นลำดับ 5 มากที่สุด เมื่อจำแนกตามสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย พบว่า ทั้งผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองและอำเภอรอบนอกให้ลำดับปริมาณการอ่านเนื้อหาสาระด้านต่างๆ สอดคล้องกับผลการวิจัยในภาพรวม

1.2.3 ประเภทหนังสือที่ต้องการอ่าน

ในภาพรวม กลุ่มตัวอย่างระบุว่าประเภทหนังสือ/วัสดุการอ่านที่ต้องการอ่านมากที่สุดคือ หนังสือ/วัสดุการอ่านด้านความเพลิดเพลิน (73.2%) รองลงมาคือ ด้านความรู้ในการศึกษาเรียนรู้ หรือความรู้ทางวิชาการทั่วไป (60.6%) ด้านความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมรอบตัว (60.5%) ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิต (58.2%) และด้านความรู้ในการประกอบอาชีพน้อยที่สุด (51.4%) เมื่อวิเคราะห์ประเภทหนังสือที่ต้องการอ่าน จำแนกตามภูมิหลัง พบว่า ภูมิหลัง

ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ช่วงวัย ระดับการศึกษา อาชีพ และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับประเภทหนังสือที่ต้องการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) หรือกล่าวได้ว่า ผู้ที่มีภูมิหลังดังกล่าวต่างกัน มีความต้องการอ่านหนังสือประเภทต่างๆ แตกต่างกัน ยกเว้นสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัยไม่มีความสัมพันธ์กับประเภทหนังสือที่ต้องการอ่านด้านความรู้ในการดำเนินชีวิต และด้านความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมรอบตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ผู้ที่ระบุว่าต้องการอ่านหนังสือ/วัสดุการอ่านประเภทความเพลิดเพลินมากกว่ากลุ่มอื่นคือ วัยเยาวชน ผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ และผู้ที่อาศัยอยู่ในอำเภอเมือง ผู้ที่ระบุว่าต้องการอ่านหนังสือ/วัสดุการอ่านประเภทความรู้ในการศึกษาเรียนรู้มากกว่ากลุ่มอื่นคือ วัยเยาวชน ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี ผู้ที่มีอาชีพรับราชการ และผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง ผู้ที่ระบุว่าต้องการอ่านหนังสือ/วัสดุการอ่านประเภทความรู้ในการดำเนินชีวิตมากกว่ากลุ่มอื่นคือ วัยผู้สูงอายุ ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี และผู้ที่มีอาชีพรับราชการ ส่วนผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองและอำเภอรอบนอกระบุถึงความต้องการอ่านหนังสือประเภทนี้ในสัดส่วนใกล้เคียงกัน ผู้ที่ระบุว่าต้องการอ่านหนังสือ/วัสดุการอ่านประเภทความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมรอบตัวมากกว่ากลุ่มอื่น คือ กลุ่มวัยทำงาน ผู้มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี และผู้ที่มีอาชีพรับราชการ ส่วนผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองและอำเภอรอบนอกระบุถึงความต้องการอ่านหนังสือประเภทนี้ในสัดส่วนใกล้เคียงกัน ผู้ที่ระบุว่าต้องการอ่านหนังสือ/วัสดุการอ่านประเภทความรู้ในการประกอบอาชีพมากกว่ากลุ่มอื่น คือ วัยทำงาน ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี ผู้ที่มีอาชีพรับราชการ และผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอรอบนอก

1.2.4 แหล่งที่มาของหนังสือ/วัสดุการอ่าน

แหล่งที่มาของหนังสือ/วัสดุการอ่านที่กลุ่มตัวอย่างระบุว่าอ่านทุกประเภทมีแหล่งที่มาคือ มีอยู่แล้วที่บ้านหรือที่ทำงานมากที่สุด โดยพบว่า หนังสือ/วัสดุการอ่านที่มีอยู่แล้วที่บ้านหรือที่ทำงานมากที่สุดคือ หนังสือ/วัสดุการอ่านด้านความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมรอบตัว (55.9%) รองลงมาคือ หนังสือ/วัสดุการอ่านด้านความรู้ในการศึกษาเรียนรู้ (51.8%) ด้านความเพลิดเพลิน (45.2%) ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิต (38.9%) และด้านความรู้ในการประกอบอาชีพ (26.5%) ตามลำดับ สำหรับแหล่งที่มาที่ต้องมีการเสียค่าใช้จ่าย ซึ่งได้แก่ การซื้อมาเอง หรือจากร้านเช่าหนังสือ พบว่า เป็นแหล่งที่มาที่กลุ่มตัวอย่างระบุถึงน้อยที่สุดในเกือบทุกประเภทของหนังสือ ยกเว้น หนังสือ/วัสดุการอ่านด้านความเพลิดเพลิน และด้านความรู้ในการศึกษาเรียนรู้ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างระบุว่ามีการซื้อมาอ่านเอง เมื่อพิจารณาแหล่งที่มาของหนังสือ/วัสดุการอ่าน จำแนกตามประเภทของหนังสือ/วัสดุการอ่าน มีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

1) หนังสือ/วัสดุการอ่านด้านความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมรอบตัว (เช่น หนังสือพิมพ์รายวัน/รายสัปดาห์ หนังสือพิมพ์หมู่บ้าน ชาวสารบ้านเมือง กระดานข่าว เป็นต้น)

กลุ่มตัวอย่างระบุว่า หนังสือ/วัสดุการอ่านประเภทนี้มีแหล่งที่มา คือ มีอยู่แล้วที่บ้านหรือที่ทำงาน มากที่สุด (55.9%) รองลงมาคือ อ่านจากอินเทอร์เน็ต และที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมีจำนวนใกล้เคียงกัน (39.0% และ 38.1 ตามลำดับ) ส่วนแหล่งที่มาจากร้านเช่าหนังสือมีน้อยที่สุด (10.5%)

2) หนังสือ/วัสดุการอ่านด้านความเพลิดเพลิน (เช่น การ์ตูน นวนิยาย เรื่องสั้น เกม นิทาน นิตยสาร เป็นต้น) กลุ่มตัวอย่างระบุว่าแหล่งที่มาของหนังสือประเภทนี้ คือ มีอยู่แล้วที่บ้านหรือที่ทำงานมากที่สุด (45.2%) รองลงมาคือ การซื้อมาอ่าน และได้รับมาจากผู้อื่นตามลำดับ (42.9%, 34.3% ตามลำดับ) แต่มาจากร้านเช่าหนังสือน้อยที่สุด (16.6%)

3) หนังสือ/วัสดุการอ่านด้านความรู้ในการประกอบอาชีพ (เช่น การทำการเกษตร การค้าขาย วารสารวิชาชีพ คู่มือประกอบอาชีพ เป็นต้น) กลุ่มตัวอย่างระบุว่าแหล่งที่มาของหนังสือประเภทนี้ คือ มีอยู่แล้วที่บ้านหรือที่ทำงานมากที่สุด (26.5%) รองลงมาคือ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน/ห้องสมุดโรงเรียน/ห้องสมุดประชาชน และอ่านจากอินเทอร์เน็ตมีจำนวนใกล้เคียงกัน (24.0% และ 22.0% ตามลำดับ) แต่มาจากร้านเช่าหนังสือน้อยที่สุด (5.7%)

4) หนังสือ/วัสดุการอ่านด้านความรู้ในการดำเนินชีวิต (เช่น การดูแลสุขภาพทางกาย สุขภาพทางใจ ระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ เป็นต้น) กลุ่มตัวอย่างระบุว่าแหล่งที่มาของหนังสือประเภทนี้ คือ มีอยู่แล้วที่บ้านหรือที่ทำงานมากที่สุด (38.9%) รองลงมาคือ อ่านจากอินเทอร์เน็ต และที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน/ห้องสมุดโรงเรียน/ห้องสมุดประชาชนในจำนวนใกล้เคียงกัน (33.2% และ 32.4% ตามลำดับ) แต่มาจากร้านเช่าหนังสือน้อยที่สุด (8.2%)

5) หนังสือ/วัสดุการอ่านด้านความรู้ในการศึกษาเรียนรู้ (เช่น ตำราเรียน เอกสารประกอบการเรียน เอกสารความรู้ต่างๆ บทความวิชาการ เป็นต้น) กลุ่มตัวอย่างระบุว่าแหล่งที่มาของหนังสือประเภทนี้ คือ มีอยู่แล้วที่บ้านหรือที่ทำงานมากที่สุด (51.8%) รองลงมาคือซื้อมาเอง (38.2%) และอ่านจากอินเทอร์เน็ตและที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน/ห้องสมุดโรงเรียน/ห้องสมุดประชาชนมีจำนวนใกล้เคียงกัน (37.6% และ 37.4% ตามลำดับ) แต่มาจากร้านเช่าหนังสือน้อยที่สุด (10.3%)

1.2.5 ความสามารถในการเข้าถึงหนังสือ/วัสดุการอ่าน

ความสามารถในการเข้าถึงหนังสือ/วัสดุการอ่าน ในการวิจัยนี้หมายถึงรวมถึง การมีแหล่งหนังสือที่ให้บริการในชุมชน ระยะทางระหว่างบ้านกับแหล่งหนังสือที่ให้บริการ ความสะดวกในการไปใช้บริการ ความเพียงพอของหนังสือและประเภทหนังสือกับความต้องการ โดยพิจารณาจำแนกตามแหล่งหนังสือที่ให้บริการในชุมชน เช่น ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดประชาชน ร้านขายหนังสือ ร้านเช่าหนังสือ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า แหล่งหนังสือ/วัสดุการอ่านที่กลุ่มตัวอย่างระบุว่ามีมากที่สุด คือ ห้องสมุดโรงเรียน (81.4%) รองลงมาคือ อินเทอร์เน็ต (76.7%) ร้านขายหนังสือ (76.1%) ห้องสมุดประชาชน (54.3%) ร้านเช่าหนังสือ

(52.6%) ตามลำดับ ส่วนที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเป็นแหล่งหนังสือที่กลุ่มตัวอย่างระบุว่ามีน้อยที่สุด (39.2%)

ในด้านระยะทางจากที่พักไปยังแหล่งหนังสือ พบว่า กลุ่มตัวอย่างระบุว่าแหล่งหนังสือทุกแห่ง ได้แก่ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดประชาชน ร้านขายหนังสือ ร้านเช่าหนังสือ และอินเทอร์เน็ต มีระยะทางน้อยกว่า 1 กิโลเมตรมากที่สุด (17.4%-48.5%) รองลงมาคือมีระยะทาง 1-2 กิโลเมตร (8.6%-19.6%) มากกว่า 4 กิโลเมตร (2.0% - 23.9%) และ 3-4 กิโลเมตร (2.1%-11.6%) ตามลำดับ โดยแหล่งหนังสือที่มีระยะทางน้อยกว่า 1 กิโลเมตรที่กลุ่มตัวอย่างระบุถึงมากที่สุด คือ อินเทอร์เน็ต (48.5%) ส่วนแหล่งหนังสือที่มีระยะทาง 1-2 กิโลเมตรที่กลุ่มตัวอย่างระบุถึงมีหลายแห่ง ได้แก่ ร้านขายหนังสือ (19.6%) ห้องสมุดโรงเรียน (18.9%) อินเทอร์เน็ต (13.5%) ห้องสมุดประชาชน (13.0%) ร้านเช่าหนังสือ (12.9%) ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน (8.6%) ตามลำดับ สำหรับแหล่งหนังสือที่มีระยะทาง 3-4 กิโลเมตรที่กลุ่มตัวอย่างมีการระบุถึงมากที่สุดคือร้านขายหนังสือ (11.6%) และแหล่งหนังสือที่มีระยะทางมากกว่า 4 กิโลเมตรที่กลุ่มตัวอย่างมีการระบุถึงมากที่สุดคือร้านขายหนังสือ (23.9%) เช่นเดียวกัน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่า แหล่งหนังสือที่ให้บริการในชุมชนส่วนใหญ่อยู่ไม่ไกลจากที่พักอาศัย ยกเว้นร้านขายหนังสือ เป็นแหล่งที่ไกลกว่าแหล่งอื่นๆ ในชุมชนที่กลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่

ในด้านความสะดวกในการไปใช้บริการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ระบุว่า มีความสะดวกในการไปใช้บริการแหล่งหนังสือต่างๆ มีจำนวนมากกว่าผู้ที่ระบุว่าไม่สะดวก ซึ่งแหล่งหนังสือที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุว่ามีความสะดวกในการไปใช้บริการคือ อินเทอร์เน็ต (60.8%) รองลงมาคือ ห้องสมุดโรงเรียน (56.4%) ส่วนแหล่งหนังสือที่กลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดที่ระบุว่ามีความสะดวกในการไปใช้บริการคือ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน (27.0%)

ในด้านความเพียงพอของจำนวนหนังสือ พบว่า แหล่งหนังสือที่กลุ่มตัวอย่างระบุว่า มีจำนวนหนังสือเพียงพอมากที่สุดคืออินเทอร์เน็ต (52.0%) รองลงมาคือ ร้านขายหนังสือ (47.8%) และน้อยที่สุดคือที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน (13.0%) สำหรับแหล่งหนังสือที่กลุ่มตัวอย่างระบุว่าจำนวนหนังสือไม่เพียงพอมากที่สุด คือ ห้องสมุดโรงเรียน (23.2%) รองลงมาคือ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน (18.3%) และน้อยที่สุดคืออินเทอร์เน็ต (15.0%)

ในด้านความเพียงพอของประเภทหนังสือ พบว่า แหล่งหนังสือที่กลุ่มตัวอย่างระบุว่า มีประเภทหนังสือเพียงพอมากที่สุดคือ อินเทอร์เน็ต (51.1%) รองลงมาคือ ร้านขายหนังสือ (45.6%) และน้อยที่สุดคือที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน (11.2%) ส่วนแหล่งหนังสือที่กลุ่มตัวอย่างระบุว่าประเภทหนังสือไม่เพียงพอมากที่สุดคือห้องสมุดโรงเรียน (26.4%) รองลงมาคือ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน (20.2%) และน้อยที่สุดคืออินเทอร์เน็ต (15.5%)

เมื่อพิจารณาด้านความถี่ในการไปใช้บริการจากแหล่งต่างๆ พบว่า แหล่งหนังสือ/ วัสดุการอ่านที่กลุ่มตัวอย่างใช้บริการเป็นประจำมากที่สุด คือ อินเทอร์เน็ต (35.9%) แหล่งหนังสือ/ วัสดุการอ่านที่กลุ่มตัวอย่างระบุว่า มีการไปใช้บริการเป็นครั้งคราวมากที่สุด คือ ร้านขายหนังสือ (48.4%) ส่วนแหล่งหนังสือ/วัสดุการอ่านที่กลุ่มตัวอย่างไม่เคยไปใช้บริการเลยมากที่สุด คือ ร้านเช่าหนังสือ (26.9%) รองลงมาคือ ห้องสมุดโรงเรียน (23.7%) และพบว่า ช่วงวัย ระดับการศึกษา อาชีพ และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับการใช้บริการแหล่งหนังสือต่างๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) หรือกล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิหลังดังกล่าวต่างกัน ไปใช้บริการจากแหล่งหนังสือต่างๆ แตกต่างกัน ยกเว้นตัวแปรสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการไปใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน โดยสรุปได้ดังนี้

1) อินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งที่กลุ่มตัวอย่างมีการใช้เป็นประจำมากที่สุด โดยผู้ที่ระบุว่าใช้บริการแหล่งนี้เป็นประจำมากกว่ากลุ่มอื่น คือ วัยเยาวชน ผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพ และผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี และผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง ส่วนผู้ที่ระบุว่าไม่เคยไปใช้บริการแหล่งนี้มากกว่ากลุ่มอื่น คือ ผู้สูงอายุ ผู้มีอาชีพเกษตรกร ผู้มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา และผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอรอบนอก

2) ห้องสมุดโรงเรียน ผู้ที่ระบุว่าใช้บริการแหล่งนี้เป็นประจำมากกว่ากลุ่มอื่น คือ วัยเยาวชน ส่วนผู้ที่ระบุว่าไม่เคยไปใช้บริการแหล่งนี้มากกว่ากลุ่มอื่น คือ ผู้สูงอายุ ผู้ที่มีอาชีพเกษตรกร ผู้ที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา และผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอรอบนอก

3) ห้องสมุดประชาชน ผู้ที่ระบุว่าใช้บริการแหล่งนี้เป็นประจำมากกว่ากลุ่มอื่นๆ คือ วัยทำงาน ผู้ที่มีอาชีพรับราชการ ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ/เอกชน ผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง ส่วนผู้ที่ระบุว่าไม่เคยไปใช้บริการแหล่งนี้มากกว่ากลุ่มอื่น คือ วัยผู้สูงอายุ ผู้ที่มีอาชีพเกษตรกร ผู้ที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา และผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอรอบนอก

4) ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ผู้ที่ระบุว่าใช้บริการแหล่งนี้เป็นประจำมากกว่ากลุ่มอื่น คือ วัยผู้สูงอายุ ผู้ที่มีอาชีพเกษตรกร ผู้มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ส่วนผู้ที่ระบุว่าไม่เคยไปใช้บริการแหล่งนี้มากกว่ากลุ่มอื่น คือ วัยทำงาน อาชีพลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ/บริษัทเอกชน และผู้ที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี และพบว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองและอำเภอรอบนอกมีความถี่ในการใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านไม่แตกต่างกันมากนัก โดยผู้ที่ระบุว่าไม่เคยใช้ ใช้เป็นประจำและใช้เป็นครั้งคราวมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน

5) ร้านขายหนังสือ ผู้ที่ระบุว่าใช้บริการแหล่งนี้เป็นประจำมากกว่ากลุ่มอื่น คือ วัยทำงาน ผู้ที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี ส่วนผู้ที่

ระบุว่าไม่เคยไปใช้บริการแหล่งนี้มากกว่ากลุ่มอื่น คือ ผู้สูงอายุ ผู้ที่มีอาชีพเกษตรกร ผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอชนบท

6) ร้านเช่าหนังสือ เป็นแหล่งที่มีผู้ระบุว่าไปใช้บริการน้อยที่สุด ผู้ที่ใช้บริการแหล่งนี้มากกว่ากลุ่มอื่น คือ วัยเยาวชน ผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ และผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง ส่วนผู้ที่ไม่เคยไปใช้บริการแหล่งนี้มากกว่ากลุ่มอื่น คือ วัยผู้สูงอายุ ผู้ที่มีอาชีพเกษตรกร ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี และผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอชนบท

1.2.6 คุณลักษณะหนังสือน่าอ่าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะหนังสือน่าอ่าน ได้แก่ 1) หน้าปกดึงดูดใจ หรือสีสันสวยงาม 2) ชื่อเรื่องน่าสนใจ 3) ลักษณะรูปเล่มดูทนทาน 4) ขนาดเล่มกะทัดรัด น้ำหนักเบา พกพาสะดวก 5) ขนาดตัวหนังสือใหญ่ อ่านง่าย และ 6) รูปภาพประกอบน่าสนใจและสอดคล้องกับเนื้อหา ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยให้เลือกลักษณะที่คิดว่าจะมีความสำคัญ 3 ลำดับแรก จากสำคัญมาก (ลำดับ 1) ไปหาน้อย (ลำดับ 3) เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับชื่อเรื่องน่าสนใจเป็นลำดับที่ 1 จำนวนมากที่สุด (45.1%) หน้าปกดึงดูดใจ สีสันสวยงาม เป็นลำดับ 2 จำนวนมากที่สุด (20.1%) ส่วนลักษณะหนังสือน่าอ่านที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญเป็นลำดับ 3 มีหลายประเด็น ได้แก่ ลักษณะรูปเล่มดูทนทาน (10.5%) ขนาดเล่ม กะทัดรัด น้ำหนักเบา พกพาสะดวก (16.4%) ตัวหนังสือใหญ่ อ่านง่าย (15.1%) และรูปภาพประกอบน่าสนใจ สอดคล้องกับเนื้อหา (24.7%) อย่างไรก็ตามมีบางลักษณะของหนังสือที่กลุ่มตัวอย่างไม่ได้เลือก หรือไม่ได้ให้ความสำคัญในสัดส่วนค่อนข้างสูง โดยพบว่า ผู้ที่ไม่ได้เลือก/ไม่ให้ความสำคัญกับลักษณะรูปเล่ม ดูทนทาน มีมากที่สุด (73.7%) รองลงมา คือ ขนาดเล่มกะทัดรัด น้ำหนักเบา พกพาสะดวก (61.0%) ตัวหนังสือใหญ่ อ่านง่าย (56.3%) หน้าปกดึงดูดใจ สีสันสวยงาม (42.5%) รูปภาพประกอบน่าสนใจ สอดคล้องกับเนื้อหา (35.3%) และชื่อเรื่องน่าสนใจ (19.0%) ส่วนผู้ที่ระบุลักษณะหนังสือที่น่าอ่านแต่ไม่ได้เรียงลำดับความสำคัญ มีไม่มากนัก (1.8% - 2.3%)

ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะหนังสือน่าอ่านจำแนกตามภูมิภาค ได้แก่ ช่างวัย ระดับการศึกษา อาชีพ และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย และผลการทดสอบไค-สแควร์ พบว่า 1) ช่างวัยมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะหนังสือน่าอ่าน ในประเด็น หน้าปกดึงดูดใจหรือสีสันสวยงาม ชื่อเรื่องน่าสนใจ ลักษณะรูปเล่มดูทนทาน ตัวหนังสือมีขนาดใหญ่และอ่านง่ายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) หรือกล่าวได้ว่าผู้ที่มีช่างวัยต่างกัน ให้ความสำคัญกับลักษณะหนังสือน่าอ่านในด้านดังกล่าวนี้แตกต่างกัน 2) อาชีพมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะหนังสือน่าอ่าน ในประเด็น หน้าปกดึงดูดใจหรือสีสันสวยงาม ชื่อเรื่องน่าสนใจ

ลักษณะรูปเล่มดูทนทาน ตัวหนังสือมีขนาดใหญ่ อ่านง่าย และรูปภาพประกอบน่าสนใจสอดคล้องกับเนื้อหาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) หรือกล่าวได้ว่าผู้ที่มีการศึกษาต่างกันให้ความสำคัญกับลักษณะหนังสือที่น่าอ่านในด้านดังกล่าวแตกต่างกัน 3) ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะหนังสือที่น่าอ่าน ในประเด็น หน้าปกดึงดูดใจหรือสีสันสวยงาม ชื่อเรื่องน่าสนใจ ลักษณะรูปเล่มดูทนทาน ตัวหนังสือมีขนาดใหญ่ อ่านง่าย และรูปภาพประกอบน่าสนใจ สอดคล้องกับเนื้อหาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) นั่นคือผู้ที่มีระดับการศึกษาต่างกันให้ความสำคัญกับลักษณะหนังสือที่น่าอ่านดังกล่าวนี้แตกต่างกัน 4) สภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะหนังสือที่น่าอ่าน ในประเด็น ลักษณะรูปเล่มดูทนทานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) เพียงด้านเดียวเท่านั้น นั่นคือผู้ที่อยู่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองและอำเภอรอบนอกให้ความสำคัญกับลักษณะรูปเล่มดูทนทานต่างกัน โดยพบว่า

วัยเยาวชนจะให้ความสำคัญกับลักษณะภายนอกของหนังสือที่มีความสวยงามสะดุดตา เช่น หน้าปกที่ดึงดูดใจ สีสันสวยงาม วัยทำงานจะให้ความสำคัญกับชื่อเรื่องที่น่าสนใจมากกว่า ส่วนผู้สูงอายุจะให้ความสำคัญกับตัวหนังสือใหญ่ อ่านง่าย เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างเกือบทุกระดับการศึกษา ให้ความสำคัญกับคุณลักษณะหนังสือที่น่าอ่านในประเด็นต่างๆ สอดคล้องกับผลการวิจัยในภาพรวม ยกเว้น ผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาให้ความสำคัญกับหน้าปกดึงดูดใจ สีสันสวยงามเป็นลำดับ 1 มากที่สุด และผู้ที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา และผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีให้ความสำคัญกับตัวหนังสือใหญ่ อ่านง่าย เป็นลำดับ 2 มากที่สุด เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกือบทุกอาชีพให้ความสำคัญกับคุณลักษณะหนังสือที่น่าอ่านในประเด็นต่างๆ สอดคล้องกับผลการวิจัยในภาพรวม ยกเว้นผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพ รับจ้างให้ความสำคัญกับหน้าปกดึงดูดใจ สีสันสวยงามเป็นลำดับ 1 มากที่สุด ผู้ที่มีอาชีพเกษตรกร รับราชการ รับจ้าง และกลุ่มอื่นๆ (เช่น แม่บ้าน ทหารเกณฑ์ พระภิกษุ เป็นต้น) ให้ความสำคัญกับตัวหนังสือใหญ่ อ่านง่าย เป็นลำดับ 2 มากที่สุด และเมื่อจำแนกตามสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย พบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองและอำเภอรอบนอกให้ความสำคัญกับคุณลักษณะหนังสือที่น่าอ่านในประเด็นต่างๆ สอดคล้องกับผลการวิจัยในภาพรวม

1.2.7 สภาพการอ่านอื่นๆ

1) ความบ่อยในการอ่าน

ในภาพรวม กลุ่มตัวอย่างที่อ่านเป็นบางครั้งมีจำนวนมากที่สุด (37.5%) รองลงมาคือ อ่านค่อนข้างบ่อย (22.6%) และอ่านเป็นประจำ (22.1%) มีเพียงส่วนน้อยที่ระบุว่าไม่ค่อยได้อ่าน (9.1%) และไม่เคยอ่านเลย (1.4%) และพบว่าภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ช่วงวัย ระดับการศึกษา อาชีพ และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับความบ่อยในการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) หรือกล่าวได้ว่าผู้ที่มีภูมิหลังดังกล่าวต่างกัน มีความบ่อยในการ

อ่านหนังสือแตกต่างกัน โดยผู้ที่ระบุว่าอ่านเป็นประจำมากกว่ากลุ่มอื่นคือ วิทยทำงาน ผู้ที่มีอาชีพรับราชการ ผู้ที่มีการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี และผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง ส่วนผู้ที่ระบุว่าไม่เคยอ่านเลยหรือไม่ค่อยได้อ่านมากกว่ากลุ่มอื่นคือ วิทยผู้สูงอายุ ผู้ที่มีอาชีพเกษตรกร ผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และผู้ที่อยู่อาศัยในเขตอำเภอรอบนอก

2) ช่วงเวลาที่อ่าน

ในภาพรวม กลุ่มตัวอย่างระบุว่าอ่านทุกเวลาที่ว่างมากที่สุด (54.6%) รองลงมาคือ อ่านตอนก่อนนอน (20.5%) อ่านตอนพักเที่ยง (9.1%) และอ่านตอนเช้า (7.4%) ตามลำดับ และพบว่า ภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ช่วงวัย ระดับการศึกษา อาชีพ และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับการระบุช่วงเวลาที่อ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) หรือกล่าวได้ว่าผู้ที่มีภูมิหลังดังกล่าวต่างกัน มักอ่านหนังสือในช่วงเวลาแตกต่างกัน โดยผู้ที่ระบุว่าอ่านตอนเช้ามากกว่ากลุ่มอื่นคือผู้สูงอายุ ผู้ที่มีอาชีพเกษตรกร ผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอรอบนอก ผู้ที่ระบุว่าอ่านตอนเที่ยงมากกว่ากลุ่มอื่น คือ วิทยทำงาน ผู้ที่มีอาชีพรับจ้าง ผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอรอบนอก ผู้ที่ระบุว่าอ่านตอนก่อนนอนมากกว่ากลุ่มอื่น คือ วิทยเยาวชน ผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ และผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี และผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง ส่วนผู้ที่ระบุว่าอ่านระหว่างเดินทางมากกว่ากลุ่มอื่น คือ วิทยเยาวชน ผู้ที่มีอาชีพรับจ้าง และพบว่ากลุ่มตัวอย่างทุกระดับการศึกษาและสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย อ่านระหว่างเดินทางในสัดส่วนใกล้เคียงกัน ส่วนผู้ที่ระบุว่าอ่านทุกเวลาที่ว่างมากที่สุดกว่ากลุ่มอื่น คือ วิทยผู้สูงอายุ ผู้ที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี และผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง

3) ช่องทางการได้รับความรู้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าโทรทัศน์เป็นช่องทางการได้รับความรู้มากที่สุด (53.3%) รองลงมาคือ อินเทอร์เน็ต (22.7%) หนังสือ (17.8%) วิทยุ (2.4%) และจากช่องทางอื่น ๆ (0.2%) ตามลำดับ และพบว่า ภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ช่วงวัย ระดับการศึกษา อาชีพ และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับการระบุช่องทางการได้รับความรู้ในแต่ละช่องทางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) หรือกล่าวได้ว่า ผู้ที่มีภูมิหลังดังกล่าวต่างกัน มีการระบุช่องทางการได้รับความรู้ในสัดส่วนที่แตกต่างกัน โดยผู้ที่ระบุว่าโทรทัศน์และวิทยุเป็นช่องทางการได้รับความรู้มากกว่ากลุ่มอื่นคือ วิทยผู้สูงอายุ ผู้ที่มีอาชีพเกษตรกร ผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอรอบนอก ส่วนผู้ที่ระบุว่าหนังสือเป็นช่องทางการได้รับความรู้มากกว่ากลุ่มอื่นคือ วิทยเยาวชน ผู้มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี ผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ และผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง ส่วนผู้ที่ระบุว่าอินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางการได้รับความรู้

มากกว่ากลุ่มอื่นคือ วัยเยาวชน ผู้มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี ผู้ที่มีอาชีพลูกจ้าง รัฐวิสาหกิจ/บริษัทเอกชน และผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง

4) ราคาหนังสือ

สำหรับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อราคาหนังสือ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ระบุว่าราคาหนังสือไม่เป็นอุปสรรคต่อการอ่าน (55.1%) ซึ่งมีมากกว่าผู้ที่ระบุว่าราคาหนังสือเป็นอุปสรรคต่อการอ่าน (42.1%) และพบว่า ภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ช่วงวัย ระดับการศึกษา และอาชีพ มีความสัมพันธ์กับการระบุว่าราคาหนังสือเป็นหรือไม่เป็นอุปสรรคต่อการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) แต่สภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัยของกลุ่มตัวอย่างไม่มีความสัมพันธ์กับการระบุว่าราคาหนังสือเป็นหรือไม่เป็นอุปสรรคต่อการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หรือกล่าวได้ว่าผู้ที่มีช่วงวัย อาชีพ และระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับราคาหนังสือแตกต่างกัน ยกเว้นสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย โดยพบว่า ผู้ที่ระบุว่าราคาหนังสือเป็นอุปสรรคต่อการอ่านมากกว่ากลุ่มอื่นคือ วัยทำงาน ผู้ที่มีอาชีพลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ/เอกชน และผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิหลังดังกล่าว เช่น วัยทำงาน และผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี เป็นกลุ่มที่ระบุว่าอ่านหนังสือประเภทต่างๆ และมีความต้องการอ่านหนังสือประเภทต่างๆ ในสัดส่วนที่มากกว่ากลุ่มอื่น เป็นกลุ่มที่ระบุว่าอ่านเป็นประจำมากกว่ากลุ่มอื่น และยังเป็นกลุ่มที่มีความถี่ในการใช้บริการร้านขายหนังสือมากกว่ากลุ่มอื่นๆ อีกด้วย ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้ที่ระบุว่าราคาหนังสือเป็นอุปสรรคต่อการอ่านเป็นกลุ่มที่มีความต้องการอ่านและมีการลงทุนเพื่อการอ่านมากกว่ากลุ่มอื่น ส่วนผู้ที่ระบุว่าราคาหนังสือไม่เป็นอุปสรรคต่อการอ่านมากกว่ากลุ่มอื่นคือ วัยผู้สูงอายุ ผู้ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิหลังดังกล่าว เช่น วัยผู้สูงอายุ และผู้ที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา เป็นกลุ่มที่ระบุว่าไม่เคยอ่าน/ไม่ค่อยได้อ่านมากกว่ากลุ่มอื่น และเป็นกลุ่มที่มีความถี่ในการใช้บริการร้านขายหนังสือน้อยกว่ากลุ่มอื่นอีกด้วย ส่วนผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองและอำเภอรอบนอกระบุว่าราคาหนังสือเป็นอุปสรรคและไม่เป็นอุปสรรคต่อการอ่านในสัดส่วนใกล้เคียงกัน

1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพตัวแปรในกรอบดัชนีการอ่านของไทย

การนำเสนอสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้จะแบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ส่วนคือ ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรในกรอบดัชนีการอ่าน และผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตัวแปรในกรอบดัชนีการอ่าน ระหว่างคนไทยที่มีภูมิหลังต่างกันในด้าน ช่วงวัย ระดับการศึกษา อาชีพ และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1.3.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรในกรอบดัชนีการอ่าน

ตัวแปรในกรอบดัชนีการอ่าน ประกอบด้วยกลุ่มตัวแปร 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มตัวแปรพฤติกรรมการอ่าน มีจำนวน 6 ตัวแปร 2) กลุ่มตัวแปรความสามารถในการอ่าน มีจำนวน 5 ตัวแปร และ 3) กลุ่มตัวแปรผลลัพธ์จากการอ่าน มีจำนวน 5 ตัวแปร รวมทั้งหมด 16 ตัวแปร ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรในกรอบดัชนีการอ่าน ทั้ง 16 ตัวแปร สรุปได้ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรในองค์ประกอบพฤติกรรมการอ่าน สรุปได้ดังนี้

1.1) ตัวแปรความหลากหลายของหนังสือที่อ่าน (VARI.BEH) พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการอ่านหนังสือที่มีความหลากหลายของประเภทเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0-36 ประเภทเนื้อหา โดยเฉลี่ยประมาณ 20 ประเภทเนื้อหา โดยพบว่า ผู้ที่มีช่วงอายุ 20-29 ปี มีความหลากหลายของหนังสือที่อ่านมากที่สุด เฉลี่ยประมาณ 22 ประเภทเนื้อหา ผู้ที่มีช่วงอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป มีความหลากหลายของหนังสือที่อ่านน้อยที่สุด เฉลี่ยประมาณ 18 ประเภทเนื้อหา ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีมีความหลากหลายของหนังสือที่อ่านมากที่สุด เฉลี่ยประมาณ 24 ประเภทเนื้อหา ส่วนผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษามีความหลากหลายของหนังสือที่อ่านน้อยที่สุด เฉลี่ยประมาณ 15 ประเภทเนื้อหา ผู้ที่มีอาชีพรับราชการมีความหลากหลายของหนังสือที่อ่านมากที่สุด เฉลี่ยประมาณ 24 ประเภทเนื้อหา ส่วนผู้ที่มีอาชีพรับจ้างและเกษตรกรมีความหลากหลายของหนังสือที่อ่านน้อยที่สุด เฉลี่ยประมาณ 17 ประเภทเนื้อหา ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองมีความหลากหลายของหนังสือที่อ่าน เฉลี่ยประมาณ 21 ประเภทเนื้อหา ซึ่งมากกว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอรอบนอกที่มีความหลากหลายของหนังสือที่อ่านเฉลี่ยประมาณ 20 ประเภทเนื้อหา ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมีความหลากหลายของหนังสือที่อ่านเฉลี่ยประมาณ 21 ประเภทเนื้อหา ซึ่งมากกว่าผู้ที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลที่มีความหลากหลายของหนังสือที่อ่านเฉลี่ยประมาณ 20 ประเภทเนื้อหา

1.2) ตัวแปรจำนวนเรื่องที่อ่านในรอบ 1 สัปดาห์ (NTPW.BEH) พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการอ่านหนังสือตั้งแต่น้อยกว่า 2 เรื่อง (1 คະแนน) จนถึงมากกว่า 10 เรื่อง (5 คະแนน) โดยเฉลี่ยอ่านอยู่ระหว่าง 3-8 เรื่องต่อสัปดาห์ (2-3 คະแนน) เมื่อคิดเป็นคะแนนเฉลี่ยที่แสดงถึงระดับความมากน้อยของจำนวนเรื่องที่อ่านในรอบ 1 สัปดาห์ ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.338 คะแนน จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน โดยพบว่า ผู้ที่มีอายุ 30-39 ปี มีจำนวนเรื่องที่อ่านในรอบ 1 สัปดาห์สูงที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.49 คะแนน หรืออยู่ในระดับน้อย ส่วนผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไปมีจำนวนเรื่องที่อ่านในรอบ 1 สัปดาห์ ต่ำที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.19 คะแนนซึ่งอยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกัน ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีมีจำนวนเรื่องที่อ่านในรอบ 1 สัปดาห์สูงที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.95 คะแนน หรืออยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผู้ที่มีการศึกษา

ระดับประถมศึกษา มีจำนวนเรื่องที่อ่านในรอบ 1 สัปดาห์ต่ำที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 1.87 คะแนน หรืออยู่ในระดับน้อย ผู้ที่มีอาชีพรับราชการ มีจำนวนเรื่องที่อ่านในรอบ 1 สัปดาห์สูงที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.66 คะแนน หรืออยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผู้ที่มีอาชีพรับจ้างและเกษตรกรมีจำนวนเรื่องที่อ่านในรอบ 1 สัปดาห์ต่ำที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 1.86 คะแนน หรืออยู่ในระดับน้อย ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองมีจำนวนเรื่องที่อ่านในรอบ 1 สัปดาห์เฉลี่ยเท่ากับ 2.43 คะแนน หรืออยู่ในระดับน้อย ซึ่งมากกว่าจำนวนเรื่องที่อ่านในรอบ 1 สัปดาห์ ของผู้ที่อาศัยอยู่ในอำเภอรอบนอก ที่มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.25 คะแนน หรืออยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกัน ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมีจำนวนเรื่องที่อ่านในรอบ 1 สัปดาห์เฉลี่ยเท่ากับ 2.46 คะแนน หรืออยู่ในระดับน้อย ซึ่งมากกว่าจำนวนเรื่องที่อ่านในรอบ 1 สัปดาห์ ของผู้ที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลที่มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.18 หรืออยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกัน

1.3) ตัวแปรจำนวนวันที่อ่านต่อสัปดาห์ (NDPW.BEH) พบว่า กลุ่มตัวอย่างบางส่วนไม่ได้อ่านหนังสือเลย (0 วัน) จนถึงอ่านทุกวัน (7 วัน) โดยเฉลี่ยอ่านประมาณ 4 วันต่อสัปดาห์ (Mean = 4.229) โดยพบว่า ผู้ที่มีช่วงอายุ 30-39 ปี มีจำนวนวันที่อ่านต่อสัปดาห์สูงที่สุด เฉลี่ยประมาณ 4-5 วันต่อสัปดาห์ ส่วนผู้ที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี มีจำนวนวันที่อ่านต่อสัปดาห์ต่ำที่สุด เฉลี่ยประมาณ 3-4 วันต่อสัปดาห์ ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีมีจำนวนวันที่อ่านต่อสัปดาห์สูงที่สุด เฉลี่ยประมาณ 5-6 วันต่อสัปดาห์ ส่วนผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวนวันที่อ่านต่อสัปดาห์ต่ำที่สุด เฉลี่ยประมาณ 3-4 วันต่อสัปดาห์ ผู้ที่มีอาชีพรับราชการ มีจำนวนวันที่อ่านต่อสัปดาห์สูงที่สุด เฉลี่ยประมาณ 4-5 วันต่อสัปดาห์ ส่วนผู้ที่มีอาชีพรับจ้างและเกษตรกรมีจำนวนวันที่อ่านต่อสัปดาห์ต่ำที่สุด เฉลี่ยประมาณ 3-4 วันต่อสัปดาห์ ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองมีจำนวนวันที่อ่านต่อสัปดาห์ เฉลี่ยประมาณ 4-5 วันต่อสัปดาห์ ซึ่งสูงกว่าจำนวนวันที่อ่านต่อสัปดาห์ของผู้ที่อาศัยอยู่ในอำเภอรอบนอกที่มีค่าเฉลี่ยประมาณ 4 วันต่อสัปดาห์ ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมีจำนวนวันที่อ่านต่อสัปดาห์ เฉลี่ยประมาณ 4-5 วันต่อสัปดาห์ ซึ่งสูงกว่าจำนวนวันที่อ่านต่อสัปดาห์ของผู้ที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลที่มีค่าเฉลี่ยประมาณ 4 วันต่อสัปดาห์

1.4) ตัวแปรเวลาที่ใช้ในการอ่านเฉลี่ยต่อวัน (TPD.BEH) พบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้เวลาในการอ่านเฉลี่ยต่อวันอยู่ระหว่าง 0-18 ชั่วโมงต่อวัน โดยเฉลี่ยประมาณ 1.568 ชั่วโมงต่อวัน หรือประมาณ 94 นาทีต่อวัน โดยพบว่า ผู้ที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี มีเวลาที่ใช้ในการอ่านเฉลี่ยต่อวันสูงที่สุด ประมาณ 115 นาทีต่อวัน ส่วนผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปี ขึ้นไป มีเวลาที่ใช้ในการอ่านเฉลี่ยต่อวันต่ำที่สุด ประมาณ 75 นาทีต่อวัน ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีมีเวลาที่ใช้ในการอ่านเฉลี่ยต่อวันสูงที่สุด ประมาณ 116 นาทีต่อวัน ส่วนผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาใช้เวลาที่ใช้ในการอ่านเฉลี่ยต่อวันต่ำที่สุด ประมาณ 76 นาทีต่อวัน ผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ (เช่น นักเรียน นิสิต นักศึกษา และผู้ว่างงาน เป็นต้น) มีเวลาที่ใช้ในการอ่านเฉลี่ยต่อวันสูงที่สุด ประมาณ 113 นาทีต่อวัน

ส่วนผู้ที่มีอาชีพรับจ้างและเกษตรกรมีเวลาที่ใช้ในการอ่านเฉลี่ยต่อวันต่ำที่สุด ประมาณ 66 นาที ต่อวัน ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองมีเวลาที่ใช้ในการอ่านเฉลี่ยต่อวัน ประมาณ 101 นาทีต่อวัน ซึ่งสูงกว่าเวลาที่ใช้ในการอ่านเฉลี่ยต่อวันของผู้ที่อาศัยอยู่ในอำเภอรอบนอกที่มีค่าเฉลี่ยประมาณ 87 นาทีต่อวัน ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมีเวลาที่ใช้ในการอ่านเฉลี่ยต่อวัน ประมาณ 97 นาทีต่อวัน ซึ่งสูงกว่าเวลาที่ใช้ในการอ่านเฉลี่ยต่อวันของผู้ที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลที่มีค่าเฉลี่ยประมาณ 90 นาทีต่อวัน

1.5) ตัวแปรร้อยละของเวลาว่างที่ใช้ในการอ่านต่อวัน (PRFT.BEH) พบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 0-100 ของเวลาว่างที่มีอยู่ทั้งหมดใน 1 วัน โดยเฉลี่ยใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือ คิดเป็น ร้อยละ 43 ของเวลาว่างที่มีอยู่ทั้งหมดใน 1 วัน (Mean = 42.564) โดยพบว่า ผู้ที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี มีร้อยละของเวลาว่างที่ใช้ในการอ่านต่อวัน สูงที่สุด เฉลี่ยประมาณร้อยละ 44 ของเวลาว่างที่มีอยู่ทั้งหมดใน 1 วัน ส่วนผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปี ขึ้นไปมีร้อยละของเวลาว่างที่ใช้ในการอ่านต่อวันต่ำที่สุด เฉลี่ยประมาณร้อยละ 40 ของเวลาว่างที่มีอยู่ทั้งหมดใน 1 วัน ผู้ที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปริญญาตรีมีร้อยละของเวลาว่างที่ใช้ในการอ่านต่อวันสูงที่สุด เฉลี่ยประมาณร้อยละ 44 ของเวลาว่างที่มีอยู่ทั้งหมดใน 1 วัน แต่ผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษามีร้อยละของเวลาว่างที่ใช้ในการอ่านต่อวันต่ำที่สุด เฉลี่ยประมาณร้อยละ 40 ของเวลาว่างที่มีอยู่ทั้งหมดใน 1 วัน ผู้ที่มีอาชีพรับราชการมีร้อยละของเวลาว่างที่ใช้ในการอ่านต่อวันสูงที่สุด เฉลี่ยประมาณร้อยละ 45 ของเวลาว่างที่มีอยู่ทั้งหมดใน 1 วัน ส่วนกลุ่มอื่นๆ (เช่น แม่บ้าน ทหารเกณฑ์ พระภิกษุ เป็นต้น) มีร้อยละของเวลาว่างที่ใช้ในการอ่านต่อวันต่ำที่สุด เฉลี่ยประมาณร้อยละ 36 ของเวลาว่างที่มีอยู่ทั้งหมดใน 1 วัน ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองมีร้อยละของเวลาว่างที่ใช้ในการอ่านต่อวัน เฉลี่ยประมาณร้อยละ 44 ของเวลาว่างที่มีอยู่ทั้งหมดใน 1 วัน ซึ่งสูงกว่าร้อยละของเวลาว่างที่ใช้ในการอ่านต่อวันของผู้ที่อาศัยอยู่ในอำเภอรอบนอกที่มีค่าเฉลี่ยประมาณร้อยละ 42 ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมีร้อยละของเวลาว่างที่ใช้ในการอ่านต่อวัน เฉลี่ยประมาณ ร้อยละ 44 ของเวลาว่างที่มีอยู่ทั้งหมดใน 1 วัน ซึ่งสูงกว่าร้อยละของเวลาว่างที่ใช้ในการอ่านต่อวันของผู้ที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลที่มีค่าเฉลี่ยประมาณ ร้อยละ 41

1.6) ตัวแปรค่าใช้จ่ายในการอ่านต่อเดือน (COPM.BEH) พบว่า กลุ่มตัวอย่าง บางส่วนไม่มีค่าใช้จ่ายในการอ่านเลย (0 บาท) จนถึง 9,010 บาท โดยเฉลี่ยประมาณ 523 บาท (Mean = 5.233 ร้อยบาท) โดยพบว่า ผู้ที่มีช่วงอายุ 20-29 ปีมีค่าใช้จ่ายในการอ่านต่อเดือนสูงที่สุดเฉลี่ยประมาณ 589 บาท ส่วนผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปี ขึ้นไป มีค่าใช้จ่ายในการอ่านต่อเดือนต่ำที่สุดเฉลี่ยประมาณ 426 บาท ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีมีค่าใช้จ่ายในการอ่านต่อเดือนสูงที่สุด เฉลี่ยประมาณ 1,015 บาท ส่วนผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษามีค่าใช้จ่ายในการอ่านต่อเดือนต่ำที่สุดเฉลี่ยประมาณ 287 บาท ผู้ที่มีอาชีพรับราชการมีค่าใช้จ่ายในการอ่านต่อเดือน

สูงที่สุด เฉลี่ยประมาณ 697 บาท ส่วนผู้ที่มีอาชีพรับจ้างและเกษตรกรมีค่าใช้จ่ายในการอ่านต่อเดือนต่ำที่สุด เฉลี่ยประมาณ 301 บาท ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองมีค่าใช้จ่ายในการอ่านต่อเดือนเฉลี่ยประมาณ 565 บาท ซึ่งสูงกว่าค่าใช้จ่ายในการอ่านต่อเดือนของผู้ที่อาศัยอยู่ในอำเภอรอบนอกที่มีค่าใช้จ่ายในการอ่านต่อเดือน เฉลี่ยประมาณ 482 บาท ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมีค่าใช้จ่ายในการอ่านต่อเดือน เฉลี่ยประมาณ 578 บาท ซึ่งสูงกว่าค่าใช้จ่ายในการอ่านต่อเดือนของผู้ที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลที่มีค่าใช้จ่ายในการอ่านต่อเดือน เฉลี่ยประมาณ 475 บาท

2) ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรในองค์ประกอบความสามารถในการอ่าน ได้แก่ ตัวแปรความคล่องแคล่วในการอ่าน ซึ่งวัดจากเวลาที่ใช้ในการอ่านข้อความที่กำหนดให้เป็นวินาที พบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้เวลาในการอ่านประมาณ 1 ถึง 480 วินาที (หรือ 0.01 ถึง 8 นาที) โดยเฉลี่ยใช้เวลาในการอ่านประมาณ 56.292 วินาที หรือไม่ถึง 1 นาทีนั่นเอง โดยพบว่า ผู้ที่มีช่วงอายุ 20-29 ปี มีความคล่องแคล่วในการอ่านสูงที่สุด เฉลี่ยประมาณ 52 วินาที ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปี ขึ้นไปมีความคล่องแคล่วในการอ่านต่ำที่สุด เฉลี่ยประมาณ 65 วินาที ผู้ที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปริญญาตรีมีความคล่องแคล่วในการอ่านสูงที่สุด เฉลี่ยประมาณ 52 วินาที ผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษามีความคล่องแคล่วในการอ่านต่ำที่สุด เฉลี่ยประมาณ 66 วินาที ผู้ที่มีอาชีพลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ/บริษัทเอกชน มีความคล่องแคล่วในการอ่านสูงที่สุด เฉลี่ยประมาณ 51 วินาที ส่วนกลุ่มอื่นๆ (เช่น ทหารเกณฑ์ แม่บ้าน พระภิกษุ เป็นต้น) มีความคล่องแคล่วในการอ่านต่ำที่สุด เฉลี่ยประมาณ 65 วินาที ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองมีความคล่องแคล่วในการอ่าน เฉลี่ยประมาณ 56 วินาที ซึ่งเท่ากับความคล่องแคล่วในการอ่านของผู้ที่อยู่ในเขตอำเภอรอบนอกที่มีค่าเฉลี่ยประมาณ 56 วินาทีเช่นกัน ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมีความคล่องแคล่วในการอ่าน เฉลี่ยประมาณ 54 วินาที ซึ่งมีความคล่องแคล่วในการอ่านสูงกว่าผู้ที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลที่มีค่าเฉลี่ยประมาณ 59 วินาที

สำหรับตัวแปรอื่นๆ ในองค์ประกอบความสามารถในการอ่าน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการจดจำเรื่องราวที่อ่าน (PREM.ABI) มีความเข้าใจในการอ่าน (PCOM.ABI) มีความสามารถในการนำสาระที่อ่านไปใช้ประโยชน์ (PAPPLY.ABI) และมีความสามารถในการวิเคราะห์ (PANALY.ABI) ตามการรับรู้อยู่ในระดับมากทุกตัวแปร ($3.491 \leq \text{Mean} \leq 3.587$) โดยพบว่า ผู้ที่มีช่วงอายุ 30-39 ปี มีค่าเฉลี่ยความสามารถในการจดจำเรื่องราวที่อ่าน ความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการนำสาระที่อ่านไปใช้ประโยชน์ และความสามารถในการวิเคราะห์ ตามการรับรู้สูงที่สุดทุกตัวแปร ($3.51 \leq \text{Mean} \leq 3.66$) ส่วนผู้ที่มีช่วงอายุน้อยกว่า 20 ปี มีค่าเฉลี่ยความเข้าใจในการอ่าน และความสามารถในการนำสาระที่อ่านไปใช้ประโยชน์ตามการรับรู้ต่ำที่สุด (Mean = 3.45 และ 3.47 ตามลำดับ) และผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไปมีความสามารถในการจดจำเรื่องราวที่อ่าน และความสามารถในการวิเคราะห์ตามการรับรู้ต่ำที่สุด (Mean = 3.43 เท่ากัน)

ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยความสามารถในการจดจำเรื่องราวที่อ่าน ความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการนำเสนอสาระที่อ่านไปใช้ประโยชน์ และความสามารถในการวิเคราะห์ตามการรับรู้สูงที่สุดทุกตัวแปร ($3.75 \leq \text{Mean} \leq 3.93$) ส่วนผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ยความสามารถในการจดจำเรื่องราวที่อ่าน ความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการนำเสนอสาระที่อ่านไปใช้ประโยชน์ และความสามารถในการวิเคราะห์ ตามการรับรู้ต่ำที่สุดทุกตัวแปร ($3.28 \leq \text{Mean} \leq 3.35$) ผู้ที่มีอาชีพรับราชการมีค่าเฉลี่ยความสามารถในการจดจำเรื่องราวที่อ่าน ความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการนำเสนอสาระที่อ่านไปใช้ประโยชน์ และความสามารถในการวิเคราะห์ ตามการรับรู้สูงที่สุดทุกตัวแปร ($3.66 \leq \text{Mean} \leq 3.78$) ส่วนผู้ที่มีการศึกษาและเกษตรกรรมมีค่าเฉลี่ยความสามารถในการจดจำเรื่องราวที่อ่าน ความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการนำเสนอสาระที่อ่านไปใช้ประโยชน์ และความสามารถในการวิเคราะห์ ตามการรับรู้ต่ำที่สุดทุกตัวแปร ($3.33 \leq \text{Mean} \leq 3.43$) ผู้ที่อาศัยอยู่ในอำเภอเมืองมีค่าเฉลี่ยความสามารถในการจดจำเรื่องราวที่อ่าน ความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการนำเสนอสาระที่อ่านไปใช้ประโยชน์ และความสามารถในการวิเคราะห์ตามการรับรู้ ($3.50 \leq \text{Mean} \leq 3.60$) มากกว่าค่าเฉลี่ยตัวแปรดังกล่าวของผู้ที่อาศัยอยู่ในอำเภอรอบนอก ($3.48 \leq \text{Mean} \leq 3.57$) ในทุกตัวแปร ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมีค่าเฉลี่ยความสามารถในการจดจำเรื่องราวที่อ่าน ความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการนำเสนอสาระที่อ่านไปใช้ประโยชน์ และความสามารถในการวิเคราะห์ตามการรับรู้ ($3.51 \leq \text{Mean} \leq 3.61$) มากกว่าค่าเฉลี่ยตัวแปรดังกล่าวของผู้ที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล ($3.47 \leq \text{Mean} \leq 3.55$) ในทุกตัวแปร

3) ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรในองค์ประกอบผลลัพธ์จากการอ่าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าการอ่านทำให้มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน (PLEAS.OUT) มีความสำเร็จในการประกอบอาชีพ (OCSUC.OUT) มีความสำเร็จในการศึกษา เรียนรู้ (LESUC.OUT) มีความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นปกติสุข (HAPL.OUT) และมีความสามารถในการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม (ADEN.OUT) ตามการรับรู้ อยู่ในระดับมากทุกตัวแปร ($3.598 \leq \text{Mean} \leq 4.066$) เมื่อวิเคราะห์ตัวแปรในองค์ประกอบผลลัพธ์จากการอ่านจำแนกตาม ช่วงวัย ระดับการศึกษา อาชีพ และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัยมีสาระสำคัญ โดยสรุปได้ดังนี้

3.1) ความสนุกสนานเพลิดเพลิน (PLEAS.OUT) ผู้ที่มีช่วงอายุน้อยกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นว่าการอ่านทำให้มีความสนุกสนานเพลิดเพลินสูงที่สุด (Mean = 4.23) แต่ผู้ที่มีช่วงอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสนุกสนานเพลิดเพลินต่ำที่สุด (Mean = 3.83) ผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่ามีความคิดเห็นว่าการอ่านทำให้มีความสนุกสนานเพลิดเพลินสูงที่สุด (Mean = 4.11) แต่ผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ

ความสนุกสนานเพลิดเพลินต่ำที่สุด (Mean = 3.94) ผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ มีความคิดเห็นว่าการอ่านทำให้มีความสนุกสนานเพลิดเพลินสูงที่สุด (Mean = 4.17) ส่วนกลุ่มอื่นๆ (เช่น ทหารเกณฑ์ แม่บ้าน พระภิกษุ เป็นต้น) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสนุกสนานเพลิดเพลินต่ำที่สุด (Mean = 3.89) ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองมีความคิดเห็นว่าการอ่านทำให้มีความสนุกสนานเพลิดเพลินโดยเฉลี่ยใกล้เคียงกับผู้ที่อาศัยอยู่ในอำเภอรอบนอก (Mean = 4.08 และ 4.06 ตามลำดับ) ส่วนผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมีความคิดเห็นว่าการอ่านทำให้มีความสนุกสนานเพลิดเพลินมากกว่าผู้ที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล (Mean = 4.11 และ 4.02 ตามลำดับ)

3.2) ความสำเร็จในการประกอบอาชีพ (OCSUC.OUT) ผู้ที่มีช่วงอายุ 30-39 ปี มีความคิดเห็นว่าการอ่านนำไปสู่ความสำเร็จในการประกอบอาชีพสูงที่สุด (Mean = 3.70) แต่ผู้ที่มีช่วงอายุน้อยกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ต่ำที่สุด (Mean = 3.46) ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นว่าการอ่านนำไปสู่ความสำเร็จในการประกอบอาชีพสูงที่สุด (Mean = 3.93) ส่วนผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ต่ำที่สุด (Mean = 3.38) ผู้ที่มีอาชีพรับราชการ มีความคิดเห็นว่าการอ่านนำไปสู่ความสำเร็จในการประกอบอาชีพสูงที่สุด (Mean = 3.84) ส่วนผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ต่ำที่สุด (Mean = 3.45) ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นว่าการอ่านนำไปสู่ความสำเร็จในการประกอบอาชีพใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยตัวแปรดังกล่าวของผู้ที่อาศัยอยู่ในอำเภอรอบนอก (Mean = 3.60 และ 3.59 ตามลำดับ) ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นว่าการอ่านนำไปสู่ความสำเร็จในการประกอบอาชีพใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยตัวแปรดังกล่าวของผู้ที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล (Mean = 3.60 และ 3.59 ตามลำดับ)

3.3) ความสำเร็จในการศึกษาเรียนรู้ (LESUC.OUT) ผู้ที่มีช่วงอายุ 20-29 ปี มีความคิดเห็นว่าการอ่านนำไปสู่ความสำเร็จในการศึกษาเรียนรู้สูงที่สุด (Mean = 3.94) แต่ผู้ที่มีช่วงอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ต่ำที่สุด (Mean = 3.74) ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นว่าการอ่านนำไปสู่ความสำเร็จในการศึกษาเรียนรู้สูงที่สุด (Mean = 4.23) ส่วนผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ต่ำที่สุด (Mean = 3.62) ผู้ที่มีอาชีพรับราชการ มีความคิดเห็นว่าการอ่านนำไปสู่ความสำเร็จในการศึกษาเรียนรู้สูงที่สุด (Mean = 4.03) ส่วนผู้ที่มีอาชีพรับจ้างและเกษตรกรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ต่ำที่สุด (Mean = 3.67) ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นว่าการอ่านนำไปสู่ความสำเร็จในการศึกษาเรียนรู้มากกว่าค่าเฉลี่ยตัวแปรดังกล่าวของผู้ที่อาศัยอยู่ในอำเภอรอบนอก (Mean = 3.92 และ 3.84 ตามลำดับ) ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นว่าการอ่านนำไปสู่ความสำเร็จในการศึกษาเรียนรู้มากกว่าค่าเฉลี่ยตัวแปรดังกล่าวของผู้ที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล (Mean = 3.92 และ 3.83 ตามลำดับ)

3.4) ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นปกติสุข (HAPL.OUT) ผู้ที่มีช่วงอายุ 40-49 ปี มีความคิดเห็นว่าการอ่านนำไปสู่ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นปกติสุขสูงที่สุด (Mean = 3.87) แต่ผู้ที่มีช่วงอายุน้อยกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ต่ำที่สุด (Mean = 3.67) ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นว่าการอ่านนำไปสู่ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นปกติสุขสูงที่สุด (Mean = 3.99) ส่วนผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ต่ำที่สุด (Mean = 3.61) ผู้ที่ประกอบอาชีพรับราชการมีความคิดเห็นว่าการอ่านนำไปสู่ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นปกติสุขสูงที่สุด (Mean = 3.96) ส่วนผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ต่ำที่สุด (Mean = 3.68) ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นว่าการอ่านนำไปสู่ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นปกติสุข ใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยตัวแปรดังกล่าวของผู้ที่อาศัยอยู่ในอำเภอรอบนอก (Mean = 3.79 และ 3.78 ตามลำดับ) ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นว่าการอ่านนำไปสู่ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นปกติสุขมากกว่าค่าเฉลี่ยตัวแปรดังกล่าวของผู้ที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล (Mean = 3.81 และ 3.76 ตามลำดับ)

3.5) ความสามารถในการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม (ADEN.OUT) ผู้ที่มีช่วงอายุ 30-39 ปี มีความคิดเห็นว่าการอ่านนำไปสู่ความสามารถในการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมสูงที่สุด (Mean = 3.75) แต่ผู้ที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ต่ำที่สุด (Mean = 3.63) ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีมีความคิดเห็นว่าการอ่านนำไปสู่ความสามารถในการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมสูงที่สุด (Mean = 3.97) แต่ผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ต่ำที่สุด (Mean = 3.47) ผู้ที่มีอาชีพรับราชการมีความคิดเห็นว่าการอ่านนำไปสู่ความสามารถในการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมสูงที่สุด (Mean = 3.89) ส่วนผู้ที่มีอาชีพรับจ้างและเกษตรกร และอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ต่ำที่สุดเท่ากัน (Mean = 3.58) ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นว่าการอ่านนำไปสู่ความสามารถในการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยตัวแปรดังกล่าวของผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอรอบนอก (Mean = 3.71 และ 3.67 ตามลำดับ) ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นว่าการอ่านนำไปสู่ความสามารถในการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยตัวแปรดังกล่าวของผู้ที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล (Mean = 3.70 และ 3.68 ตามลำดับ)

สำหรับการแจกแจงและการกระจายของตัวแปรต่างๆ ทั้ง 3 องค์ประกอบ พบว่าตัวแปรส่วนใหญ่มีการแจกแจงของข้อมูลใกล้เคียงกับโค้งปกติ และมีค่าความโด่งใกล้เคียงกับโค้งปกติ โดยมีค่าความเบ้และความโด่งต่ำเข้าใกล้ศูนย์ ($-0.613 \leq Sk \leq 0.872$; $-0.438 \leq Ku \leq 0.542$)

ยกเว้นตัวแปรเวลาที่ใช้ในการอ่านเฉลี่ยต่อวัน (TPD.BEH) ค่าใช้จ่ายในการอ่านต่อเดือน (COPM.BEH) ที่มีการแจกแจงแบบเบ้ขวา ($Sk = 2.797$ และ 4.226 ตามลำดับ) แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีค่าของตัวแปร 2 ตัวนี้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย และความคล่องแคล่วในการอ่าน (RFL.ABI) ที่มีการแจกแจงแบบเบ้ซ้าย ($Sk = -2.784$) แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคล่องแคล่วในการอ่านสูงกว่าค่าเฉลี่ยของตัวแปร โดยตัวแปรทั้ง 3 ตัวมีค่าความโด่งสูงกว่าค่าคงที่ปกติ (ค่าความโด่งมากกว่า 0 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 9.529 ถึง 26.225) แสดงว่าตัวแปรทั้ง 3 ตัวนี้มีการกระจายของข้อมูลน้อย

1.3.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตัวแปรในกรอบดัชนีการอ่านระหว่างคนไทยที่มีภูมิหลังต่างกัน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตัวแปรในกรอบดัชนีการอ่าน จำนวน 16 ตัวแปร ใน 3 องค์ประกอบ คือ กลุ่มตัวแปรในองค์ประกอบพฤติกรรมการอ่าน กลุ่มตัวแปรในองค์ประกอบความสามารถในการอ่าน และกลุ่มตัวแปรในองค์ประกอบผลลัพธ์จากการอ่าน ระหว่างคนไทยที่มีภูมิหลังต่างกัน ในด้าน ช่วงวัย ระดับการศึกษา อาชีพ และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย ซึ่งประกอบด้วย เขตที่ตั้งอำเภอ (เขตอำเภอเมือง กับ เขตอำเภอรอบนอก) และเขตองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (ในเขตเทศบาล กับ นอกเขตเทศบาล) พบว่าคนไทยที่มีภูมิหลังดังกล่าวต่างก็มีพฤติกรรมการอ่าน ความสามารถในการอ่าน และผลลัพธ์จากการอ่านแตกต่างกัน โดยมีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

1) คนไทยที่มีช่วงอายุต่างกัน ส่งผลให้ตัวแปรเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่าน ความสามารถในการอ่าน และผลลัพธ์จากการอ่านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) เกือบทุกตัว คือ 15 ตัวแปร จาก 16 ตัวแปร ได้แก่ ความหลากหลายของหนังสือที่อ่าน (VARI.BEH) จำนวนเรื่องที่อ่านในรอบ 1 สัปดาห์ (NTPW. BEH) จำนวนวันที่อ่านต่อสัปดาห์ (NDPW.BEH) เวลาที่ใช้ในการอ่านเฉลี่ยต่อวัน (TPD.BEH) ร้อยละของเวลาว่างที่ใช้ในการอ่านต่อวัน (PRFT.BEH) ค่าใช้จ่ายในการอ่านหนังสือต่อเดือน (COPM.BEH) ความคล่องแคล่วในการอ่าน (RFL.ABI) ความสามารถในการจดจำเรื่องที่อ่านตามการรับรู้ (PREM.ABI) ความเข้าใจในการอ่านตามการรับรู้ (PCOM.ABI) ความสามารถในการนำสาระที่อ่านไปใช้ประโยชน์ตามการรับรู้ (PAPPLY.ABI) ความสนุกสนานเพลิดเพลิน (PLEAS.OUT) ความสำเร็จในการประกอบอาชีพ (OCSUC.OUT) ความสำเร็จในการศึกษาเรียนรู้ (LESUC.OUT) ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นปกติสุข (HAPL.OUT) และความสามารถในการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม (ADEN.OUT) ยกเว้นความสามารถในการวิเคราะห์ตามการรับรู้ (PANALY.ABI)

2) คนไทยที่มีระดับการศึกษาต่างกันส่งผลให้ตัวแปรเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่าน ความสามารถในการอ่าน และผลลัพธ์จากการอ่าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ทั้งหมด 16 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรที่กล่าวถึงใน ข้อ 1) ทั้งหมด

3) คนไทยที่ประกอบอาชีพต่างกันส่งผลให้ตัวแปรเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่าน ความสามารถในการอ่าน และผลลัพธ์จากการอ่าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ทั้งหมด 16 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรที่กล่าวถึงใน ข้อ 1) ทั้งหมด

4) คนไทยที่พักอาศัยอยู่ในเขตที่ตั้งอำเภอต่างกันส่งผลให้ตัวแปรเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่าน ความสามารถในการอ่าน และผลลัพธ์จากการอ่านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) จำนวน 10 ตัวแปร ได้แก่ ความหลากหลายของหนังสือที่อ่าน (VARI.BEH) จำนวนเรื่องที่อ่านในรอบ 1 สัปดาห์ (NTPW.BEH) จำนวนวันที่อ่านต่อสัปดาห์ (NDPW.BEH) เวลาที่ใช้ในการอ่านเฉลี่ยต่อวัน (TPD.BEH) ร้อยละของเวลาว่างที่ใช้ในการอ่านต่อวัน (PRFT.BEH) ค่าใช้จ่ายในการอ่านต่อเดือน (COMP.BEH) ความสามารถในการจดจำเรื่องราวที่อ่านตามการรับรู้ (PREM.ABI) ความเข้าใจในการอ่านตามการรับรู้ (PCOM.ABI) ความสามารถในการนำสาระที่อ่านไปใช้ประโยชน์ตามการรับรู้ (PAPPLY.ABI) และความสำเร็จในการศึกษาเรียนรู้ (LESUC.OUT)

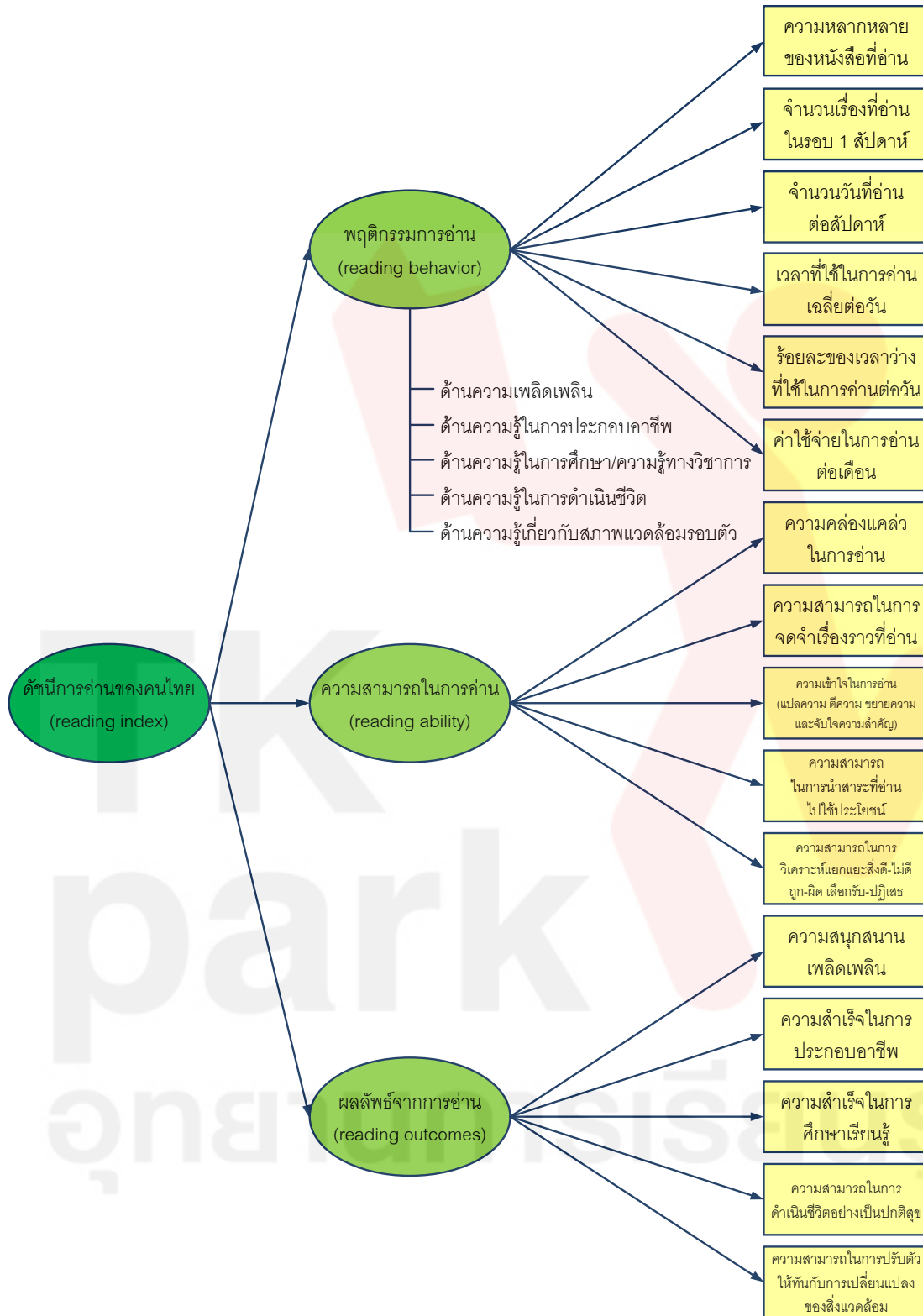
5) คนไทยที่พักอาศัยอยู่ในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างกัน คือในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล ส่งผลให้ตัวแปรเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่าน ความสามารถในการอ่าน และผลลัพธ์จากการอ่าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) จำนวน 14 ตัวแปร ได้แก่ ความหลากหลายของหนังสือที่อ่าน (VARI.BEH) จำนวนเรื่องที่อ่านในรอบ 1 สัปดาห์ (NTPW.BEH) จำนวนวันที่อ่านต่อสัปดาห์ (NDPW.BEH) เวลาที่ใช้ในการอ่านเฉลี่ยต่อวัน (TPD.BEH) ร้อยละของเวลาว่างที่ใช้ในการอ่านต่อวัน (PRFT.BEH) ค่าใช้จ่ายในการอ่านต่อเดือน (COMP.BEH) ความคล่องแคล่วในการอ่าน (RFL.ABI) ความสามารถในการจดจำเรื่องราวที่อ่านตามการรับรู้ (PREM.ABI) ความเข้าใจในการอ่านตามการรับรู้ (PCOM.ABI) ความสามารถในการนำสาระที่อ่านไปใช้ประโยชน์ตามการรับรู้ (PAPPLY.ABI) ความสามารถในการวิเคราะห์ตามการรับรู้ (PANALY.ABI) ความสนุกสนานเพลิดเพลิน (PLEAS.OUT) ความสำเร็จในการศึกษาเรียนรู้ (LESUC.OUT) และความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นปกติสุข (HAPL.OUT)

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารอบดัชนีการอ่าน

ผลการพัฒนารอบดัชนีการอ่าน จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากการสนทนากลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ ทางด้านการอ่าน และด้านการวัดและประเมินผล พบว่า กรอบดัชนีการอ่านประกอบด้วย องค์ประกอบที่สำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ องค์ประกอบด้านพฤติกรรมการอ่าน (reading behavior) องค์ประกอบด้านความสามารถในการอ่าน (reading ability) และองค์ประกอบด้านผลลัพธ์จากการอ่าน (reading outcomes) ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน มีตัวบ่งชี้ทั้งหมดรวม 16 ตัว กล่าวคือ องค์ประกอบด้านพฤติกรรมการอ่าน มีตัวบ่งชี้ 6 ตัว ได้แก่ 1) ความหลากหลายของหนังสือที่อ่าน 2) จำนวนเรื่องที่อ่านในรอบ 1 สัปดาห์ 3) จำนวนวันที่อ่านต่อสัปดาห์ 4) เวลาที่ใช้ในการอ่านเฉลี่ยต่อวัน 5) ร้อยละของเวลาว่างที่ใช้ในการอ่านต่อวัน 6) ค่าใช้จ่ายในการอ่านต่อเดือน องค์ประกอบด้านความสามารถในการอ่าน มีตัวบ่งชี้ 5 ตัว ได้แก่ 7) ความคล่องแคล่วในการอ่าน 8) ความสามารถในการจดจำเรื่องราวที่อ่าน 9) ความเข้าใจในการอ่าน 10) ความสามารถในการนำสาระที่อ่านไปใช้ประโยชน์ 11) ความสามารถในการวิเคราะห์ และ องค์ประกอบด้านผลลัพธ์จากการอ่าน มีตัวบ่งชี้ 5 ตัว ได้แก่ 12) ความสนุกสนานเพลิดเพลิน 13) ความสำเร็จในการประกอบอาชีพ 14) ความสำเร็จในการศึกษาเรียนรู้ 15) ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นปกติสุข และ 16) ความสามารถในการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม

กรอบดัชนีการอ่านดังกล่าว อยู่ในรูปของโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง (second order confirmatory factor analysis) โดยโมเดลดังกล่าวแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง ดัชนีการอ่านโดยรวมซึ่งเป็นองค์ประกอบอันดับสองกับตัวบ่งชี้รวมด้านพฤติกรรมการอ่าน ความสามารถในการอ่าน และผลลัพธ์จากการอ่าน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ชนิดองค์ประกอบอันดับหนึ่งที่สร้างขึ้นจากกลุ่มตัวแปรสังเกตได้หรือตัวบ่งชี้เดี่ยวทั้งหมด 16 ตัว ดังแสดงในแผนภาพที่ 1

อุทยานการเรียนรู้

แผนภาพที่ 1 กรอบดัชนีการอ่านของไทย

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาดัชนีการอ่านและข้อมูลพื้นฐานของดัชนีการอ่านของคนไทย

3.1 ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดดัชนีการอ่าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบความตรงหรือความสอดคล้องของโมเดลการวัดดัชนีการอ่านของไทย ซึ่งเป็นโมเดลสมมติฐานที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดดัชนีการอ่านในการวิจัยครั้งนี้ ด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง (second order confirmatory factor analysis) โดยใช้โปรแกรมลิสเรล พบว่า โมเดลกรอบแนวคิดดัชนีการอ่านที่พัฒนาขึ้นมีความตรงหรือสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าดัชนีวัดความสอดคล้องในรูปของค่าไค-สแควร์เท่ากับ 52.55 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 48 และมีค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ .302 และดัชนีวัดระดับความกลมกลืนในรูปของดัชนี GFI มีค่าเท่ากับ 0.999 ดัชนี AGFI มีค่าเท่ากับ 0.997 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1 ดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของเศษในรูปคะแนนมาตรฐาน (standardized root mean squared residual: RMR) เท่ากับ 0.007 ค่าดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของเศษเหลือมาตรฐาน (root mean square error of approximation: RMSEA) เท่ากับ 0.004 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ศูนย์ ค่าสถิติดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า โมเดลกรอบแนวคิดดัชนีการอ่านที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ทุกตัวในโมเดลมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) แสดงว่าตัวบ่งชี้ตามกรอบแนวคิดดัชนีการอ่านทุกตัว เป็นตัวบ่งชี้ที่มีนัยสำคัญของดัชนีการอ่าน โดยตัวบ่งชี้ทั้ง 16 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.066 ถึง 0.862 ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ ความเข้าใจในการอ่าน (PCOM.ABI) และความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นปกติสุข (HAPL.OUT) ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากัน รองลงมาคือ ความสามารถในการนำสาระที่อ่านไปใช้ประโยชน์ (PAPPLY.ABI) ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญน้อยที่สุด ได้แก่ ความคล่องแคล่วในการอ่าน (RFL.COM) เมื่อพิจารณารายละเอียดในองค์ประกอบแต่ละด้าน สรุปได้ดังนี้

3.1.1 องค์ประกอบพฤติกรรมการอ่าน พบว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีน้ำหนักองค์ประกอบมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) โดยตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดในการบ่งชี้ถึงพฤติกรรมการอ่านมีเพียงตัวเดียว ได้แก่ ความหลากหลายของหนังสือที่อ่าน (VARI.BEH) ซึ่งมีสัดส่วนความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบพฤติกรรมการอ่านประมาณร้อยละ 44 รองลงมาคือ จำนวนเรื่องที่อ่านในรอบ 1 สัปดาห์ (NTPW.BEH) จำนวนวันที่อ่านต่อสัปดาห์ (NDPW.BEH) ค่าใช้จ่ายในการอ่านต่อเดือน (COPM.BEH) เวลาที่ใช้ในการอ่านเฉลี่ยต่อวัน (TPD.BEH) และร้อยละของเวลาที่ใช้ในการอ่านต่อวัน (PRFT.BEH) ตามลำดับ ตัวบ่งชี้ดังกล่าวมีสัดส่วนความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบพฤติกรรมการอ่านประมาณร้อยละ 6.5 ถึงร้อยละ 19

3.1.2 องค์ประกอบความสามารถในการอ่าน พบว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) โดยตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญมากใกล้เคียงกันในการบ่งชี้ถึงความสามารถในการอ่านมี 4 ตัว เรียงลำดับจากน้ำหนักความสำคัญมากไปหาน้อย ได้แก่ ความเข้าใจในการอ่าน (PCOM.ABI) ความสามารถในการนำสาระที่อ่านไปใช้ประโยชน์ (PAPPLY.ABI) ความสามารถในการวิเคราะห์ (PANALY.ABI) และความสามารถในการจดจำเรื่องราวที่อ่าน (PREM.ABI) โดยมีสัดส่วนความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบความสามารถในการอ่านประมาณร้อยละ 37.6 ถึงร้อยละ 74.3 ส่วนตัวบ่งชี้ความคล่องแคล่วในการอ่าน (RFL.ABI) ไม่เหมาะสมเป็นตัวบ่งชี้ในการวัด โดยมีสัดส่วนความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบความสามารถในการอ่านต่ำมากประมาณร้อยละ 0.4

3.1.3 องค์ประกอบด้านผลลัพธ์จากการอ่าน พบว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) โดยตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักความสำคัญมากใกล้เคียงกันในการบ่งชี้ถึงผลลัพธ์จากการอ่าน มี 4 ตัว เรียงลำดับจากน้ำหนักความสำคัญมากไปหาน้อย ได้แก่ ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นปกติสุข (HAPL.OUT) ความสำเร็จในการศึกษาเรียนรู้ (LESUC.OUT) ความสำเร็จในการประกอบอาชีพ (OCSUC.OUT) และความสามารถในการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม (ADEN.OUT) โดยตัวบ่งชี้ดังกล่าวมีสัดส่วนความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบความสามารถในการอ่านประมาณร้อยละ 57.7 ถึงร้อยละ 74.3 ส่วนตัวบ่งชี้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน (PLEAS.OUT) มีสัดส่วนความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบความสามารถในการอ่านเพียงร้อยละ 22.9

3.1.4 องค์ประกอบดัชนีการอ่านทั้ง 3 ด้านคือ องค์ประกอบพฤติกรรมการอ่าน องค์ประกอบความสามารถในการอ่าน และองค์ประกอบผลลัพธ์จากการอ่าน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ทุกด้าน โดยมีน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.56 ถึง 0.95 แสดงว่าองค์ประกอบทั้ง 3 ด้านนี้ เป็นตัวบ่งชี้การอ่านของไทยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยองค์ประกอบที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดในการบ่งชี้ถึงดัชนีการอ่านของคนไทย ได้แก่ องค์ประกอบผลลัพธ์จากการอ่าน (READ.OUT) รองลงมาคือ องค์ประกอบความสามารถในการอ่าน (READ.ABI) และองค์ประกอบพฤติกรรมการอ่าน (READ.BEH) ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีน้ำหนักความสำคัญน้อยที่สุด องค์ประกอบแต่ละด้านดังกล่าวมีความแปรปรวนร่วมกันกับองค์ประกอบดัชนีการอ่านโดยรวม ประมาณร้อยละ 90.6, 70.3 และ 31.9 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบการอ่านในแต่ละด้าน และองค์ประกอบดัชนีการอ่านโดยรวม พบว่าองค์ประกอบการอ่านในแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับปานกลางถึงสูง โดยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.473 ถึง 0.952 แสดงว่าองค์ประกอบพฤติกรรมการอ่าน องค์ประกอบความสามารถในการอ่าน องค์ประกอบผลลัพธ์

จากการอ่าน และองค์ประกอบดัชนีการอ่านโดยรวมมีความสัมพันธ์กัน มิได้แยกกันอย่างเป็นอิสระ นั่นคือ ผลลัพธ์จากการอ่านจะเกิดขึ้นได้คนเราก็ต้องมีพฤติกรรมการอ่าน และมีความสามารถในการอ่านประกอบด้วย อันจะนำไปสู่การมีดัชนีการอ่านในภาพรวมที่สูงขึ้น

3.2 ผลการพัฒนาดัชนีการอ่านของคนไทย

จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของโมเดลการวัดดัชนีการอ่านของไทย ผู้วิจัยนำสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบที่ได้ไปใช้ในการสร้างสเกลองค์ประกอบซึ่งในที่นี้คือ ตัวบ่งชี้รวม (composite indicator) ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้รวมพฤติกรรมการอ่าน (READ.BEH) ตัวบ่งชี้รวมความสามารถในการอ่าน (READ.ABI) ตัวบ่งชี้รวมผลลัพธ์จากการอ่าน (READ.OUT) และตัวบ่งชี้รวมการอ่าน (READ.COM) ซึ่งตัวบ่งชี้รวมดังกล่าว สร้างขึ้นจากสมการดังนี้

สมการที่ใช้ในการสร้างสเกลองค์ประกอบ หรือ ตัวบ่งชี้รวมการอ่านของคนไทย

สเกลองค์ประกอบ/ตัวบ่งชี้รวมพฤติกรรมการอ่าน

$$\begin{aligned} \text{READ.BEH} = & 0.057^{***}(\text{VARI.BEH}) + 0.109^{***}(\text{NTPW.BEH}) + 0.068^{***}(\text{NDPW.BEH}) \\ & + 0.055^{***}(\text{TPD.BEH}) + 0.003^{***}(\text{PRFT.BEH}) \\ & + 0.018^{***}(\text{COMP.BEH}) \end{aligned}$$

สเกลองค์ประกอบ/ตัวบ่งชี้รวมความสามารถในการอ่าน

$$\begin{aligned} \text{READ.ABI} = & 0.108^{***}(\text{PREM.ABI}) + 0.537^{***}(\text{PCOM.ABI}) + 0.429^{***}(\text{PAPPLY.ABI}) \\ & + 0.300^{***}(\text{PANALY.ABI}) \end{aligned}$$

สเกลองค์ประกอบ/ตัวบ่งชี้รวมผลลัพธ์จากการอ่าน

$$\begin{aligned} \text{READ.OUT} = & 0.049^{***}(\text{PLEAS.OUT}) + 0.285^{***}(\text{OCSUC.OUT}) + 0.359^{***}(\text{LESUC.OUT}) \\ & + 0.571^{***}(\text{HAPL.OUT}) + 0.108^{***}(\text{ADEN.OUT}) \end{aligned}$$

สเกลองค์ประกอบ/ตัวบ่งชี้รวมการอ่าน

$$\begin{aligned} \text{READ.COM} = & 0.057^{***}(\text{VARI.BEH}) + 0.109^{***}(\text{NTPW.BEH}) + 0.068^{***}(\text{NDPW.BEH}) \\ & + 0.055^{***}(\text{TPD.BEH}) + 0.003^{***}(\text{PRFT.BEH}) + 0.018^{***}(\text{COMP.BEH}) \\ & + 0.108^{***}(\text{PREM.ABI}) + 0.537^{***}(\text{PCOM.ABI}) + 0.429^{***}(\text{PAPPLY.ABI}) \\ & + 0.300^{***}(\text{PANALY.ABI}) + 0.049^{***}(\text{PLEAS.OUT}) + 0.285^{***}(\text{OCSUC.OUT}) \\ & + 0.359^{***}(\text{LESUC.OUT}) + 0.571^{***}(\text{HAPL.OUT}) + 0.108^{***}(\text{ADEN.OUT}) \end{aligned}$$

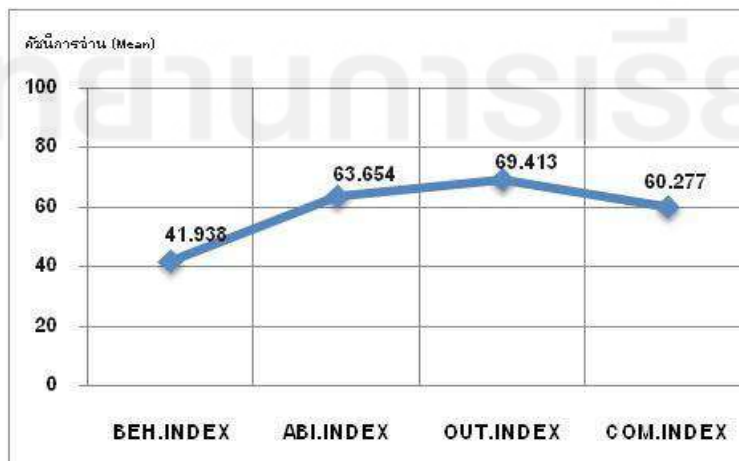
หมายเหตุ: *** p<.001

3.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเส้นฐาน (Base line data) ของดัชนีการอ่านของคนไทย

จากตัวบ่งชี้รวมที่สร้างขึ้นดังสมการข้างต้น ผู้วิจัยนำมาแปลงให้เป็นค่าปกติ (normalization) เพื่อสร้างเป็นดัชนีรวมที่มีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 โดยนำค่าตัวบ่งชี้ที่คำนวณได้ของแต่ละคน (value) ลบด้วยค่าต่ำสุด และหารด้วยพิสัยของตัวบ่งชี้ และเพื่อให้การแปลความหมายดัชนีเข้าใจง่ายขึ้น จึงปรับให้เป็นฐานร้อย โดยใช้สูตรดังนี้

$$\left(\frac{\text{Value} - \text{Min}}{\text{Max} - \text{Min}} \right) \times 100$$

ผลจากการคำนวณตามสูตรข้างต้น จะทำให้ดัชนีมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 100 ซึ่งผู้วิจัยเรียกตัวบ่งชี้รวมที่แปลงค่าให้อยู่ระหว่าง 0 ถึง 100 แล้วว่า ดัชนี ในที่นี้คือ ดัชนีรวมการอ่านของคนไทย (composite reading index) และมีดัชนีย่อย 3 ดัชนี คือ ดัชนีพฤติกรรมการอ่าน (reading behavior index) ดัชนีความสามารถในการอ่าน (reading ability index) และดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน (reading outcomes index) ซึ่งดัชนีที่คำนวณได้ในครั้งนี้ ถือเป็นข้อมูลเส้นฐานของดัชนีการอ่านของคนไทย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเส้นฐานของดัชนีการอ่านของคนไทย ประกอบด้วย ดัชนีพฤติกรรมการอ่าน ดัชนีความสามารถในการอ่าน ดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน และดัชนีรวมการอ่านของคนไทยในภาพรวมที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และจำแนกตามช่วงวัย ระดับการศึกษา อาชีพ และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย พบว่า ค่าเฉลี่ยดัชนีผลลัพธ์จากการอ่านสูงกว่าด้านอื่นๆ รองลงมาคือ ค่าเฉลี่ยดัชนีความสามารถในการอ่าน ส่วนค่าเฉลี่ยดัชนีพฤติกรรมการอ่านมีค่าต่ำที่สุดและมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 50.00 ในเกือบทุกกลุ่ม สำหรับข้อมูลเส้นฐานของดัชนีการอ่านของคนไทยโดยภาพรวม แสดงได้ดังแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 ข้อมูลเส้นฐานของดัชนีการอ่านของคนไทยในภาพรวม

เมื่อพิจารณาข้อมูลพื้นฐานของดัชนีการอ่านของคนไทยในแต่ละด้าน ได้แก่ ดัชนีพฤติกรรมการอ่าน ดัชนีความสามารถในการอ่าน ดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน และดัชนีรวมการอ่าน จำแนกตามช่วงวัย ระดับการศึกษา อาชีพ และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย มีสาระสำคัญโดยสรุปได้ดังนี้

3.3.1 ดัชนีพฤติกรรมการอ่าน (Reading behavior index)

ดัชนีพฤติกรรมการอ่าน โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างคนไทยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 41.938 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายดัชนีพฤติกรรมการอ่าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง โดยพบว่า ผู้ที่มีช่วงอายุ 30-39 ปี มีดัชนีพฤติกรรมการอ่านเฉลี่ยสูงสุด (Mean = 43.895) ส่วนผู้ที่มีช่วงอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป มีดัชนีพฤติกรรมการอ่านเฉลี่ยต่ำที่สุด (Mean = 37.943) ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีดัชนีพฤติกรรมการอ่านเฉลี่ยสูงสุด (Mean = 51.950) ส่วนผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษามีดัชนีพฤติกรรมการอ่านเฉลี่ยต่ำที่สุด (Mean = 31.896) ผู้ที่มีอาชีพรับราชการมีดัชนีพฤติกรรมการอ่านเฉลี่ยสูงสุด (Mean = 48.596) ส่วนผู้ที่มีอาชีพรับจ้างและเกษตรกรมีดัชนีพฤติกรรมการอ่านเฉลี่ยต่ำที่สุด (Mean = 34.343) ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองมีดัชนีพฤติกรรมการอ่านเฉลี่ยสูงกว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอรอบนอก (Mean = 42.958 และ 40.925 ตามลำดับ) และผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมีดัชนีพฤติกรรมการอ่านเฉลี่ยสูงกว่าผู้ที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล (Mean = 43.238 และ 40.337 ตามลำดับ) และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายดัชนีพฤติกรรมการอ่าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกือบทุกช่วงวัย ระดับการศึกษา อาชีพ และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัยมีดัชนีพฤติกรรมการอ่านเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นกลุ่มผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และกลุ่มอาชีพรับจ้างและเกษตรกรที่มีดัชนีพฤติกรรมการอ่านเฉลี่ยอยู่ในระดับพอใช้ และกลุ่มผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีที่มีดัชนีพฤติกรรมการอ่านเฉลี่ยอยู่ในระดับดี

3.3.2 ดัชนีความสามารถในการอ่าน (Reading ability index)

ดัชนีความสามารถในการอ่าน โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างคนไทยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 63.654 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายดัชนีความสามารถในการอ่าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง โดยพบว่า ผู้ที่มีช่วงอายุ 30-39 ปี มีดัชนีความสามารถในการอ่านเฉลี่ยสูงสุด (Mean = 65.305) ส่วนผู้ที่มีช่วงอายุน้อยกว่า 20 ปี มีดัชนีความสามารถในการอ่านเฉลี่ยต่ำที่สุด (Mean = 61.789) ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีดัชนีความสามารถในการอ่านเฉลี่ยสูงสุด (Mean = 71.663) ส่วนผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษามีดัชนีความสามารถในการอ่านเฉลี่ยต่ำที่สุด (Mean = 57.631) ผู้ที่มีอาชีพรับราชการมีดัชนีความสามารถในการอ่านเฉลี่ยสูงสุด (Mean = 68.008) ส่วนผู้ที่มีอาชีพรับจ้างและเกษตรกรมีดัชนีความสามารถในการอ่านเฉลี่ยต่ำที่สุด (Mean = 59.833) ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองมีดัชนีความสามารถในการ

อ่านเฉลี่ยสูงกว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอรอบนอก (Mean = 64.218 และ 63.093 ตามลำดับ) และผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมีดัชนีความสามารถในการอ่านเฉลี่ยสูงกว่าผู้ที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล (Mean = 64.293 และ 62.866 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายดัชนีความสามารถในการอ่าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกือบทุกช่วงวัย ระดับการศึกษา อาชีพ และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัยมีดัชนีความสามารถในการอ่านเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นกลุ่มผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีดัชนีความสามารถในการอ่านเฉลี่ยอยู่ในระดับพอใช้

3.3.3 ดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน (Reading outcomes index)

ดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างคนไทยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 69.413 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง โดยพบว่า ผู้ที่มีช่วงอายุ 30-39 ปี มีดัชนีผลลัพธ์จากการอ่านเฉลี่ยสูงสุด (Mean = 70.980) ส่วนผู้ที่มีช่วงอายุน้อยกว่า 20 ปี มีดัชนีผลลัพธ์จากการอ่านเฉลี่ยต่ำที่สุด (Mean = 67.541) ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีดัชนีผลลัพธ์จากการอ่านเฉลี่ยสูงสุด (Mean = 76.018) ส่วนผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีดัชนีผลลัพธ์จากการอ่านเฉลี่ยต่ำที่สุด (Mean = 64.155) ผู้ที่มีอาชีพรับราชการมีดัชนีผลลัพธ์จากการอ่านเฉลี่ยสูงสุด (Mean = 73.842) ส่วนผู้ที่มีอาชีพรับจ้างและเกษตรกรมีดัชนีผลลัพธ์จากการอ่านเฉลี่ยต่ำที่สุด (Mean = 66.615) ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองมีดัชนีผลลัพธ์จากการอ่านเฉลี่ยสูงกว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอรอบนอก (Mean = 69.796 และ 69.034 ตามลำดับ) และผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมีดัชนีผลลัพธ์จากการอ่านเฉลี่ยสูงกว่าผู้ที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล (Mean = 69.930 และ 68.777 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกช่วงวัย ระดับการศึกษา อาชีพ และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัยมีดัชนีผลลัพธ์จากการอ่านเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

3.3.4 ดัชนีรวมการอ่าน (Composite reading index)

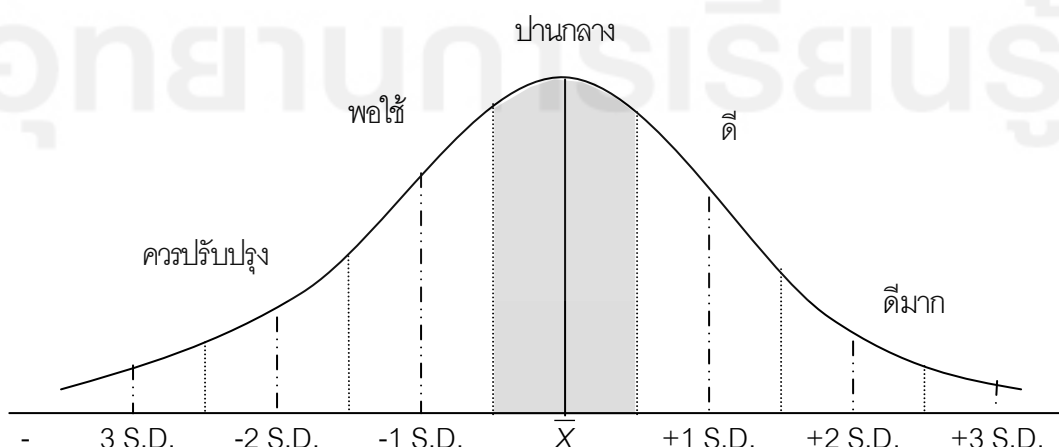
ดัชนีรวมการอ่าน โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างคนไทยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 60.277 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายดัชนีรวมการอ่าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง โดยพบว่า ผู้ที่มีช่วงอายุ 30-39 ปี มีดัชนีรวมการอ่านเฉลี่ยสูงสุด (Mean = 62.044) ส่วนผู้ที่มีช่วงอายุตั้งแต่ 50 ปี ขึ้นไป มีดัชนีรวมการอ่านเฉลี่ยต่ำที่สุด (Mean = 58.312) ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีดัชนีรวมการอ่านเฉลี่ยสูงสุด (Mean = 68.640) ส่วนผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีดัชนีรวมการอ่านเฉลี่ยต่ำที่สุด (Mean = 53.125) ผู้ที่มีอาชีพรับราชการมีดัชนีรวมการอ่านเฉลี่ยสูงสุด (Mean = 65.496) ส่วนผู้ที่มีอาชีพรับจ้างและเกษตรกรมีดัชนีรวมการอ่านเฉลี่ยต่ำที่สุด (Mean = 55.566) ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองมีดัชนีรวมการอ่านเฉลี่ยสูงกว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอรอบนอก (Mean = 60.931 และ 59.628 ตามลำดับ) และผู้ที่อาศัยอยู่ใน

เขตเทศบาลมีดัชนีรวมการอ่านเฉลี่ยสูงกว่าผู้ที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล (Mean = 61.093 และ 59.274 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายดัชนีรวมการอ่านพบว่า กลุ่มตัวอย่างเกือบทุกช่วงวัย ระดับการศึกษา อาชีพ และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัยมีดัชนีรวมการอ่านเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นกลุ่มผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีดัชนีรวมการอ่านเฉลี่ยอยู่ในระดับพอใช้ กลุ่มผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีและกลุ่มอาชีพรับราชการมีดัชนีรวมการอ่านเฉลี่ยอยู่ในระดับดี

ตอนที่ 4 เกณฑ์ปกติวิสัย (Norm) และการแปลความหมายดัชนีการอ่านของคนไทย

เกณฑ์ปกติวิสัย (norm) ของดัชนีการอ่านที่จัดทำขึ้นในการวิจัยครั้งนี้อยู่ในรูปของคะแนนที่และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ พร้อมทั้งเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนดัชนีการอ่าน ซึ่งกำหนดขึ้นโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการแบ่งกลุ่มคนไทยออกเป็น 5 กลุ่ม ตามระดับคะแนนดัชนีดังแผนภาพที่ 3 ดังนี้ และมีเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนดัชนีรวมการอ่านดัชนีพฤติกรรมการอ่าน ดัชนีความสามารถในการอ่าน และดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน ดังแสดงในตารางที่ 1-4

คะแนน	ความหมาย
มากกว่า $\bar{X} + 1.50$ SD ขึ้นไป	เป็นกลุ่มที่มีดัชนีการอ่านในระดับดีมาก
$\bar{X} + 0.51$ SD ถึง $\bar{X} + 1.50$ SD	เป็นกลุ่มที่มีดัชนีการอ่านในระดับดี
$\bar{X} - 0.50$ SD ถึง $\bar{X} + 0.50$ SD	เป็นกลุ่มที่มีดัชนีการอ่านในระดับปานกลาง
$\bar{X} - 1.50$ SD ถึง $\bar{X} - 0.51$ SD	เป็นกลุ่มที่มีดัชนีการอ่านในระดับพอใช้
น้อยกว่า $\bar{X} - 1.50$ SD ลงมา	เป็นกลุ่มที่มีดัชนีการอ่านในระดับควรปรับปรุง

แผนภาพที่ 3 ไค้การแจกแจงการแบ่งกลุ่มคนไทยออกเป็น 5 กลุ่มตามระดับคะแนนดัชนีการอ่าน

ตารางที่ 1 การแปลความหมายคะแนนดัชนีรวมการอ่าน

คะแนนดัชนี	คะแนนที่	เปอร์เซ็นต์ไทล์	ความหมาย
มากกว่า 78.819	มากกว่า 64.99	มากกว่า 94	มีดัชนีการอ่านในระดับดีมาก
66.459-78.819	55.00-64.99	40-94	มีดัชนีการอ่านในระดับดี
54.097-66.458	45.00-54.99	31-69	มีดัชนีการอ่านในระดับปานกลาง
41.736-54.096	35.00-44.99	6-30	มีดัชนีการอ่านในระดับพอใช้
น้อยกว่า 41.736	น้อยกว่า 35.00	น้อยกว่า 6	มีดัชนีการอ่านในระดับควรปรับปรุง

ตารางที่ 2 การแปลความหมายคะแนนดัชนีพฤติกรรมการอ่าน

คะแนนดัชนี	คะแนนที่	เปอร์เซ็นต์ไทล์	ความหมาย
มากกว่า 63.982	มากกว่า 64.99	มากกว่า 94	มีพฤติกรรมการอ่านในระดับดีมาก
49.287-63.982	55.00-64.99	70-94	มีพฤติกรรมการอ่านในระดับดี
34.590-49.286	45.00-54.99	31-69	มีพฤติกรรมการอ่านในระดับปานกลาง
19.894-34.589	35.00-44.99	8-30	มีพฤติกรรมการอ่านในระดับพอใช้
น้อยกว่า 19.894	น้อยกว่า 35.00	น้อยกว่า 8	มีพฤติกรรมการอ่านในระดับควรปรับปรุง

ตารางที่ 3 การแปลความหมายคะแนนดัชนีความสามารถในการอ่าน

คะแนนดัชนี	คะแนนที่	เปอร์เซ็นต์ไทล์	ความหมาย
มากกว่า 85.965	มากกว่า 64.99	มากกว่า 93	มีความสามารถในการอ่านในระดับดีมาก
71.092-85.965	55.00-64.99	70-93	มีความสามารถในการอ่านในระดับดี
56.217-71.091	45.00-54.99	32-69	มีความสามารถในการอ่านในระดับปานกลาง
41.343-56.216	35.00-44.99	6-31	มีความสามารถในการอ่านในระดับพอใช้
น้อยกว่า 41.343	น้อยกว่า 35.00	น้อยกว่า 6	มีความสามารถในการอ่านในระดับควรปรับปรุง

ตารางที่ 4 การแปลความหมายคะแนนดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน

คะแนนดัชนี	คะแนนที่	เปอร์เซ็นต์ไทล์	ความหมาย
มากกว่า 91.303	มากกว่า 64.99	มากกว่า 93	มีผลลัพธ์จากการอ่านในระดับดีมาก
76.711-91.303	55.00-64.99	71-93	มีผลลัพธ์จากการอ่านในระดับดี
62.116-76.710	45.00-54.99	31-70	มีผลลัพธ์จากการอ่านในระดับปานกลาง
47.523-62.115	35.00-44.99	6-30	มีผลลัพธ์จากในระดับพอใช้
น้อยกว่า 47.523	น้อยกว่า 35.00	น้อยกว่า 6	มีผลลัพธ์จากการอ่านในระดับควรปรับปรุง

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อดัชนีการอ่านของคนไทย

5.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยดัชนีการอ่านของคนไทย ระหว่างคนไทยที่มีภูมิหลังต่างกัน

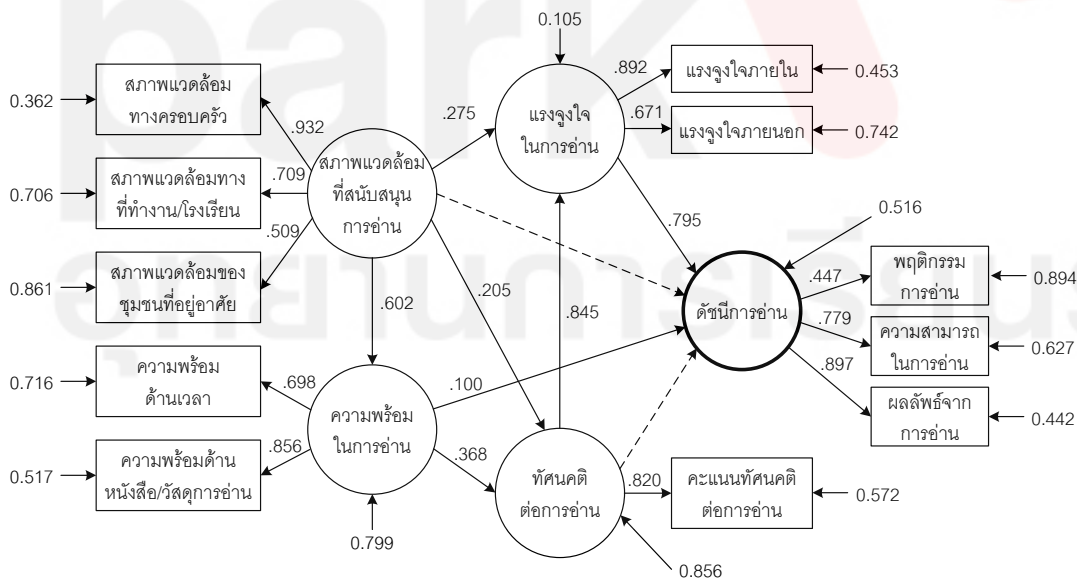
ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยดัชนีการอ่านของคนไทย ระหว่างคนไทยที่มีภูมิหลังต่างกันในด้าน ช่วงวัย ระดับการศึกษา อาชีพ และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย ซึ่งประกอบด้วยเขตที่ตั้งอำเภอ และเขตองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า คนไทยที่มีภูมิหลังดังกล่าวต่างกัน มีดัชนีพฤติกรรมการอ่าน ดัชนีความสามารถในการอ่าน ดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน และดัชนีรวมการอ่าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

5.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อดัชนีการอ่านของคนไทย

ผลการวิเคราะห์อิทธิพลโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่าน พบว่าโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านของคนไทยตามกรอบแนวคิดของทาร์เวีย มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 6.087$, $df = 12$, $p = .911$, $GFI = 1.00$, $RMR = 0.002$, $RMSEA = 0.000$) โดยมีผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อดัชนีการอ่านของคนไทย ดังแสดงในแผนภาพที่ 4 และมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

เมื่อพิจารณาค่าอิทธิพลในรูปคะแนนมาตรฐานของตัวแปรในโมเดลที่เป็นตัวแปรทำนายหรือปัจจัยเชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านของคนไทย พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อดัชนีการอ่านมากที่สุด ได้แก่ แรงจูงใจในการอ่าน (MOTIVE) รองลงมา ได้แก่ ความพร้อมในการอ่าน (READ.REA) โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.795 และ 0.100 ตามลำดับ แสดงว่าคนที่มีแรงจูงใจในการอ่านสูง มีความพร้อมในการอ่านทั้งในด้านเวลาและหนังสือ/วัสดุการอ่าน เป็นสาเหตุทำให้มีดัชนีการอ่านสูง ทั้งในด้านพฤติกรรมการอ่าน ความสามารถในการอ่าน และผลลัพธ์จากการอ่าน นอกจากนี้ความพร้อมในการอ่านยังมีอิทธิพลทางอ้อมต่อดัชนีการอ่านของคนไทย เท่ากับ 0.247 โดยส่งผ่านตัวแปรทัศนคติต่อการอ่าน (ATTITUDE) แต่พบว่าสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่าน (ENV.SUP) และทัศนคติต่อการอ่าน (ATTITUDE) มีอิทธิพลทางตรงต่อดัชนีการอ่านอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อย่างไรก็ตามตัวแปรทั้ง 2 ตัวนี้ ส่งผลทางอ้อมต่อดัชนีการอ่าน โดยตัวแปรสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่าน (ENV.SUP) ส่งผลทางอ้อมต่อดัชนีการอ่านผ่านตัวแปรความพร้อมในการอ่าน (READ.REA) ทัศนคติต่อการอ่าน (ATTITUDE) และแรงจูงใจในการอ่าน (MOTIVE) ด้วยขนาดอิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ 0.565 ส่วนตัวแปรทัศนคติต่อการอ่าน (ATTITUDE) ส่งผลทางอ้อมต่อดัชนีการอ่านผ่านตัวแปรแรงจูงใจในการอ่าน (MOTIVE) ด้วยขนาดอิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ 0.672

เมื่อพิจารณาอิทธิพลรวม (total effect = TE) อิทธิพลทางตรง (direct effect: DE) และอิทธิพลทางอ้อม (indirect effect: IE) ของตัวแปรดัชนีการอ่าน พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลรวมสูงที่สุดต่อดัชนีการอ่าน ได้แก่ แรงจูงใจในการอ่าน (MOTIVE; TE = 0.795) รองลงมา ได้แก่ ทักษะคติต่อการอ่าน (ATTITUDE; TE = 0.672) สภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่าน (ENV.SUP; TE = 0.565) และความพร้อมในการอ่าน (READ.REA; TE=0.347) ตามลำดับ ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงสูงที่สุดต่อดัชนีการอ่าน ได้แก่ แรงจูงใจในการอ่าน (MOTIVE; DE = 0.795) รองลงมา คือ ความพร้อมในการอ่าน (READ.REA; DE = 0.100) ส่วนตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมสูงที่สุดต่อดัชนีการอ่าน ได้แก่ ทักษะคติต่อการอ่าน (ATTITUDE; IE = 0.672) รองลงมาคือ สภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่าน (ENV.SUP; IE = 0.565) และความพร้อมในการอ่าน (READ.REA; IE = 0.247) ตามลำดับ โดยตัวแปรทำนายหรือปัจจัยเชิงสาเหตุด้านความพร้อมในการอ่าน (READ.REA) และแรงจูงใจในการอ่าน ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของดัชนีการอ่านของคนไทยได้ถึงร้อยละ 73.4 ส่วนตัวแปรทำนายหรือปัจจัยเชิงสาเหตุด้านสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่าน (ENV.SUP) และทักษะคติต่อการอ่าน (ATTITUDE) ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรแรงจูงใจในการอ่าน (MOTIVE) ได้สูงถึงร้อยละ 98.9 ตัวแปรทำนายหรือปัจจัยเชิงสาเหตุด้านสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่าน (ENV.SUP) และความพร้อมในการอ่าน (READ.REA) ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรทักษะคติต่อการอ่านได้ร้อยละ 26.8 และตัวแปรทำนายหรือปัจจัยเชิงสาเหตุด้านสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่าน (ENV.SUP) อธิบายความแปรปรวนของตัวแปรความพร้อมในการอ่านได้ร้อยละ 36.2

หมายเหตุ: ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (path coefficients) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 (P < .001) ทุกค่าเส้นประ คือ เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

แผนภาพที่ 4 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านของคนไทยที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สรุป จากผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านสะท้อนให้เห็นว่าในการพัฒนาการอ่านของคนไทย เพื่อให้คนไทยมีดัชนีการอ่านสูงขึ้นนั้น ผู้เกี่ยวข้อง ควรดำเนินการเพื่อสร้างแรงจูงใจในการอ่านให้เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล และสร้างความพร้อมในการอ่าน ทั้งความพร้อมด้านเวลา และด้านหนังสือ/วัสดุการอ่าน ซึ่งอาจทำได้โดยปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน และการจัดสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพแวดล้อมทางครอบครัว สภาพแวดล้อมทางที่ทำงาน/โรงเรียน และสภาพแวดล้อมของชุมชนที่อยู่อาศัย ทั้งนี้เนื่องจากผลการวิจัยข้อมูล พบว่า ทัศนคติต่อการอ่าน และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่านมีอิทธิพลทางตรงต่อแรงจูงใจในการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในส่วนของการปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน นอกจากจะดำเนินการโดยการจัดสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่านแล้ว การสร้างความพร้อมในการอ่านให้เกิดขึ้น ทั้งความพร้อมในด้านเวลาที่จะใช้อ่าน และความพร้อมด้านหนังสือ/วัสดุการอ่าน ก็เป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งส่งผลให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการอ่านได้ ทั้งนี้เนื่องจากผลการวิจัยข้อมูล พบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่านและความพร้อมในการอ่าน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อทัศนคติต่อการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งได้ว่า การทำให้เกิดสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่าน ทั้งสภาพแวดล้อมทางครอบครัว สภาพแวดล้อมทางที่ทำงาน/โรงเรียน และสภาพแวดล้อมของชุมชนที่อยู่อาศัย เป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลให้เกิดความพร้อมในการอ่าน เกิดทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน และเกิดแรงจูงใจในการอ่าน เมื่อบุคคลมีแรงจูงใจในการอ่านก็จะส่งผลให้มีพฤติกรรมการอ่าน เกิดความสามารถในการอ่าน และเกิดผลลัพธ์จากการอ่าน นั่นคือทำให้ดัชนีการอ่านของคนไทยสูงขึ้น ในขณะเดียวกัน เมื่อบุคคลมีความพร้อมในการอ่าน ทั้งความพร้อมด้านเวลา และความพร้อมด้านหนังสือ/วัสดุการอ่าน ก็จะส่งผลทั้งโดยตรงต่อดัชนีการอ่าน และยังส่งผลโดยอ้อมผ่านทางทัศนคติต่อการอ่านไปยังแรงจูงใจในการอ่าน แล้วจึงส่งผลไปยังดัชนีการอ่าน

ตอนที่ 6 ปัจจัยหรือเงื่อนไขที่หล่อหลอมสู่การสร้างนิสัยการอ่านของคนไทย

ผลจากการศึกษาในเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยหรือเงื่อนไขที่หล่อหลอมสู่การสร้างนิสัยการอ่านของคนไทย จากกลุ่มตัวอย่างกรณีศึกษาที่มีลักษณะนิสัยการอ่านสุดโต่งทั้งกลุ่มที่ชอบอ่านและไม่ชอบอ่านโดยการสนทนากลุ่ม ในพื้นที่ 13 จังหวัด ครอบคลุมทั้ง 4 ภูมิภาคของประเทศไทย จำนวน 27 กลุ่ม ซึ่งมีผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มทั้งสิ้น 191 คน สรุปผลได้ดังนี้

6.1 ทักษะว่าด้วยการอ่านและการแสวงหาความรู้

การอ่านในทัศนะของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม จำแนกได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ การอ่านในการเรียนหรือการอ่านเพื่อการศึกษา กับการอ่านเพื่อการดำเนินชีวิต การตีความการอ่านและกรอบความคิดเกี่ยวกับการอ่านมีความแตกต่างกันตามวัย สถานภาพและประสบการณ์ของบุคคล แต่เป็นที่ยอมรับร่วมกันทั้งในกลุ่มที่ชอบหรือไม่ชอบอ่าน ว่าการอ่านเป็นวิธีการหนึ่งที่จะทำให้บุคคลได้มาซึ่งข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ความเข้าใจที่จำเป็นในสถานการณ์ต่างๆ อย่างไรก็ตาม การอ่านเป็นเพียงส่วนหนึ่งหรือเป็นเพียงช่องทางหนึ่งเท่านั้นที่จะทำให้คนมีความรู้ เนื่องจากปัจจุบันได้มีสื่อและช่องทางการสื่อสารมากมายในการส่งผ่านความรู้มายังผู้รับสาร

6.2 ประโยชน์ของการอ่าน

ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มที่ไม่ชอบการอ่านแสดงทัศนะให้เห็นว่าการอ่านไม่ได้มีประโยชน์กับชีวิตประจำวันมากนัก การอ่านของคนกลุ่มนี้จึงเป็นเพียงการอ่านเพื่อให้สอบผ่าน จบการศึกษา และมีงานทำเท่านั้น ไม่ได้มุ่งหวังคุณภาพและประสิทธิภาพจากการอ่าน ส่วนผู้ที่ระบุว่าตนเองชอบการอ่านมักจะเป็นผู้ที่เห็นคุณค่า เข้าใจและเห็นประโยชน์ของการอ่าน โดยประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านนี้อาจจะแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของการอ่าน และพฤติกรรมการอ่านของบุคคลอาจเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้

6.3 ปัจจัยที่เอื้อต่อการสร้างนิสัยการอ่าน

จากการสนทนากลุ่ม พบว่า ปัจจัยหรือเงื่อนไขที่หล่อหลอมสู่การสร้างนิสัยการอ่านของบุคคลแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ปัจจัยด้านโครงสร้างทางสังคม ปัจจัยภายในของบุคคล และปัจจัยภายนอกอื่นๆ ดังนี้

6.3.1 ปัจจัยด้านโครงสร้างทางสังคมที่สำคัญในการหล่อหลอมนิสัยการอ่านของกลุ่มผู้ร่วมสนทนากลุ่มคือ ครอบครัว และ/หรือโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ โดยมีบุคคลที่ปฏิบัติเป็นแบบอย่าง มีการสนับสนุนส่งเสริม รวมทั้งการบังคับและลงโทษ ร่องลงมาคือ วัด หน่วยงานและองค์กรอื่นๆ เช่น สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เป็นต้น

6.3.2 ปัจจัยภายในที่ช่วยหล่อหลอมนิสัยการอ่านของบุคคล ได้แก่ การใฝ่รู้ใฝ่เรียน การเห็นคุณค่าของการอ่าน การมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน การมีวุฒิภาวะที่สูงขึ้น ความสามารถในการอ่าน สุขภาพของผู้อ่าน อาชีพและหน้าที่การงาน ฐานะความเป็นอยู่และรายได้

6.3.3 ปัจจัยภายนอกที่ช่วยหล่อหลอมนิสัยการอ่านของบุคคล ได้แก่ สภาพของชุมชนที่อยู่อาศัยและที่ทำงานที่มีลักษณะเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมเพื่อน สภาพแวดล้อม

ที่เอื้อต่อการอ่าน และมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการอ่านที่เพียงพอ ระบบการศึกษาและระบบการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ความต่อเนื่องของนโยบายส่งเสริมการอ่าน ตลอดจนระบบตลาดและการกำหนดราคาหนังสือ

6.4 ปัญหาและอุปสรรคในการอ่านของคนไทย

สภาพที่เป็นปัญหาหรือเป็นอุปสรรคขัดขวางที่สำคัญ ทำให้บุคคลไม่ได้อ่านหนังสือตามปกติ หรืออ่านหนังสือได้น้อยลงไปจากที่เคยอ่าน หรือมีประสิทธิภาพในการอ่านลดลง ได้แก่ ข้อจำกัดของเวลาที่ต้องจัดสรรให้กับการทำภารกิจต่างๆ มากขึ้น ปัญหาสุขภาพ เช่น การเจ็บป่วย ปวดหลัง ปวดศีรษะ ปัญหาสายตา เป็นต้น ปัญหาการขาดทักษะการอ่าน อ่านไม่คล่องหรืออ่านไม่ออก ปัญหาหนังสือราคาแพง ไม่สามารถซื้อได้ หรือไม่สามารถเข้าถึงแหล่งหนังสือได้ เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องทุนทรัพย์อันเป็นต้นทุนในการอ่าน ปัญหาการขาดเป้าหมายในการอ่าน รวมไปถึงความรู้สึกเบื่อหน่ายกับสถานการณ์บ้านเมือง หรือการนำเสนอข่าวสารที่ก่อให้เกิดความสับสนไม่ตรงกับข้อเท็จจริง

6.5 เหตุผลของคนที่ไม่ชอบการอ่านหนังสือ

คนที่ไม่ชอบอ่านหนังสือ มีการอ้างถึงเหตุผลสนับสนุนพฤติกรรมของตนที่แตกต่างกันออกไป เช่น ไม่ชอบที่จะอ่านหรือขี้เกียจ ไม่มีเวลา ไม่มีตัวแบบที่จะให้เอาเป็นตัวอย่างได้ ไม่ได้รับการปลูกฝังเรื่องการอ่านจากครอบครัว ในวัยเรียนต้องช่วยครอบครัวทำงาน ไม่เห็นประโยชน์ของการอ่าน มีปัญหาสุขภาพ เบื่อหน่ายและไม่ชอบรูปแบบของหนังสือที่มีแต่ตัวอักษร มีความสามารถในการจำน้อย หรือไม่สามารถทำความเข้าใจกับเนื้อหาที่อ่านได้ การเรียนการสอนในโรงเรียนไม่ได้เข้มงวดเรื่องการอ่าน อ่านไม่ออกหรืออ่านไม่คล่อง และเป็นการต่อต้านจากการถูกบังคับให้อ่านหนังสือ

6.6 วิธีการสร้างนิสัยการอ่านในภาพรวม

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มมีความเห็นตรงกันว่าจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเริ่มต้นสร้างนิสัยรักการอ่านตั้งแต่วัยเด็ก ซึ่งเป็นวัยที่กำลังอยากรู้อยากเห็น และง่ายต่อการปลูกฝังลักษณะนิสัยต่างๆ โดยเป็นหน้าที่ร่วมกันของทั้งครอบครัว โรงเรียน และองค์กรวิชาการอื่นๆ ที่จะเข้ามาสนับสนุน และได้เสนอวิธีการสร้างนิสัยการอ่าน สรุปได้ดังนี้

6.6.1 มีการวิเคราะห์และทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย ว่าพร้อมที่จะรับการสนับสนุนหรือไม่ อย่างไร และจะเร่งรัดได้มากน้อยเพียงใด เพื่อให้สามารถสนับสนุนส่งเสริมด้านการอ่านได้

อย่างเหมาะสมและตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายไม่ว่าจะเป็นวัยเด็ก วัยทำงาน หรือวัยผู้สูงอายุ ก็ตาม

6.6.2 มีกระบวนการสร้างความสนใจให้กลุ่มเป้าหมายมีความคุ้นเคยกับหนังสือ และอยากจู้จุกจุกเห็นในเนื้อหาสาระที่อยู่ในหนังสือ ทั้งนี้โดยมีความเหมาะสมกับวัยและวิถีการดำเนินชีวิต เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายมีความพร้อมไม่เท่ากัน

6.6.3 มีการปรับทัศนคติต่อการอ่านของกลุ่มเป้าหมายให้มีความเข้าใจ เห็นคุณค่า และมีความรู้สึกที่ดีต่อการอ่าน เพื่อให้ผู้ที่ไม่ชอบอ่านลดความรู้สึกต่อต้าน และยอมรับกระบวนการพัฒนาทักษะการอ่านได้

6.6.4 มีการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนในระบบการศึกษาใหม่ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการสอนอ่าน รวมทั้งควรมีการทบทวนแนวปฏิบัติในการนำนโยบายการยืมหนังสือเรียนไปใช้ เพื่อให้การใช้หนังสือเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสมเจตนาของการจัดทำโครงการ

6.6.5 จัดให้มีสื่อการอ่านที่หลากหลายทั้งรูปแบบและเนื้อหาสาระของสื่อ ที่สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคลได้อย่างครอบคลุม

6.6.6 รัฐต้องมีมาตรการที่เข้ามาสนับสนุน ส่งเสริม หรือควบคุมราคาหนังสือให้อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม เพื่อให้ประชาชนทั่วไปมีโอกาสเข้าถึงหนังสือมากขึ้น เพราะในสภาพปัจจุบันราคาหนังสือนับว่าเป็นอุปสรรคสำคัญของการส่งเสริมการอ่าน

6.6.7 การดำเนินนโยบายส่งเสริมการอ่านของรัฐต้องมีความชัดเจน เป็นรูปธรรม และมีความต่อเนื่อง เช่น การส่งเสริมห้องสมุดสาธารณะในชุมชนให้มีหนังสือที่เพียงพอ มีระบบการดูแลเอาใจใส่ที่ดี และสามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

6.6.8 การปลูกฝังและส่งเสริมการอ่านจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ สอดรับกันทั้งในระดับครอบครัว ระดับโรงเรียน และระดับนโยบายของภาครัฐ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากผลการวิจัย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากผลการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ข้อเสนอแนะในการติดตามสถานการณ์การอ่านของคนไทย และข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการอ่านของคนไทย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการติดตามสถานการณ์การอ่านของคนไทย

ข้อเสนอแนะในการติดตามสถานการณ์การอ่านของคนไทย ได้จากข้อค้นพบในการพัฒนาดัชนีการอ่าน และผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดดัชนีการอ่าน ซึ่งพบว่าโมเดลการวัดดัชนีการอ่านตามกรอบแนวคิดดัชนีการอ่านที่พัฒนาขึ้น มีความตรงหรือสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ จึงมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการติดตามสถานการณ์การอ่านของคนไทยดังนี้

1.1 องค์ประกอบที่ใช้ในการติดตามสถานการณ์ของคนไทย โดยใช้กรอบดัชนีการอ่านที่พัฒนาขึ้นจากผลการวิจัย

ในการวัดและติดตามสถานการณ์การอ่าน เพื่อจัดทำเป็นดัชนีการอ่านของคนไทย สำหรับการรายงานสถานการณ์การอ่าน ควรให้ความสำคัญในการวัดและติดตามทั้ง 3 องค์ประกอบ โดยเฉพาะองค์ประกอบด้านผลลัพธ์จากการอ่าน เนื่องจากเป้าหมายสูงสุดของการส่งเสริมหรือพัฒนาการอ่านของคนไทยโดยทั่วไปก็เพื่อการมีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี สามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข นอกจากนี้ก็ควรมีการวัดและติดตามองค์ประกอบด้านความสามารถในการอ่าน และพฤติกรรมการอ่านด้วย เนื่องจากการที่คนเราจะได้รับผลลัพธ์จากการอ่านมากน้อยเพียงใด ก็ขึ้นอยู่กับความสามารถในการอ่าน และปริมาณความมากน้อยของการอ่าน หรือพฤติกรรมการอ่าน เป็นส่วนประกอบด้วย เพื่อให้สามารถนำสารสนเทศที่ได้จากดัชนีที่จัดทำขึ้นไปใช้ในการพัฒนาส่งเสริมการอ่านของคนไทย ได้ตรงจุดตรงประเด็นมากยิ่งขึ้น

1.2 ตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการวัดและจัดทำดัชนีการอ่านของคนไทย

ผลการวิจัยครั้งนี้ สรุปได้ว่า ตัวบ่งชี้ทั้ง 16 ตัว ตามกรอบดัชนีการอ่านเป็นตัวบ่งชี้ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในการบ่งชี้ถึงการอ่านของคนไทย ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำดัชนีการอ่าน เพื่อใช้ในการติดตามและรายงานสถานการณ์การอ่านของคนไทย ควรพิจารณาเลือกใช้ตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้น ในการวัดและจัดทำดัชนีการอ่านของคนไทยได้ตามความเหมาะสม โดยอาจพิจารณาความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติประกอบด้วย

1.3 การสร้างดัชนีการอ่าน การรายงานผล และการแปลความหมายดัชนีการอ่าน
การสร้างดัชนีการอ่าน การรายงานผล และการแปลความหมายดัชนีการอ่าน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจประยุกต์กระบวนการที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการดังนี้

1.3.1 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลของตัวบ่งชี้ในกรอบดัชนีการอ่าน โดยประยุกต์ใช้เครื่องมือที่พัฒนาขึ้นจากการวิจัยครั้งนี้

1.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างดัชนีการอ่าน อาจทำได้ในสองแนวทาง คือ

แนวทางที่หนึ่ง นำข้อมูลของตัวบ่งชี้ที่เก็บรวบรวมได้ มาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง ตามโมเดลกรอบแนวคิดดัชนีการอ่าน โดยใช้โปรแกรมลิสเรล เพื่อนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาสร้างสมการในการคำนวณตัวบ่งชี้รวมพฤติกรรมกรรมการอ่าน ตัวบ่งชี้รวมความสามารถในการอ่าน ตัวบ่งชี้รวมผลลัพธ์จากการอ่าน และตัวบ่งชี้รวมการอ่าน (composite reading indicator) จากนั้นจึงนำตัวบ่งชี้รวมที่คำนวณได้ มาแปลงเป็นค่าปกติ (normalization) เพื่อสร้างเป็นดัชนีรวมที่มีค่าอยู่ระหว่าง 0-1 โดยนำค่าตัวบ่งชี้ที่คำนวณได้ของแต่ละคน (value) ลบด้วยค่าต่ำสุด และหารด้วยพิสัยของตัวบ่งชี้ และเพื่อให้การแปลความหมายเข้าใจง่ายขึ้น จึงปรับดัชนีให้เป็นฐานร้อย โดยใช้สูตรดังนี้

$$\left(\frac{\text{Value} - \text{Min}}{\text{Max} - \text{Min}} \right) \times 100$$

แนวทางที่สอง นำข้อมูลของตัวบ่งชี้ที่เก็บรวบรวมได้ มาคำนวณตัวบ่งชี้รวมในแต่ละด้าน ได้แก่ ตัวบ่งชี้พฤติกรรมกรรมการอ่าน ตัวบ่งชี้รวมความสามารถในการอ่าน ตัวบ่งชี้รวมผลลัพธ์จากการอ่าน และตัวบ่งชี้รวมการอ่าน โดยใช้สมการในการคำนวณตัวบ่งชี้รวมที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ จากนั้นจึงนำตัวบ่งชี้รวมที่คำนวณได้ มาแปลงเป็นค่าปกติ (normalization) เพื่อสร้างเป็นดัชนีรวมที่มีค่าอยู่ระหว่าง 0-1 โดยนำค่าตัวบ่งชี้ที่คำนวณได้ของแต่ละคน (value) ลบด้วยค่าต่ำสุด และหารด้วยพิสัยของตัวบ่งชี้ และเพื่อให้การแปลความหมายเข้าใจง่ายขึ้น จึงปรับดัชนีให้เป็นฐานร้อย โดยใช้สูตรเดียวกับแนวทางที่หนึ่ง หรือแปลงตัวบ่งชี้เดี่ยวให้เป็นคะแนนมาตรฐาน (standardization) ที่มีค่าเฉลี่ยเป็น 0 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 1 ก่อนที่จะรวมตัวแปรแล้วจึงนำตัวบ่งชี้รวมที่ได้มาปรับเป็นดัชนีรวม โดยใช้สูตรเดียวกัน

1.3.3 การรายงานผลดัชนีการอ่านของคนไทย ควรรายงานดัชนีการอ่านทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ดัชนีพฤติกรรมกรรมการอ่าน ดัชนีความสามารถในการอ่าน ดัชนีผลลัพธ์การอ่าน และดัชนีรวมการอ่าน เพื่อให้เห็นรายละเอียดของดัชนีการอ่านในแต่ละด้าน และดัชนีการอ่านโดยรวมว่ามีรูปแบบ (pattern) เป็นอย่างไร อันจะทำให้ได้สารสนเทศที่นำไปสู่การพัฒนาหรือส่งเสริมการอ่านของคนไทยได้ตรงจุดมากยิ่งขึ้น สำหรับช่วงเวลาในการรายงาน อาจเป็นการรายงานในรอบ 1 ปี ก็ได้ ทั้งนี้เนื่องจากดัชนีการอ่าน เป็นดัชนีที่ไม่น่าจะผันผวนตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคมมากนัก จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องรายงานบ่อย หรือมากกว่า 1 ครั้งในแต่ละรอบปี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของหน่วยงานที่รับผิดชอบด้วย

1.3.4 การแปลความหมายดัชนีการอ่านที่จัดทำขึ้น สามารถใช้เกณฑ์ปกติ (norm) ที่พัฒนาขึ้นในการวิจัยครั้งนี้เป็นเกณฑ์ในการแปลความหมายของดัชนีการอ่านในแต่ละด้าน และดัชนีรวมการอ่าน เพื่อใช้ในการรายงานสถานการณ์การอ่านของคนไทย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการอ่านของคนไทย

จากผลการศึกษาศถานการณ์การอ่านของคนไทย ทั้งในส่วนของผลการสำรวจสภาพการอ่านและการศึกษาความแตกต่างของสภาพการอ่าน ผลการพัฒนาดัชนีการอ่าน และการศึกษาความแตกต่างของดัชนีการอ่านของคนไทยที่มีภูมิหลังต่างกัน และผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อดัชนีการอ่านในเชิงปริมาณ รวมทั้งผลการศึกษาปัจจัยหรือเงื่อนไขที่หล่อหลอมสู่การสร้างนิสัยการอ่านของคนไทยในเชิงคุณภาพ สรุปได้เป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายดังนี้

2.1 ดัชนีการอ่านที่พัฒนาขึ้นโดยเฉพาะดัชนีพฤติกรรมการอ่าน ซึ่งพบว่ามีความต่ำกว่าดัชนีความสามารถในการอ่าน และดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน และมีค่าต่ำกว่า 50.00 ทั้งในกลุ่มตัวอย่างโดยภาพรวม และจำแนกตามช่วงวัย ระดับการศึกษา อาชีพ และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย จึงเห็นได้ชัดแล้วว่า ดัชนีพฤติกรรมการอ่านซึ่งเป็นดัชนีที่สะท้อนถึงปริมาณการอ่านของคนไทย ยังมีค่าต่ำเมื่อเทียบกับ 100 ดังนั้นหน่วยงาน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรที่จะช่วยกันพัฒนาส่งเสริมให้คนไทยอ่านหนังสือมากขึ้น ทั้งในระดับครอบครัว โรงเรียน และนโยบายภาครัฐ

2.2 การพัฒนาการอ่านในครอบครัว

1) ครอบครัวควรตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านและปลูกฝังให้สมาชิกรักการอ่าน รวมทั้งให้ความสำคัญกับการพัฒนาความสามารถในการอ่าน และการรักษาระดับความสามารถในการอ่านของสมาชิกในครอบครัว เนื่องจากความสามารถในการอ่านจะส่งผลต่อความสามารถในการศึกษาเรียนรู้ต่างๆ การเข้าสู่อาชีพ การพัฒนาอาชีพ การเข้าถึงอรรถประโยชน์ที่เกิดจากนโยบายของรัฐ การรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพต่างๆ ซึ่งจะส่งผลต่อระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกและครอบครัวโดยตรง

2) ในฐานะที่ครอบครัวเป็นหน่วยผลิต พัฒนาและรับประโยชน์จากสมาชิก ครอบครัวจึงควรให้ความสำคัญกับการลงทุน เพื่อส่งเสริมการอ่านของสมาชิก โดยการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการอ่าน จัดหาหนังสือ/วัสดุการอ่าน ที่ตอบสนองความต้องการของสมาชิก มีบรรยากาศและสิ่งอำนวยความสะดวกตามสมควรแก่ฐานะความเป็นอยู่ ซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจให้อยากอ่านหนังสือมากขึ้น

3) สมาชิกวัยผู้ใหญ่ในครอบครัว ควรปฏิบัติเป็นแบบอย่างในการอ่านให้เด็กๆ และเยาวชนได้ศึกษาและซึมซับพฤติกรรมดังกล่าวกลายเป็นการพัฒนานิสัยการอ่านของตนเองอีกทางหนึ่ง

2.3 การพัฒนาการอ่านในโรงเรียน

โรงเรียนหรือสถานศึกษา ซึ่งเป็นสถาบันทางสังคมที่มีภารกิจโดยตรงในการให้การศึกษและพัฒนาสมาชิกของสังคม ควรได้มีการทบทวนการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลให้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการอ่านของนักเรียนให้มากขึ้น มีการปรับปรุงพัฒนาวิธีการสอน

ภาษาไทยเพื่อให้นักเรียนสามารถอ่านเขียนภาษาไทยได้อย่างถูกต้องคล่องแคล่ว ซึ่งผลการวิจัยนี้บ่งชี้ว่าการสอนอ่านเขียนในโรงเรียนยังเป็นปัญหาเนื่องจากนักเรียนอ่านเขียนไม่คล่อง สอดคล้องกับรายงานการประเมินนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวนมากอ่านเขียนไม่ได้

นอกจากนี้โรงเรียนควรจัดทำโครงการส่งเสริมการอ่านต่อไป เพื่อให้นักเรียนมีกิจกรรมการอ่านมากขึ้น และควรทบทวนการดำเนินงานเกี่ยวกับโครงการที่ให้นักเรียนยืมหนังสือเรียนว่าได้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพสมดังเจตนาในการให้นักเรียนยืมหนังสือหรือไม่ นักเรียนได้นำหนังสือมาใช้ในการเรียนการสอนหรือไม่

2.4 การพัฒนาการอ่านของประชาชนโดยภาพรวม

2.4.1 นโยบายภาครัฐ รัฐบาลควรดำเนินนโยบายในการสนับสนุนส่งเสริมการอ่านของประชาชน ดังนี้

1) จัดสรรงบประมาณพัฒนาห้องสมุดประชาชนในจังหวัดต่างๆ ให้ทันสมัยและมีหนังสือใหม่ๆ ให้ประชาชนได้เข้าไปศึกษาหาความรู้

2) จัดสรรงบประมาณ สนับสนุนหรือผลักดันให้ห้องสมุดของสถานศึกษา และห้องสมุดของหน่วยราชการซึ่งมีอยู่ทั่วประเทศ ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าใช้ได้อย่างกว้างขวาง โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติที่ง่าย มีค่าบริการต่ำหรือไม่คิดค่าบริการจากบุคคลภายนอก

3) รณรงค์ให้ครอบครัวเห็นความสำคัญและรับผิดชอบในการพัฒนาทักษะการอ่านของสมาชิกในครอบครัว รวมทั้งสนับสนุนส่งเสริมให้การจัดสัปดาห์หนังสือ หรือมีศูนย์จำหน่ายหนังสือในจังหวัดต่างๆ ที่สะดวกต่อการส่งเสริมการอ่านของครอบครัวในต่างจังหวัดด้วย

4) รัฐบาลควรมีนโยบายในการควบคุมราคาเอกสารตำราเรียน และสิ่งพิมพ์ต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร เพื่อให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงสิ่งพิมพ์และวัสดุการอ่านได้ง่ายขึ้น

5) รัฐบาลควรมีนโยบายให้หน่วยงานในระดับท้องถิ่น จัดตั้งอำนวยความสะดวกต่อการอ่านของประชาชน ทั้งในด้านสถานที่อ่านหนังสือ หนังสือ/วัสดุการอ่านต่างๆ ที่มีปริมาณเพียงพอและหลากหลาย ตอบสนองตามความต้องการของประชาชน โดยอาจเป็นการปรับปรุงหรือจัดทำที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านให้มีสภาพที่พร้อมในการให้บริการ เนื่องจากที่อ่านหนังสือประจำบ้านเป็นแหล่งที่ประชาชนเข้าถึงได้ง่าย แต่สภาพที่เป็นอยู่ไม่เอื้อต่อการใช้ประโยชน์ทั้งในด้านความพร้อมของสถานที่ จำนวนหนังสือ และประเภทหนังสือ

2.4.2 นโยบายระดับท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดโครงการสนับสนุนการอ่านในเขตรับผิดชอบของตน เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ โดยอาจจัดกิจกรรมสนับสนุนทั้งระดับครอบครัวและชุมชน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. กรอบดัชนีการอ่านของไทยที่พัฒนาขึ้นในการวิจัยครั้งนี้ เป็นกรอบที่ใช้สำหรับสร้างดัชนีการอ่านของคนไทยทั่วไป ควรมีการวิจัยเพื่อตรวจสอบว่า กรอบดัชนีการอ่านมีความแปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มคนไทยที่มีภูมิหลังต่างกันหรือไม่ เช่น ช่วงวัย อาชีพ เป็นต้น เพื่อจะทำให้ได้กรอบดัชนีการอ่าน หรือโมเดลการวัดดัชนีการอ่าน รวมทั้งเกณฑ์ปกติที่เฉพาะเจาะจงสำหรับแต่ละกลุ่มเป้าหมายมากยิ่งขึ้น

2. กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการสร้างดัชนีการอ่านครั้งนี้ เป็นวิธีการหนึ่งเท่านั้น ยังมีวิธีการอื่นๆ อีก จึงน่าจะมีการศึกษาวิจัยเพื่อตรวจสอบและเปรียบเทียบคุณภาพของดัชนีการอ่าน ที่ได้จากวิธีการที่ใช้ในการสร้างดัชนีต่างกัน

3. การวัดตัวแปรที่เป็นตัวบ่งชี้ในกรอบดัชนีการอ่าน โดยเฉพาะองค์ประกอบด้านความสามารถในการอ่าน สำหรับการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวัดตามการรับรู้เป็นหลัก เนื่องจากให้ผลการตรวจสอบความตรง หรือความสอดคล้องของโมเดลการวัดความสามารถในการอ่านกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ดีกว่าโมเดลการวัดความสามารถในการอ่านที่ได้จากแบบทดสอบ แต่อย่างไรก็ตาม ควรจะได้มีการวิจัยและพัฒนาเครื่องมือวัดที่เป็นแบบทดสอบมาตรฐานสำหรับใช้วัดความสามารถในการอ่านได้อย่างเหมาะสมกับคนไทยต่อไป

4. ตามหลักการพัฒนาและใช้ประโยชน์ตัวบ่งชี้ควรมีการจัดทำดัชนีการอ่าน สำหรับใช้ในการติดตามสถานการณ์การอ่านของคนไทยในปีต่อๆ ไป เพื่อจะได้นำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลเส้นฐานที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของดัชนีการอ่านของคนไทยเมื่อช่วงเวลาเปลี่ยนไป รวมทั้งควรมีการศึกษาตรวจสอบคุณสมบัติของตัวบ่งชี้หรือดัชนี เช่น การวิเคราะห์ความไว (sensitivity analysis) ต่อไป

5. โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านที่เป็นผลการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างคนไทยโดยภาพรวม หากได้มีการวิเคราะห์วิจัยต่อยอดเพื่อตรวจสอบความตรงข้ามกลุ่มระหว่างกลุ่มคนไทยที่มีลักษณะเฉพาะกลุ่มต่างๆ กัน เช่น กลุ่มคนไทยที่มีช่วงวัยต่างกัน หรือกลุ่มคนไทยที่มีอาชีพต่างกัน เป็นต้น เพื่อศึกษาว่าโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่าน จะมีความแปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มหรือไม่ ทั้งในส่วนของรูปแบบโมเดล

ผสม

และพารามิเตอร์ขนาดอิทธิพลของตัวแปรต่างๆ ที่ส่งผลต่อดัชนีการอ่าน นอกจากนี้ ควรมีการพัฒนา
โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านให้มีความสมบูรณ์และครอบคลุมตัวแปรสำคัญ
มากขึ้น โดยการนำตัวแปรที่เป็นผลจากการศึกษาเชิงคุณภาพ มาตรวจสอบยืนยันด้วยวิธีการ
เชิงปริมาณ เพื่อที่จะให้ได้ข้อค้นพบที่นำไปสู่การพัฒนาการอ่านของคนไทย ได้ครอบคลุมและ
ชัดเจนยิ่งขึ้น

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	ค
คำชี้แจง.....	จ
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร.....	ช
สารบัญ.....	ณณ
สารบัญตาราง.....	ทท
สารบัญแผนภาพ.....	รร
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามวิจัย.....	11
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	11
ขอบเขตของการวิจัย.....	12
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	13
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	19
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
ตอนที่ 1 มโนทัศน์เบื้องต้นเกี่ยวกับการอ่าน.....	21
ตอนที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่าน.....	29
ตอนที่ 3 ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการอ่าน.....	48
ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน.....	54
ตอนที่ 5 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาตัวบ่งชี้และดัชนี.....	108
ตอนที่ 6 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	139
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	149
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	158
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	165
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	189
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	193
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นและสถานการณ์การอ่านของคนไทย.....	195
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานภาพโดยทั่วไปของ กลุ่มตัวอย่าง.....	197
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการอ่านของคนไทย.....	202

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรในกรอบดัชนีการอ่าน.....	323
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตัวแปรใน กรอบดัชนีการอ่านระหว่างคนไทยที่มีภูมิหลังต่างกัน.....	327
บทที่ 5 การพัฒนาดัชนีการอ่าน.....	367
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานและความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร สังเกตได้ด้านพฤติกรรมการอ่าน ความสามารถในการอ่าน และ ผลลัพธ์จากการอ่าน.....	371
ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดดัชนีการอ่าน.....	373
ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาดัชนีการอ่านและข้อมูลพื้นฐานของดัชนีการอ่านของคนไทย....	379
ตอนที่ 4 คะแนนปกติวิสัยและการแปลความหมายดัชนีการอ่านของคนไทย.....	398
บทที่ 6 ปัจจัยที่ส่งผลต่อดัชนีการอ่านของคนไทย.....	411
ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของดัชนีการอ่านของคนไทย ระหว่างคนไทยที่มีภูมิหลังกัน.....	412
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อดัชนีการอ่านของคนไทย....	425
บทที่ 7 ปัจจัยหรือเงื่อนไขที่หล่อหลอมสู่การสร้างนิสัยการอ่านของคนไทย: การศึกษา เชิงคุณภาพ.....	439
การจำแนกกลุ่มผู้ที่ชอบอ่านและไม่ชอบอ่านหนังสือ.....	440
ทัศนะว่าด้วยการอ่านและการแสวงหาความรู้.....	442
ประโยชน์ของการอ่าน.....	448
ปัจจัยที่เอื้อต่อการสร้างนิสัยการอ่าน.....	455
ปัญหาและอุปสรรคในการอ่านของคนไทย.....	485
เหตุผลของคนที่ไม่ชอบอ่านหนังสือ.....	491
วิธีการสร้างนิสัยการอ่านในภาพรวม.....	497
บทที่ 8 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	505
สรุปผลการวิจัย.....	510
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นและสถานการณ์การอ่านของคนไทย.....	510
ตอนที่ 2 ผลการพัฒนากรอบดัชนีการอ่าน.....	547
ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาดัชนีการอ่านและข้อมูลพื้นฐานของดัชนีการอ่านของคนไทย....	549

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 4 เกณฑ์ปกติวิสัย (Norm) และการแปลความหมายดัชนีการอ่านของ คนไทย.....	555
ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อดัชนีการอ่านของคนไทย.....	557
ตอนที่ 6 ปัจจัยหรือเงื่อนไขที่หล่อหลอมสู่การสร้างนิสัยการอ่านของคนไทย.....	561
อภิปรายผลการวิจัย.....	567
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากผลการวิจัย.....	620
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	624
บรรณานุกรม.....	627
ภาคผนวก.....	641
ภาคผนวก ก. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการวิพากษ์กรอบแนวคิดดัชนีการอ่านของไทย.....	643
ภาคผนวก ข. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	647
ภาคผนวก ค. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านของกลุ่ม ตัวอย่างคนไทย.....	689
ภาคผนวก ง. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของโมเดลการวัดดัชนี การอ่านของไทย.....	697
ภาคผนวก จ. ผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านของ คนไทย.....	729

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.1	ข้อมูลจากการแข่งขันอ่านเร็วชิงแชมป์โลก ปี 2005	6
2.1	โมเดลพฤติกรรมแบบดั้งเดิม (classical behavior model).....	30
2.2	โมเดลตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (model of planned behaviors).....	32
2.3	การสังเคราะห์ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน	75
2.4	การสังเคราะห์ประเภทหนังสือ/วัสดุการอ่านในงานวิจัยเกี่ยวข้องกับการอ่าน	79
2.5	งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรด้านพฤติกรรมกรรมการอ่าน	88
2.6	เกณฑ์ความรู้และทักษะการอ่านระดับต่าง ๆ ของ PISA.....	97
2.7	ระดับการให้คะแนนการรู้การอ่านของ NAAL.....	99
2.8	สูตรในการคำนวณดัชนีความน่าอ่าน.....	103
2.9	การสังเคราะห์ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการอ่าน	104
2.10	การสังเคราะห์ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพ/ความสามารถในการอ่าน	106
2.11	การสังเคราะห์ปัจจัยด้านการอ่านที่สัมพันธ์กับประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่าน.....	107
2.12	การเปรียบเทียบกรอบแนวคิดดัชนีการอ่านในแต่ละขั้นตอนของการพัฒนา.....	141
3.1	สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	151
3.2	รายละเอียดเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลเพื่อสำรวจและตรวจสอบความ เหมาะสมของกรอบแนวคิดในการวิจัยในเบื้องต้น และวันที่ดำเนินการเก็บ รวบรวมข้อมูล	159
3.3	พื้นที่ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามภูมิภาค จังหวัด และสภาพท้องถิ่นที่ อยู่อาศัย	161
3.4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามภูมิภาค จังหวัด และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย.....	163
3.5	รายละเอียดเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างกรณีศึกษาที่ใช้ในการศึกษาเชิงคุณภาพ จำแนกตามสถานที่ตั้งของที่อยู่อาศัย และวันที่ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	164
3.6	โครงสร้างเนื้อหา/ตัวแปรที่มุ่งวัด และวิธีการวัดตัวแปรต่าง ๆ ของเครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย	166
3.7	โครงสร้างของตัวแปรที่ต้องการวัดและจำนวนข้อในแบบสอบถาม.....	175
3.8	ค่าความเที่ยงของแบบวัดตัวแปรฉบับทดลองใช้ (try out) ครั้งที่ 2 และจากผล การเก็บรวบรวมข้อมูลจริง	178

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
3.9	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันขององค์ประกอบพฤติกรรมการอ่าน..... 180
3.10	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดพฤติกรรมการอ่าน..... 181
3.11	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันขององค์ประกอบความสามารถในการอ่าน (วัดจากแบบทดสอบ)..... 183
3.12	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดความสามารถในการอ่าน (วัดจากแบบทดสอบ)..... 183
3.13	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันขององค์ประกอบความสามารถในการอ่านตามการรับรู้..... 185
3.14	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดความสามารถในการอ่านตามการรับรู้..... 186
3.15	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันขององค์ประกอบผลลัพธ์จากการอ่าน..... 187
3.16	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดผลลัพธ์จากการอ่าน..... 188
3.17	ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม จำแนกตามภูมิภาค..... 192
4.1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิภาค จังหวัด และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย..... 197
4.2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิภาคหลังและภูมิภาค..... 200
4.3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจุดมุ่งหมายในการอ่านและการให้ความสำคัญของจุดมุ่งหมายในการอ่าน..... 203
4.4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการให้ความสำคัญของจุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน และภูมิภาคหลังด้านช่วงวัยและอาชีพ.... 205
4.5	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการให้ความสำคัญของจุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน และภูมิภาคหลังด้านระดับการศึกษาและสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย..... 207
4.6	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการให้ความสำคัญของจุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อให้ได้รับความรู้ในการประกอบอาชีพ และภูมิภาคหลังด้านช่วงวัยและอาชีพ..... 209

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการให้ความสำคัญของ จุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อให้ได้รับความรู้ในการประกอบอาชีพ และภูมิหลัง ด้านระดับการศึกษาและสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย.....	210
4.8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการให้ความสำคัญของ จุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อให้ได้รับความรู้ในการศึกษาเรียนรู้ และภูมิหลัง ด้านช่วงวัยและอาชีพ.....	212
4.9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการให้ความสำคัญของ จุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อให้ได้รับความรู้ในการศึกษาเรียนรู้ และภูมิหลัง ด้านระดับการศึกษาและสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย.....	213
4.10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการให้ความสำคัญของ จุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อให้ได้รับความรู้ในการดำเนินชีวิต และภูมิหลัง ด้านช่วงวัยและอาชีพ.....	215
4.11 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการให้ความสำคัญของ จุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อให้ได้รับความรู้ในการดำเนินชีวิต และภูมิหลัง ด้านระดับการศึกษาและสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย.....	216
4.12 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการให้ความสำคัญของ จุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมรอบตัว และ ภูมิหลังด้านช่วงวัยและอาชีพ.....	218
4.13 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการให้ความสำคัญของ จุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมรอบตัว และ ภูมิหลังด้านระดับการศึกษาและสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย.....	219
4.14 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทหนังสือที่อ่าน.....	221
4.15 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทหนังสือที่อ่าน และ ภูมิหลังด้านช่วงวัยและอาชีพ.....	223
4.16 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทหนังสือที่อ่าน และ ภูมิหลังด้านระดับการศึกษาและสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย.....	226
4.17 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเนื้อหาสาระที่อ่าน และ ปริมาณการอ่าน.....	229

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.18 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปริมาณการอ่านเนื้อหาสาระ ด้านความเพลิดเพลิน และภูมิหลังด้านช่วงวัยและอาชีพ.....	231
4.19 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปริมาณการอ่านเนื้อหาสาระ ด้านความเพลิดเพลิน และภูมิหลังด้านระดับการศึกษาและสภาพท้องถิ่นที่อยู่ อาศัย.....	232
4.20 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปริมาณการอ่านเนื้อหาสาระ ด้านความรู้ในการประกอบอาชีพ และภูมิหลังด้านช่วงวัยและอาชีพ.....	233
4.21 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปริมาณการอ่านเนื้อหาสาระ ด้านความรู้ในการประกอบอาชีพ และภูมิหลังด้านระดับการศึกษาและสภาพ ท้องถิ่นที่อยู่อาศัย.....	235
4.22 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปริมาณการอ่านเนื้อหาสาระ ด้านความรู้ในการศึกษาเรียนรู้ และภูมิหลังด้านช่วงวัยและอาชีพ.....	236
4.23 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปริมาณการอ่านเนื้อหาสาระ ด้านความรู้ในการศึกษาเรียนรู้ และภูมิหลังด้านระดับการศึกษาและสภาพ ท้องถิ่นที่อยู่อาศัย.....	238
4.24 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปริมาณการอ่านเนื้อหาสาระ ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิต และภูมิหลังด้านช่วงวัยและอาชีพ.....	240
4.25 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปริมาณการอ่านเนื้อหาสาระ ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิต และภูมิหลังด้านระดับการศึกษาและสภาพ ท้องถิ่นที่อยู่อาศัย.....	241
4.26 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปริมาณการอ่านเนื้อหาสาระ ด้านความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมรอบตัว และภูมิหลังด้านช่วงวัยและอาชีพ.....	242
4.27 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปริมาณการอ่านเนื้อหาสาระ ด้านความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมรอบตัว และภูมิหลังด้านระดับการศึกษา และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย.....	244
4.28 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทหนังสือที่ต้องการอ่าน....	245

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.29 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความต้องการอ่านหนังสือ/ วัตถุประสงค์อ่านด้านความเพลิดเพลิน และภูมิหลังด้านช่วงวัยและอาชีพ.....	246
4.30 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความต้องการอ่านหนังสือ/ วัตถุประสงค์อ่านด้านความเพลิดเพลิน และภูมิหลังด้านระดับการศึกษาและสภาพ ท้องถิ่นที่อยู่อาศัย.....	247
4.31 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความต้องการอ่านหนังสือ/ วัตถุประสงค์อ่านด้านความรู้ในการประกอบอาชีพ และภูมิหลังด้านช่วงวัยและ อาชีพ.....	249
4.32 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความต้องการอ่านหนังสือ/ วัตถุประสงค์อ่านด้านความรู้ในการประกอบอาชีพ และภูมิหลังด้านระดับ การศึกษาและสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย.....	250
4.33 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความต้องการอ่านหนังสือ/ วัตถุประสงค์อ่านด้านความรู้ในการศึกษาเรียนรู้ และภูมิหลังด้านช่วงวัยและอาชีพ.....	251
4.34 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความต้องการอ่านหนังสือ/ วัตถุประสงค์อ่านด้านความรู้ในการศึกษาเรียนรู้ และภูมิหลังด้านระดับการศึกษา และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย.....	252
4.35 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความต้องการอ่านหนังสือ/ วัตถุประสงค์อ่านด้านความรู้ในการดำเนินชีวิต และภูมิหลังด้านช่วงวัยและอาชีพ.....	253
4.36 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความต้องการอ่านหนังสือ/ วัตถุประสงค์อ่านด้านความรู้ในการดำเนินชีวิต และภูมิหลังด้านระดับการศึกษา และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย.....	254
4.37 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความต้องการอ่านหนังสือ/ วัตถุประสงค์อ่านด้านความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมรอบตัว และภูมิหลังด้านช่วงวัย และอาชีพ.....	255
4.38 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความต้องการอ่านหนังสือ/ วัตถุประสงค์อ่านด้านความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมรอบตัว และภูมิหลังด้านระดับ การศึกษาและสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย.....	256

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
4.39	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทหนังสือที่อ่านและแหล่งที่มาของหนังสือ/วัสดุการอ่าน.....	258
4.40	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามแหล่งหนังสือที่ใช้บริการและความสามารถในการเข้าถึงแหล่งหนังสือ/วัสดุการอ่าน.....	264
4.41	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความถี่ในการใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และภูมิหลังด้านช่วงวัยและอาชีพ.....	266
4.42	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความถี่ในการใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และภูมิหลังด้านระดับการศึกษาและสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย.....	267
4.43	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความถี่ในการใช้บริการห้องสมุดโรงเรียน และภูมิหลังด้านช่วงวัยและอาชีพ.....	269
4.44	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความถี่ในการใช้บริการห้องสมุดโรงเรียน และภูมิหลังด้านระดับการศึกษาและสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย.....	270
4.45	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความถี่ในการใช้บริการห้องสมุดประชาชน และภูมิหลังด้านช่วงวัยและอาชีพ.....	271
4.46	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความถี่ในการใช้บริการห้องสมุดประชาชน และภูมิหลังด้านระดับการศึกษาและสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย.....	272
4.47	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความถี่ในการใช้บริการร้านขายหนังสือ และภูมิหลังด้านช่วงวัยและอาชีพ.....	273
4.48	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความถี่ในการใช้บริการร้านขายหนังสือ และภูมิหลังด้านระดับการศึกษาและสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย.....	274
4.49	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความถี่ในการใช้บริการร้านเช่าหนังสือ และภูมิหลังด้านช่วงวัยและอาชีพ.....	275
4.50	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความถี่ในการใช้บริการร้านเช่าหนังสือ และภูมิหลังด้านระดับการศึกษาและสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย.....	276

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.51 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความถี่ในการใช้บริการอินเทอร์เน็ต และภูมิหลังด้านช่วงวัยและอาชีพ.....	277
4.52 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความถี่ในการใช้บริการอินเทอร์เน็ต และภูมิหลังด้านระดับการศึกษาและสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย.....	278
4.53 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะหนังสือน่าอ่านและการให้ความสำคัญ.....	279
4.54 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการให้ความสำคัญกับคุณลักษณะหนังสือน่าอ่านในประเด็นหน้าปกดึงดูดใจ สีเส้นสวยงาม และภูมิหลังด้านช่วงวัยและอาชีพ.....	281
4.55 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการให้ความสำคัญกับคุณลักษณะหนังสือน่าอ่านในประเด็นหน้าปกดึงดูดใจ สีเส้นสวยงาม และภูมิหลังด้านระดับการศึกษาและสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย.....	282
4.56 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการให้ความสำคัญกับคุณลักษณะหนังสือน่าอ่านในประเด็นชื่อเรื่องน่าสนใจ และภูมิหลังด้านช่วงวัยและอาชีพ.....	283
4.57 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการให้ความสำคัญกับคุณลักษณะหนังสือน่าอ่านในประเด็นชื่อเรื่องน่าสนใจ และภูมิหลังด้านระดับการศึกษาและสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย.....	284
4.58 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการให้ความสำคัญกับคุณลักษณะหนังสือน่าอ่านในประเด็นลักษณะรูปเล่มดูทันสมัย และภูมิหลังด้านช่วงวัยและอาชีพ.....	286
4.59 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการให้ความสำคัญกับคุณลักษณะหนังสือน่าอ่านในประเด็นลักษณะรูปเล่มดูทันสมัย และภูมิหลังด้านระดับการศึกษาและสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย.....	287
4.60 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการให้ความสำคัญกับคุณลักษณะหนังสือน่าอ่านในประเด็นขนาดเล่มกะทัดรัด น้ำหนักเบา พกพาสะดวก และภูมิหลังด้านช่วงวัยและอาชีพ.....	288

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.61	289
จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการให้ความสำคัญกับคุณลักษณะหนังสืออ่านในประเด็นขนาดเล่มกะทัดรัด น้ำหนักเบา พกพาสะดวก และภูมิหลังด้านระดับการศึกษาและสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย.....	
4.62	291
จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการให้ความสำคัญกับคุณลักษณะหนังสืออ่านในประเด็นขนาดตัวหนังสือใหญ่ อ่านง่าย และภูมิหลังด้านช่วงวัยและอาชีพ.....	
4.63	292
จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการให้ความสำคัญกับคุณลักษณะหนังสืออ่านในประเด็นขนาดตัวหนังสือใหญ่ อ่านง่าย และภูมิหลังด้านระดับการศึกษาและสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย.....	
4.64	293
จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการให้ความสำคัญกับคุณลักษณะหนังสืออ่านในประเด็นรูปภาพประกอบน่าสนใจ สอดคล้องกับเนื้อหา และภูมิหลังด้านช่วงวัยและอาชีพ.....	
4.65	294
จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการให้ความสำคัญกับคุณลักษณะหนังสืออ่านในประเด็นรูปภาพประกอบน่าสนใจ สอดคล้องกับเนื้อหา และภูมิหลังด้านระดับการศึกษาและสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย.....	
4.66	295
จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความบ่อยในการอ่าน ช่วงเวลาที่อ่าน ช่องทางการได้รับความรู้ และความคิดเห็นที่มีต่อราคาหนังสือ.....	
4.67	297
จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความบ่อยในการอ่าน และภูมิหลังด้านช่วงวัยและอาชีพ.....	
4.68	298
จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความบ่อยในการอ่าน และภูมิหลังด้านระดับการศึกษาและสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย.....	
4.69	300
จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงเวลาี่อ่าน และภูมิหลังด้านช่วงวัย และอาชีพ.....	
4.70	301
จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงเวลาี่อ่าน และภูมิหลังด้านระดับการศึกษาและสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย.....	
4.71	302
จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่องทางการได้รับความรู้ และภูมิหลังด้านช่วงวัยและอาชีพ.....	

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.72 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่องทางทางการได้รับความรู้ และ ภูมิหลังด้านระดับการศึกษาและสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย.....	304
4.73 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นที่มีต่อราคา หนังสือ และภูมิหลังด้านช่วงวัยและอาชีพ.....	305
4.74 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นที่มีต่อราคา หนังสือ และภูมิหลังด้านระดับการศึกษาและสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย.....	306
4.75 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการวิเคราะห์โมเดลองค์ประกอบ เชิงยืนยันอันดับที่สองของดัชนีการอ่านของไทย (n=5,865).....	326
4.76 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรในกรอบแนวคิดดัชนีการอ่าน จำแนก ตามช่วงอายุของคนไทย.....	334
4.77 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรในกรอบแนวคิดดัชนีการอ่าน จำแนก ตามระดับการศึกษาของคนไทย.....	344
4.78 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรในกรอบแนวคิดดัชนีการอ่าน จำแนก ตามอาชีพของคนไทย.....	354
4.79 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรในกรอบแนวคิดดัชนีการอ่าน จำแนก ตามเขตที่ตั้งอำเภอที่อยู่อาศัยของคนไทย.....	360
4.80 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรในกรอบแนวคิดดัชนีการอ่าน จำแนก ตามเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่อาศัยของคนไทย.....	362
4.81 สรุปผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรในกรอบแนวคิดดัชนีการอ่าน จำแนกตามภูมิหลังของคนไทย.....	363
5.1 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ เพียร์สันของตัวแปรในโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง ของดัชนีการอ่านของไทย.....	373
5.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของโมเดลการวัดดัชนีการ อ่านของไทย.....	375
5.3 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวบ่งชี้รวมดัชนีการอ่านคนไทย.....	380
5.4 ค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลเส้นฐานของดัชนีการอ่านของคนไทยในภาพรวม.....	382

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
5.5 ค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลเส้นฐานของดัชนีการอ่านของคนไทย จำแนกตามช่วงวัย.....	384
5.6 ค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลเส้นฐานของดัชนีการอ่านของคนไทย จำแนกตามระดับการศึกษา.....	388
5.7 ค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลเส้นฐานของดัชนีการอ่านของคนไทย จำแนกตามอาชีพ.....	390
5.8 ค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลเส้นฐานของดัชนีการอ่านของคนไทย จำแนกตามสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย.....	393
5.9 การแปลความหมายคะแนนดัชนีรวมการอ่าน.....	402
5.10 การแปลความหมายคะแนนดัชนีพฤติกรรมกรรมการอ่าน.....	402
5.11 การแปลความหมายคะแนนดัชนีความสามารถในการอ่าน.....	402
5.12 การแปลความหมายคะแนนดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน.....	402
5.13 คะแนนดัชนี คะแนนที่ และค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ของคะแนนดัชนีรวมการอ่าน.....	403
5.14 คะแนนดัชนี คะแนนที่ และค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ของคะแนนดัชนีพฤติกรรมกรรมการอ่าน.....	404
5.15 คะแนนดัชนี คะแนนที่ และค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ของคะแนนดัชนีความสามารถในการอ่าน.....	406
5.16 คะแนนดัชนี คะแนนที่ และค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ของคะแนนดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน.....	408
6.1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของดัชนีพฤติกรรมกรรมการอ่าน ดัชนีความสามารถในการอ่าน ดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน และดัชนีรวมการอ่าน จำแนกตามช่วงอายุของคนไทย.....	415
6.2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของดัชนีพฤติกรรมกรรมการอ่าน ดัชนีความสามารถในการอ่าน ดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน และดัชนีรวมการอ่าน จำแนกตามระดับการศึกษาของคนไทย.....	417
6.3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของดัชนีพฤติกรรมกรรมการอ่าน ดัชนีความสามารถในการอ่าน ดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน และดัชนีรวมการอ่าน จำแนกตามอาชีพของคนไทย.....	419

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
6.4	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของดัชนีพฤติกรรมการอ่าน ดัชนีความสามารถในการอ่าน ดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน และดัชนีรวมการอ่าน จำแนกตามเขตที่ตั้งอำเภอที่อยู่อาศัยของคนไทย.....	422
6.5	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของดัชนีพฤติกรรมการอ่าน ดัชนีความสามารถในการอ่าน ดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน และดัชนีรวมการอ่าน จำแนกตามเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่อาศัยของคนไทย.....	423
6.6	สรุปผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของดัชนีพฤติกรรมการอ่าน ดัชนีความสามารถในการอ่าน ดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน และดัชนีรวมการอ่าน จำแนกตามภูมิภาคหลังของคนไทย.....	424
6.7	ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรในโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านของคนไทย (n=5,865).....	427
6.8	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรในโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านของคนไทย.....	431
6.9	ค่าประมาณพารามิเตอร์และค่าสถิติที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบความตรงของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านของคนไทย.....	433
6.10	ค่าสถิติผลการวิเคราะห์อิทธิพลของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านของคนไทย.....	434
7.1	รายละเอียดเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างกรณีศึกษาที่ใช้ในการศึกษาเชิงคุณภาพ จำแนกตามสถานที่ตั้งของที่อยู่อาศัยและวันที่ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	439
8.1	สรุปลำดับความสำคัญของจุดมุ่งหมายในการอ่านของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิภาคหลัง.....	513
8.2	สรุปประเภทหนังสือที่อ่านของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิภาคหลัง.....	516
8.3	สรุปปริมาณการอ่านเนื้อหาสาระด้านต่างๆของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิภาคหลัง.....	518
8.4	สรุปประเภทหนังสือที่ต้องการอ่านตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิภาคหลัง.....	521
8.5	สรุปการใช้บริการแหล่งหนังสือต่างๆ ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิภาคหลัง.....	525

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
8.6	529
สรุปความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับคุณลักษณะหนังสือน่าอ่าน จำแนกตามภูมิภาค	
8.7	530
สรุปความบ่อยในการอ่าน ช่วงเวลาที่อ่านของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิภาค	
8.8	532
สรุปความคิดเห็นต่อช่องทางารได้รับความรู้ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิภาค	
8.9	533
สรุปความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อราคาหนังสือ จำแนกตามภูมิภาค	
8.10	542
สรุปผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่าน ความสามารถในการอ่าน และผลลัพธ์จากการอ่าน จำแนกตามภูมิภาคของคนไทย	
8.11	556
การแปลความหมายคะแนนดัชนีรวมการอ่าน	
8.12	556
การแปลความหมายคะแนนดัชนีพฤติกรรมการอ่าน	
8.13	556
การแปลความหมายคะแนนดัชนีความสามารถในการอ่าน	
8.14	556
การแปลความหมายคะแนนดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน	
8.15	557
สรุปผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของดัชนีพฤติกรรมการอ่าน ดัชนีความสามารถในการอ่าน ดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน และดัชนีรวมการอ่าน จำแนกตามภูมิภาคของคนไทย	

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
2.1	ความต่อเนื่องของการกำหนดการกระทำด้วยตนเอง..... 33
2.2	โมเดลพฤติกรรมตามแผน ที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์..... 55
2.3	โมเดลที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในกลุ่มตัวอย่างในประเทศ สหรัฐอเมริกา..... 57
2.4	โมเดลที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในกลุ่มตัวอย่างในประเทศจีน..... 57
2.5	กรอบแนวคิดดัชนีการอ่านของไทย..... 142
2.6	กรอบแนวคิดโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่าน..... 145
2.7	กรอบแนวคิดในการวิจัยโดยภาพรวม..... 147
3.1	กรอบแนวทางในการดำเนินงานวิจัย..... 150
3.2	ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดองค์ประกอบพฤติกรรมการอ่าน..... 182
3.3	ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดองค์ประกอบความสามารถ ในการอ่าน..... 184
3.4	ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดองค์ประกอบความสามารถ ในการอ่านตามการรับรู้..... 186
3.5	ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดองค์ประกอบผลลัพธ์จากการอ่าน..... 189
4.1	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลำดับความสำคัญของจุดมุ่งหมาย ในการอ่าน..... 307
4.2	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทหนังสือที่อ่าน..... 309
4.3	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปริมาณการอ่านและเนื้อหาสาระที่อ่าน..... 310
4.4	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทหนังสือที่ต้องการอ่าน..... 312
4.5	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการระบุแหล่งที่มาของหนังสือ/วัสดุ การอ่าน..... 313
4.6	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการระบุแหล่งหนังสือ/วัสดุการอ่านที่มีใน ชุมชน..... 314
4.7	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการระบุระยะทางของแหล่งหนังสือ/วัสดุ การอ่าน..... 314
4.8	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการระบุความสะดวกในการใช้บริการ แหล่งหนังสือ/วัสดุการอ่าน..... 314

สารบัญแผนภาพ (ต่อ)

แผนภาพที่	หน้า
4.9 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการระบุความเพียงพอของจำนวนหนังสือ ในแต่ละแหล่งหนังสือ/วัสดุการอ่าน.....	315
4.10 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการระบุความเพียงพอของประเภท หนังสือในแต่ละแหล่งหนังสือ/วัสดุการอ่าน.....	315
4.11 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความถี่ในการใช้บริการแหล่งหนังสือ/วัสดุ การอ่าน.....	316
4.12 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการให้ลำดับความสำคัญของคุณลักษณะ หนังสือที่น่าอ่าน.....	318
4.13 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการให้ลำดับความสำคัญของคุณลักษณะ หนังสือที่น่าอ่านและช่วงวัย.....	319
4.14 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความบ่อยในการอ่าน.....	320
4.15 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงเวลาที่ย่าน.....	321
4.16 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่องทางในการได้รับความรู้.....	321
5.1 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของดัชนีการอ่านของไทย...	368
5.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของโมเดลการวัดดัชนี การอ่านของไทย.....	378
5.3 ข้อมูลเส้นฐานของดัชนีการอ่านของคนไทยในภาพรวม.....	383
5.4 ข้อมูลเส้นฐานของดัชนีการอ่านของคนไทย จำแนกตามช่วงวัย.....	386
5.5 ข้อมูลเส้นฐานของดัชนีการอ่านของคนไทย จำแนกตามระดับการศึกษา.....	389
5.6 ข้อมูลเส้นฐานของดัชนีการอ่านของคนไทย จำแนกตามอาชีพ.....	392
5.7 ข้อมูลเส้นฐานของดัชนีการอ่านของคนไทย จำแนกตามเขตที่ตั้งอำเภอ.....	395
5.8 ข้อมูลเส้นฐานของดัชนีการอ่านของคนไทย จำแนกตามเขตองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น.....	395
5.9 การแจกแจงความถี่ของคะแนนดัชนีรวมการอ่าน.....	399
5.10 การแจกแจงความถี่ของคะแนนดัชนีพฤติกรรมกรรมการอ่าน.....	399
5.11 การแจกแจงความถี่ของคะแนนดัชนีความสามารถในการอ่าน.....	400
5.12 การแจกแจงความถี่ของคะแนนดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน.....	400

สารบัญแผนภาพ (ต่อ)

แผนภาพที่	หน้า
5.13	401
ใ้ังการแจกแจงการแบ่งกลุ่มคนไทยออกเป็น 5 กลุ่มตามระดับคะแนนดัชนี การอ่าน.....	401
6.1	437
โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านของคนไทยที่สอดคล้องกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์.....	437
7.1	454
ประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่าน.....	454
7.2	456
โครงสร้างทางสังคมที่เอื้อต่อการสร้างนิสัยการอ่าน.....	456
7.3	470
ปัจจัยภายในที่เอื้อต่อการสร้างนิสัยการอ่าน.....	470
7.4	477
ปัจจัยภายนอกที่เอื้อต่อการสร้างนิสัยการอ่าน.....	477
7.5	485
ปัจจัยหรือเงื่อนไขที่หล่อหลอมสู่การสร้างนิสัยการอ่านของคนไทย.....	485
8.1	548
กรอบแนวคิดดัชนีการอ่านของไทย.....	548
8.2	552
ข้อมูลเส้นฐานของดัชนีการอ่านของคนไทยในภาพรวม.....	552
8.3	555
ใ้ังการแจกแจงการแบ่งกลุ่มคนไทยออกเป็น 5 กลุ่มตามระดับคะแนนดัชนี การอ่าน.....	555
8.4	560
โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านของคนไทยที่สอดคล้องกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์.....	560